

RAPORT O STANIE MIASTA RZESZOWA ZA 2023 ROK

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POLITYK,
PROGRAMÓW I STRATEGII W 2023**

SPIS TREŚCI:

ROZDZIAŁ I. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	6
1. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO / ZMIANY MPZP	6
2. PROJEKTY MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
3. ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA RZESZOWA	8
4. NOWA EDYCJA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA RZESZOWA	8
5. OCENA ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM	9
6. PROJEKT „ZINTEGROWANY I USPOŁECZNIONY MODEL PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO POPRZEZ OPRACOWANIE STRATEGII PRZESTRZENNEJ RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO”	10
7. PROWADZENIE INNYCH PRAC Z ZAKRESU URBANISTYKI I POLITYKI PRZESTRZENNEJ MIASTA	11
ROZDZIAŁ II. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2025	12
1. MONITORING ZA ROK 2022 DOKUMENTU STRATEGII ROZWOJU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2025	12
ROZDZIAŁ III. REWITALIZACJA	12
1. LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTO RZESZÓW DO ROKU 2023 (ZWANY DALEJ: LPR)	12
ROZDZIAŁ IV. OCHRONA ZABYTKÓW	14
1. GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2024 (ZWANY DALEJ: GPONZ)	14
ROZDZIAŁ V. KULTURA	15
1. STRATEGIA ROZWOJU KULTURY MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023 – 2030	15
1.1. DOTACJE	17
1.2. REALIZACJA PROGRAMU STYPENDIALNEGO DLA MŁODYCH TWÓRCÓW W ZAKRESIE TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ (UCHWAŁA NR X/226/2019 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 23 KWIETNIA 2019 R. Z PÓŹN.ZM)	17
1.3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURALNEGO OBSZARU MIASTA	18
1.4. ROZWÓJ PROGRAMU EDUKACJI KULTURALNEJ MIASTA RZESZOWA	18
2. STRATEGIA ROZWOJU PUBLICZNOŚCI RZESZOWSKIEGO SEKTORA KULTURY NA LATA 2023-2030	19
ROZDZIAŁ VI. SPORT	19
ROZDZIAŁ VII. EDUKACJA	21

1.	PROGRAM STYPENDIALNY MIASTA RZESZOWA PN. PRIMUS INTER PARES.....	21
1.1.	STYPENDIA PRYZNANE I WYPŁACANE MIESIĘCZNIE UCZNIOM W OKRESIE OD 1 STYCZNIA DO 18 CZERWCA 2023 R.:.....	22
1.2.	STYPENDIA PRYZNAWANE I WYPŁACANE JEDNORAZOWO UCZNIOM W OKRESIE OD 19 CZERWCA DO 31 GRUDNIA 2023 R.:.....	23
ROZDZIAŁ VIII. POLITYKA SPOŁECZNA.....		25
1.	STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2030	25
2.	MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025	25
2.1.	SZKOLNE PROGRAMY PROFILAKTYCZNE UWZGLĘDNIAJĄCE ORGANIZACJĘ POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH ORAZ ZAJĘĆ KOREKCYJNO-KOMPENSACYJNYCH	25
2.2.	PROGRAMY Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH – PROMUJĄCE ORGANIZACJĘ IMPREZ BEZALKOHOLOWYCH REALIZOWANE PRZEZ URZĄD MIASTA I MIEJSKĄ KOMISJĘ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	26
2.3.	DOTACJE PODMIOTOWE	26
3.	PROGRAM WSPÓŁPRACY MIASTA RZESZOWA NA 2023 ROK Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 3 UST. 3 USTAWY Z DNIA 24 KWIEŃNIA 2003 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE	28
4.	GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2022-2024	29
5.	MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025	31
6.	MIEJSKI PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE NA ROK 2023	32
7.	POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2019–2023.....	32
8.	PROGRAM MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ” – EDYCJA 2023.....	33
9.	PRZYJĘCIE DO REALIZACJI PROGRAMU MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „OPIEKA WYTCNIENIOWA” – EDYCJA 2023	34
10.	PRZYJĘCIE DO REALIZACJI PROGRAMU MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” NA ROK 2023 I UCHWALENIA PROGRAMU OSŁONOWEGO „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” DLA GMINY MIASTO RZESZÓW NA ROK 2023.....	35
11.	POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021 – 2023.....	36
11.1.	INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA NA TERENIE MIASTA RZESZOWA. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG W ZAKRESIE POMOCY DZIECKU I RODZINIE	38
11.2.	DOMY DLA DZIECI.....	38

ROZDZIAŁ IX. ZDROWIE	39
1. PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021 – 2025.....	39
1.1. PROGRAM WYKRYWANIA ZAKAŻEŃ WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY TYPU C WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA	39
1.2. PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA NOWOTWORÓW JELITA GRUBEGO WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2025	40
1.3. PROGRAM BADAŃ PRZESIEWOWYCH W KIERUNKU WCZESNEGO WYKRYWANIA I LECZENIA POWIKŁAŃ OCZNYCH CUKRZYCY DLA OSÓB Z CUKRZYCĄ TYPU 2 POWYŻEJ 45 ROKU ŻYCIA.....	41
1.4. PROGRAM „DOFINANSOWANIE DO LECZENIA NIEPŁODNOŚCI METODĄ ZAPŁODNIENIA POZAUSTROJOWEGO DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2022-2025”	41
1.5. PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA RAKA PIERSI WŚRÓD MIESZKANEK MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2025	42
1.6. PROGRAM SZCZEPIEŃ PROFILAKTYCZNYCH PRZECIWKO GRYPIE DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ NA LATA 2020-2024 I PROGRAM SZCZEPIEŃ PROFILAKTYCZNYCH PRZECIWKO GRYPIE DLA MIESZKAŃCÓW RZESZOWA Z GRUP PODWYŻSZONEGO RYZYKA NA LATA 2020-2024	42
ROZDZIAŁ X. OCHRONA ZWIERZĄT	43
1. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY MIASTO RZESZÓW W 2023 R.	43
ROZDZIAŁ XI. GOSPODAROWANIE MIENIEM MIASTA RZESZOWA.....	45
1. PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY MIASTO RZESZÓW NA LATA 2021-2025 ...	45
ROZDZIAŁ XII. STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA.....	47
ROZDZIAŁ XIII. OCHRONA ŚRODOWISKA	48
1. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA RZESZOWA.....	48
2. PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ MIASTA RZESZOWA	53
3. PLAN ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2030	57
3.1. DZIAŁANIA ADAPTACYJNE	57
3.2. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ (TERMOMODERNIZACJA) BUDYNKÓW NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA.	59
3.3. ROZWÓJ SIECI ŚCIEŻEK ROWEROWYCH	60
3.4. REKREACYJNO-SPORTOWE ZAGOSPODAROWYWANIE TERENÓW NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM AKWENÓW I TERENÓW PRZYBRZEŻNYCH ZALEWU RZESZOWSKIEGO I RZEKI WISŁOK	60

3.5.	ROZWÓJ SYSTEMU BŁĘKITNO-ZIELONEJ INFRASTRUKTURY NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA.....	60
3.6.	POPRAWA STANU TECHNICZNEGO ROWÓW, POTOKÓW I RZEK, POD KĄTEM KONIECZNOŚCI ICH ODBUDOWY I PRZEBUDOWY, W CELU POPRAWY ICH NATURALNEJ RETENCJI	62
3.7.	KONTYNUACJA ZAKUPU EKOLOGICZNEGO TABORU AUTOBUSOWEGO.	63
3.8.	PRZYSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY „PRZYSTANKOWEJ” DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATU.....	63
3.9.	BUDOWA/MODERNIZACJA ISTNIEJĄCEJ KANALIZACJI DESZCZOWEJ W CELU PRZYSTOSOWANIA JEJ DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATU	63
3.10.	UZBROJENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH RZESZÓW – DWORZYSKO	64
4.	PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY MIASTO RZESZÓW NA LATA 2011-2032	64
5.	AKTUALIZACJA ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2026.....	64
6.	AGLOMERACJA RZESZÓW	65
ROZDZIAŁ XIV. TRANSPORT ZBIOROWY I ELEKTROMOBILNOŚĆ		66
1.	PLAN ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO NA LATA 2021-2030 Z ELEMENTAMI STRATEGII ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI DLA MIASTA RZESZOWA I GMIN OŚCIENNYCH, KTÓRE ZAWARŁY Z GMINĄ MIASTO RZESZÓW POROZUMIENIA W ZAKRESIE ORGANIZACJI TRANSPORTU PUBLICZNEGO	66
ROZDZIAŁ XV. STRATEGIA ZIT RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO		67
1.	SPRAWOZDANIE.....	68
ROZDZIAŁ XVI. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY		68
1.	PROGRAM ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ PORZĄDKU PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2025.....	68
2.	KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU DLA MIASTA RZESZOWA NA KADENCJĘ 2023-2025.....	69
2.1.	CHARAKTERYSTYKA SKŁADU OSOBOWEGO, KOMPETENCJI I ZAKRESU DZIAŁANIA CZŁONKÓW KOMISJI I ZAPROSZONYCH GOŚCI	69
2.2.	MIEJSCE I CZĘSTOTLIWOŚĆ POSIEDZEŃ	69
2.3.	GŁÓWNE PRZEDSIĘWZIĘCIA KOMISJI W 2023 R.	70

ROZDZIAŁ I. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

1. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO / ZMIANY MPZP

W 2023 r. Rada Miasta Rzeszowa podjęła uchwały w sprawie uchwalenia mpzp, które zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego i są obowiązujące:

- 1) mpzp nr **324/5/2021** - I „Dolina Wisłoka” w Rzeszowie - uchwała Nr LXXVIII/1725/2023 z dnia 25 kwietnia 2023 r.;
- 2) mpzp nr **297/2/2018** pomiędzy ul. Przemysłową i ul. Zawiszy Czarnego w Rzeszowie - uchwała Nr LXXVIII/1724/2023 z dnia 25 kwietnia 2023 r.;
- 3) mpzp nr **327/3/2022** „Zagórze Nowe” w Rzeszowie - uchwała Nr LXXXIV/1846/2023 z dnia 29 sierpnia 2023 r.;
- 4) mpzp nr **197/9/2010** – I-A „Zwiężczyca - Przy Drodze” w Rzeszowie - uchwała nr LXXXIV/1847/2023 z dnia 29 sierpnia 2023 r.

2. PROJEKTY MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (trwa procedura planistyczna)

W 2023 r. Rada Miasta Rzeszowa podjęła uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia:

- 1) mpzp nr **334/1/2023** „Przybyszówka – Południe” w Rzeszowie - uchwała Nr LXXIV/1600/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r.;
- 2) mpzp nr **335/2/2023** w rejonie ul. Nowe Wzgórze w Rzeszowie - uchwała Nr LXXIV/1599/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r.;
- 3) mpzp nr **336/3/2023** w sąsiedztwie galerii Millenium Hall w Rzeszowie - uchwała Nr LXXVIII/1728/2023 z dnia 25 kwietnia 2023 r.;
- 4) mpzp nr **337/4/2023** w rejonie al. Tadeusza Rejtana w Rzeszowie - uchwała Nr LXXVIII/1729/2023 z dnia 25 kwietnia 2023 r.;
- 5) mpzp nr **338/5/2023** w rejonie ronda im. Romana Dmowskiego w Rzeszowie - uchwała Nr LXXVIII/1730/2023 z dnia 25 kwietnia 2023 r.;
- 6) mpzp nr **339/6/2023** „Staroniwa - Południe - Dolinki” w Rzeszowie - uchwała Nr LXXXI/1774/2023 z dnia 20 czerwca 2023 r.;
- 7) mpzp nr **340/7/2023** przy Placu Dworcowym w Rzeszowie - uchwała Nr LXXXIII/1796/2023 z dnia 11 lipca 2023 r.;
- 8) mpzp nr **341/8/2023** Aula Miejska w Rzeszowie - uchwała Nr LXXXIII/1797/2023 z dnia 11 lipca 2023 r.;
- 9) mpzp nr **342/9/2023** na osiedlu Pogwizdów Nowy w Rzeszowie - uchwała Nr LXXXVI/1920/2023 z dnia 24 października 2023 r.;
- 10) mpzp nr **343/10/2023** „Wisłok Śródmiejski” w Rzeszowie - uchwała Nr XC/1976/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r.;
- 11) mpzp nr **344/11/2023** „Zalew na rzece Wisłok” w Rzeszowie - uchwała Nr XC/1977/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r.;
- 12) mpzp nr **345/12/2023** „Wisłok – Przy Granicy” w Rzeszowie - uchwała Nr XC/1978/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r.;
- 13) mpzp nr **346/13/2023** „Przełom Strugu” w Rzeszowie - uchwała Nr XC/1979/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r.;
- 14) mpzp nr **347/14/2023** „Dolina Strugu” w Rzeszowie - uchwała Nr XC/1980/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r.;

15) mpzp nr **348/15/2023** „Podwiślocznia Mała” w Rzeszowie - uchwała Nr XC/1981/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r.;

16) mpzp nr **349/16/2023** „Cisowy Park” w Rzeszowie - uchwała Nr XC/1982/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r.

W czasie prowadzenia procedury planistycznej, zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wykonano następujące czynności formalno-prawne:

- prowadzono prace koncepcyjne i analizowano możliwości sporządzenia miejscowych planów, przygotowano załączniki graficzne do uchwał w sprawie przystąpienia do opracowania mpzp i utworzono dane przestrzenne w związku z podjęciem uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia mpzp;
- sporządzono analizy zasadności przystąpienia do opracowania miejscowych planów;
- w przypadku 9 opracowań mpzp ogłoszono o przystąpieniu do ich sporządzenia oraz wyznaczono termin składania wniosków;
- analizowano wnioski złożone do projektów mpzp;
- przygotowano materiały planistyczne opracowywanych projektów mpzp/zmian mpzp lub sporządzano ich bieżące aktualizacje dot. struktury użytkowania gruntów, struktury własnościowej gruntów, uwarunkowań: komunikacyjnych, środowiskowych, z zakresu infrastruktury technicznej, z zakresu infrastruktury społecznej, z zakresu dziedzictwa kulturowego i uwarunkowań planistycznych - obowiązujące plany, wydane decyzje o wz. i pozwolenia na budowę; przygotowano wnioski wynikające z materiałów planistycznych; odbywały się inwentaryzacje w terenie;
- w przypadku 5 opracowań mpzp rozpatrzono wnioski złożone po ogłoszeniu o przystąpieniu do ich sporządzenia;
- prowadzono prace koncepcyjne nad projektami mpzp – analizy wariantów rozwiązań;
- prowadzono prace projektowe nad mpzp, nad tekstem planu i rysunkiem planu;
- zaopiniowano 11 projektów mpzp na posiedzeniach Miejskiej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej, przygotowano prezentacje na MKUA;
- 11 opracowań mpzp przygotowano i przesłano do zaopiniowania i uzgodnień z właściwymi organami i instytucjami;
- 12 opracowań mpzp wyłożono do publicznego wglądu, w tym 2 mpzp wyłożono ponownie, opracowano prezentacje i obsłużyło wyłożenia;
- zorganizowano 12 dyskusji publicznych nad rozwiązaniami przyjętymi w wyłożonych do publicznego wglądu projektach mpzp, opracowano prezentacje na dyskusje publiczne;
- przygotowano 4 Zarządzenia Prezydenta Miasta Rzeszowa w sprawie rozpatrzenia uwag złożonych do projektów mpzp;
- dla 25 opracowań, przygotowano materiały i prezentacje na posiedzenie Komisji Gospodarki Przestrzennej Rady Miasta Rzeszowa i sesje Rady Miasta Rzeszowa;
- sporządzono: 13 opracowań ekofizjograficznych, w tym 2 zaktualizowano; 21 prognoz oddziaływania na środowisko, w tym 1 zaktualizowano; 11 prognoz skutków finansowych uchwalenia planu oraz 7 aktualizacji prognoz finansowych;
- utworzono dane przestrzenne, stanowiące załączniki do uchwał w sprawie uchwalenia mpzp;
- prowadzono dokumentację formalno-prawną na bieżąco, dla wszystkich opracowywanych miejscowych planów lub ich zmian.

Na koniec 2023 r.: **16,08%** powierzchni miasta było objęte obowiązującymi miejscowymi planami a **32,7%** projektami planów miejscowych w opracowaniu.

3. ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA RZESZOWA

W dniu 25 kwietnia 2023 r. Rada Miasta Rzeszowa podjęła uchwałę LXXVIII/1726/2023 w sprawie uchwalenia zmiany Nr 54/1/2022 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rzeszowa. Przedmiotowa uchwała dotyczyła obszaru o powierzchni około 105 ha, położonego w północnej części Rzeszowa, na osiedlu Staromieście i była wynikiem realizacji postanowień uchwały Nr LXVI/1422/2022 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Nr 54/1/2022 studium. Głównym celem uchwalenia przedmiotowej zmiany studium było stworzenie możliwości prawnych do zainwestowania gruntów stanowiących własność Gminy Miasta Rzeszów pod inwestycje usługowe o charakterze ponadlokalnym, w tym miejskie, w oparciu o nowy plan miejscowy. Celem było również wyznaczenie nowych terenów pod lokalizację usług lokalnych dla obsługi realizowanego osiedla mieszkaniowego.

4. NOWA EDYCJA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA RZESZOWA

UCHWAŁA NR LXXXV/1890/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 26 WRZEŚNIA 2023 R.

W 2023 r. procedowano i uchwalono studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach administracyjnych miasta Rzeszowa, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jest to dokument planistyczny określający politykę przestrzenną miasta Rzeszowa. Projekt studium opracowywany był na podstawie uchwały Nr XXXII/641/2020 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rzeszowa oraz uchwały Nr XLII/872/2021 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 26 stycznia 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rzeszowa.

Nowe kierunki kształtowania polityki przestrzennej miasta sformułowane zostały na podstawie analiz istniejących uwarunkowań, zarówno tych zewnętrznych wynikających z położenia miasta w regionie oraz rekomendacji i ustaleń dokumentów nadrzędnych, jak również uwarunkowań wewnętrznych. Wyznaczone kierunki zagospodarowania w nowej edycji Studium będzie uszczegółowiane i konkretyzowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Charakter studium powoduje, iż nie ma ono ściśle określonych ram czasowych. Niemniej jednak prognozę demograficzną oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę sformułowano w perspektywie roku 2045. W związku z tym potrzeby i możliwości rozwoju miasta zostały określone dla takiego horyzontu czasowego.

Zapisy studium mają za zadanie kierunkować i koordynować działania związane z kształtowaniem przestrzeni, służące realizacji oczekiwanych inwestycji, powstaniu nowych miejsc pracy, poprawie jakości życia mieszkańców oraz podniesieniu atrakcyjności miasta. W zapisach studium wyznacza się m.in. tereny: zieleni, osiedli mieszkaniowych, rozwoju produkcji i usług, rezerw drogowych. Studium nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych i nie jest aktem prawa miejscowego, natomiast jego ustalenia są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dzięki którym wizja zawarta w studium przekłada się na lokalne prawo i kształtuje rozwój miasta. Głównym zadaniem studium jest więc wyznaczanie kierunków polityki przestrzennej gminy, realizowanej następnie w miejscowych planach podejmowanych w drodze uchwały przez

organ stanowiący gminy. Studium jest aktem kierownictwa wewnętrznego, kompendium wiedzy o przestrzeni miasta, zapisem kierunków rozwoju przestrzennego miasta i przewodnikiem promującym zamierzenia inwestycyjne w mieście.

W ramach prac nad projektem studium prowadzono działania mające na celu szeroki udział społeczeństwa w opracowaniu dokumentu i współpracę z mieszkańcami. W trakcie prac, ustawową partycypację społeczną zorganizowano w sposób znacznie szerszy niż określono to przepisami prawa.

Ponowiono procedurę w związku z wprowadzeniem zmian do projektu studium po rozpatrzeniu uwag przez Prezydenta Miasta Rzeszowa Zarządzeniem Nr VIII/2132/2022 z dnia 12.12.2022 r. (zgłoszonych do projektu studium po pierwszym wyłożeniu). W dniu 27 kwietnia 2023 r. odbyło się posiedzenie Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, na którym uzyskano ustawowe pozytywne zaopiniowanie projektu studium. W maju 2023 r. trwały uzgodnienia i opiniowanie projektu studium z właściwymi organami i instytucjami. W okresie od 2 czerwca 2023 r. do 22 czerwca 2023 r. projekt studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko był wyłożony do publicznego wglądu. Został on udostępniony w siedzibie Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa przy ul. ks. Jałowego 23A, online w BIP i na stronie internetowej BRMR. Ponadto umożliwiono wyszukiwanie działek i adresów w projekcie studium, na stronie internetowej na portalu System Informacji Przestrzennej Miasta Rzeszowa. Od początku wyłożenia do końca terminu składania uwag, wyznaczonego na 13 lipca 2023 r., dokument był udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Rzeszowa, na stronie internetowej Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa oraz na portalu SIP. W dniu 6 czerwca 2023 r. w kinie „ZORZA” w Rzeszowie odbyła się dyskusja publiczna nad przyjętymi rozwiązaniami w projekcie studium. W spotkaniu wzięło udział ponad 200 osób. Do projektu studium wpłynęło 906 uwag. Uwagi te zostały rozpatrzone Zarządzeniem Nr 0050/420/2023 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 14 września 2023 r. Procedura formalno-prawna sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Rzeszowa została zakończona. Na sesji w dniu 26 września 2023 r. Rada Miasta Rzeszowa uchwaliła projekt studium.

Proces prac nad studium uruchomił szeroką partycypację pozaustawową w planowaniu przestrzennym w Rzeszowie. Stanowiło to istotną wartość dodaną do prowadzonych prac planistycznych nad studium. Uzyskane doświadczenia zostaną wykorzystane do partycypacji społecznej opracowywanych miejscowych planów.

5. OCENA ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

UCHWAŁA NR XC/1975/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 12 GRUDNIA 2023 R. W SPRAWIE OCENY AKTUALNOŚCI STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ORAZ MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym przeprowadza się w celu oceny aktualności polityki przestrzennej określonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w celu oceny aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem uwarunkowań faktycznych.

Obowiązek podjęcia przez Radę Miasta Rzeszowa, co najmniej raz w okresie kadencji, uchwały w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rzeszowa oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie miasta, wynika z przepisu art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

Ostatnia uchwała w tej sprawie podjęta została przez Radę Miasta Rzeszowa dnia 28 sierpnia 2018 r. (uchwała Nr LXIII/1465/2018) a więc w poprzedniej kadencji Rady i oceniała aktualność dokumentów wg stanu na koniec 2017 r., a okres analiz dotyczył lat 2014 – 2017.

Zgodnie z przywołanym przepisem Prezydent Miasta Rzeszowa dokonał analizy: zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta, aktualności studium oraz 172 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie miasta, ocenił postępy w opracowaniu planów miejscowych i opracował wieloletni program ich sporządzania, uwzględniając m.in. decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wnioski w sprawie sporządzenia lub zmiany planów miejscowych (nie złożono wniosków o zmianę obowiązującego studium). Analizy dotyczyły okresu od 1 stycznia 2018 r. do 31 października 2023 r. Wyniki ww. analiz, które uzyskały pozytywną opinię Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w Rzeszowie, Prezydent Miasta Rzeszowa przekazał Radzie Miasta Rzeszowa. Stanowiły one podstawę do podjęcia uchwały Nr XC/1975/2023 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 12 grudnia 2023 r.

6. PROJEKT „ZINTEGROWANY I USPOŁECZNIONY MODEL PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO POPRZEC OPRACOWANIE STRATEGII PRZESTRZENNEJ RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO”

UCHWAŁA NR LXXVIII/1727/2023 Z DNIA 25 KWIETNIA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DOKUMENTU PN. STRATEGIA PRZESTRZENNA RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO – ZASADY PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ ROF

Projekt nr POWR.04.01-00-00-ROF1/19 pn. Zintegrowany i uspołeczniiony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego zrealizowany został w ramach Osi priorytetowej IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, działania 4.1 Innowacje społeczne Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020.

Rzeszów, na podstawie umowy partnerskiej, było partnerem w ww. projekcie. Projekt miał charakter pilotażowy. Głównym jego celem było zwiększenie możliwości rozwojowych miejskiego obszaru funkcjonalnego poprzez opracowanie modelu zintegrowanego planowania przestrzennego.

- W projekt zaangażowany był Samorząd Województwa Podkarpackiego jako lider, a także Stowarzyszenie ROF oraz gminy tworzące Rzeszowski Obszar Funkcjonalny.
- W ramach prac zespół ekspertów Banku Światowego w ścisłej współpracy z gminami ROF opracował dokument pn. Strategia przestrzenna ROF – zasady prowadzenia polityki przestrzennej ROF”. W dniu 25.04.2025 Rada Miasta Rzeszowa podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia tego dokumentu, po uprzedniej prezentacji na posiedzeniu Rady oraz na posiedzeniu Komisji Gospodarki Przestrzennej Rady Miasta Rzeszowa w dniu 21.04.2023 r. Dokument obejmuje Rzeszowski Obszar Funkcjonalny z wyłączeniem gmin Błażowa oraz Hyżne, które zostały członkami Stowarzyszenia ROF dopiero w trakcie prowadzonych nad nim prac. Nie jest on strategią w ścisłym tego słowa znaczeniu. Ma charakter raportu dotyczącego ROF i jego przestrzeni. Zawiera m.in. obszernie omówienie prac, w tym o charakterze diagnostycznym, wskazanie Strategicznych Obszarów Rozwoju w poszczególnych gminach ROF, a także rekomendacje dot. prowadzenia polityki przestrzennej w ramach ROF.
- W oparciu o Strategię przygotowano także „Podręcznik dobrych praktyk w zakresie upowszechniania informacji nt. wypracowanych rozwiązań dotyczących innowacyjnego modelu współpracy w zakresie planowania przestrzennego w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”.

- W ramach projektu zakupiono sprzęt niezbędny do prowadzenia prac planistycznych. Projekt dawał także możliwość wsparcia i korzystania z usług ekspertów zewnętrznych. W jego ramach przygotowano szereg ekspertyz i prac doradczych na potrzeby opracowywania planów miejscowych oraz nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rzeszowa. Ekspertyzy przygotowane zostały przez ekspertów zewnętrznych, dotyczyły problematyki komunikacji, historii sztuki / ochrony zabytków, ochrony środowiska, a także architektury, urbanistyki i planowania przestrzennego.
- Efektem prac było także utworzenie Zespołu Ekspertkiego składającego się z przedstawicieli Samorządu Województwa Podkarpackiego, Biura Stowarzyszenia ROF oraz poszczególnych gmin. Jego celem było opiniowanie projektów dokumentów planistycznych – studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin ROF oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie zgodności z założeniami Strategii przestrzennej ROF, w celu koordynacji polityki przestrzennej obszaru funkcjonalnego. Po zakończeniu projektu, zespół kontynuuje swoje prace.
- Opracowano także i wdrożono platformę internetową wspomagającą procesy partycypacji społecznej dokumentów planistycznych opracowywanych przez gminy ROF. Platforma jest wykorzystywana przez Biuro Rozwoju Miasta Rzeszowa jako narzędzie uzupełniające inne stosowane formy partycypacji.
- Projekt realizowany był do końca 2023 roku.

7. PROWADZENIE INNYCH PRAC Z ZAKRESU URBANISTYKI I POLITYKI PRZESTRZENNEJ MIASTA

Oprócz wyżej wymienionych w ramach rodz. I. zadań, w 2023 r. Biuro Rozwoju Miasta Rzeszowa realizowało inne zadania i prowadziło inne prace z zakresu urbanistyki oraz szeroko rozumianej polityki przestrzennej miasta. Wśród nich wymienić należy:

- przygotowywanie materiałów do Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Rzeszowa dotyczących zapotrzebowania na nowe placówki na osiedlach Matysówka, Słocina i Zalesie, bazy danych dla Uniwersytetu Rzeszowskiego dot. infrastruktury społecznej;
- wprowadzenie planowanych i zrealizowanych inwestycji do aplikacji ArcGis dla Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, w zakresie wskazanego dla miasta Rzeszowa terenu, oraz rodzaju inwestycji, w celu tworzenia nowych map zagrożenia powodziowego, pozyskanie na potrzeby tego opracowania danych z Wydziałów Urzędu Miasta;
- zaangażowanie w prace związane z opracowaniem koncepcji urbanistycznej obejmującej część Śródmieścia, w tym Halę Targową (w tym pozyskiwanie materiałów od jednostek miejskich oraz z innych źródeł, udział w spotkaniach i warsztatach), digitalizacja pozyskanych materiałów drukowanych i przekazywanie ich wykonawcy koncepcji, opracowanie „Uwag do wstępnej koncepcji urbanistycznej dot. rewitalizacji hali targowej i targowiska „Jutrzenka” wraz z otoczeniem”;
- przygotowywanie informacji do projektów mpzp o inwestycjach o charakterze ponadlokalnym, uwzględnianych w dokumentach regionalnych i krajowych;
- przygotowanie danych dla zadania „Budowa linii kolejowej nr 58 na odc. Łętownia – Rzeszów” dot.: środowiska, charakteru zabudowy oraz z zakresu obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków, stanowisk archeologicznych oraz stref ochrony konserwatorskiej;

- przygotowanie opinii dla „Założeń do planu zaopatrzenia Gminy Miasto Rzeszów w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”;
- analiza i zgłaszanie uwag do raportów częściowych z badań ruchu prowadzonych przez Politechnikę Rzeszowską i GUS;
- opracowanie uwag i propozycji do projektu uchwały krajobrazowej opracowanej przez Biuro Architekta Miasta, opiniowanie uchwały krajobrazowej;
- prace nad przygotowaniem interaktywnej mapy z istniejącą siecią rowerową oraz lokalizacją miejsc postojowych dla rowerów, przygotowanie raportu z załącznikami;
- prace nad materiałami do Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP); prace przy sporządzaniu SUMP;
- zaopiniowanie zmiany częściowej Planu Generalnego Portu Lotniczego „Rzeszów-Jasionka” na lata 2020-2040;
- przygotowanie analizy zmiany organizacji ruchu w rejonie skrzyżowania ul. Podwistocze z ul. Seniora;
- wnioski do projektów i opiniowanie projektów zmian studiów oraz projektów mpzp gmin ościennych, w procedurze planistycznej na podstawie art. 25 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: 44 sprawy – odpowiedzi pisemne lub notatki służbowe;

Ponadto, w 2023 r. Biuro Rozwoju Miasta Rzeszowa realizowało także prace zakresu problematyki planowania strategicznego, w tym m.in.:

- przygotowanie opinii na temat dokumentu Unii Metropolii Polskich „Założenia polityki metropolitarnej Rzeczypospolitej Polskiej”,
- opiniowanie (ponowne) projektu Strategii rozwoju gminy Tyczyn 2022–2030,
- opiniowanie projektu Strategii rozwoju gminy Chmielnik na lata 2020-2029,
- przygotowanie uwag do dokumentu „Realizacja Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce Raport 2023”.

ROZDZIAŁ II. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2025

1. MONITORING ZA ROK 2022 DOKUMENTU STRATEGII ROZWOJU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2025

UCHWAŁA NR XXII/452/2016 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 26 STYCZNIA 2016 R. Z PÓŹN. ZM. W SPRAWIE PRZYJĘCIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2025

W roku 2023 Biuro Analiz i Strategii Urzędu Miasta Rzeszowa prowadziło prace nad opracowaniem dokumentu „Monitoring za rok 2022 Strategii Rozwoju Miasta Rzeszowa do roku 2025”, prace rozpoczęto w czerwcu 2023 r. i zakończono w październiku 2023 r., polegały one na analizie wskazanych w strategii wskaźników oraz stanu realizacji wymienionych w dokumencie zadań.

ROZDZIAŁ III. REWITALIZACJA

1. LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTO RZESZÓW DO ROKU 2023 (ZWANY DALEJ: LPR)

UCHWAŁA NR XLI/875/2017 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 28 MARCA 2017 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTO RZESZÓW DO ROKU 2023”

Przedmiotowy dokument dwukrotnie został zaktualizowany: [Uchwałą Nr XLVI/1011/2017](#) Rady Miasta Rzeszowa z dnia 11 lipca 2017 r. oraz [Uchwałą Nr LII/1203/2017](#) Rady Miasta Rzeszowa z dnia 12 grudnia 2017 r. Zaktualizowany w grudniu 2017 r. LPR został pozytywnie zaopiniowany przez Zespół ds. Rewitalizacji, tj. jednostkę powołaną w strukturach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego do opiniowania programów rewitalizacji w województwie podkarpackim, a następnie, na podstawie Uchwały Nr 391/8167/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 16 stycznia 2018 r., wpisany do „wykazu programów rewitalizacji gmin województwa podkarpackiego”. Ujęcie LPR w ww. wykazie otworzyło Gminie Miasto Rzeszów możliwość starania się o dofinansowanie na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w dokumencie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Zgodnie z przyjętą ramą czasową, okres realizacji LPR zakończył się wraz z upływem 2023 r.

W LPR zaplanowane były działania mające na celu likwidację bądź ograniczanie zdiagnozowanych na przewidzianym do rewitalizacji obszarze miasta problemów występujących w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej. W granicach wyznaczonego w LPR obszaru rewitalizacji znajdowały się następujące osiedla: Śródmieście-Północ, Śródmieście-Południe (od 2019 r. jedno osiedle Śródmieście), Generała Grota-Roweckiego, Generała Władysława Andersa, Pułaskiego, 1000-lecia oraz Piastów.

Do 2023 r. zakończyła się realizacja ujętych w LPR podstawowych przedsięwzięć społecznych, tj. przedsięwzięć realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej: „Po stronie rodziny” oraz „Utworzenie placówki wsparcia dziennego Przyszań w Rzeszowie”. Realizację obu przedsięwzięć dofinansowano ze środków RPO WP 2014-2020 (działanie 8.9 –Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne). Wcześniej, w 2021 r. zakończyła się realizacja podstawowego inwestycyjnego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego gminy ujętego w LPR, tj. przedsięwzięcia pn. „Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF” (zakres dotyczący Gminy Miasto Rzeszów w ramach projektu partnerskiego gmin Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, realizowanego w trybie pozakonkursowym w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych), również dofinansowanego ze środków RPO WP 2014-2020 (działanie 6.5 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne). W ramach ww. przedsięwzięcia zrealizowane zostały następujące, komplementarne względem siebie działania inwestycyjne:

- rewitalizacja podwórek i przestrzeni międzyblokowych na obszarze osiedla Andersa (23 podwórka stanowiące 6 przestrzeni międzyblokowych);
- likwidacja barier architektonicznych na terenie osiedla Andersa;
- poprawa infrastruktury drogowej na terenie osiedla Andersa;
- rewitalizacja oświetlenia na osiedlu Andersa;
- modernizacja budynku MOPS przy ul. Skubisza 4 wraz z zagospodarowaniem terenu;
- rewitalizacja podwórek i przestrzeni międzyblokowych na obszarze Śródmieścia (22 podwórka i przestrzenie międzyblokowe na osiedlu Grota-Roweckiego oraz osiedlu Śródmieście);
- adaptacja lokalu przy Placu Wolności 4, celem dostosowania do potrzeb utworzenia placówki wsparcia dziennego.

W LPR, poza podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, ujęte były 32 przedsięwzięcia wpływające na eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk, mające charakter uzupełniający (zarówno przedsięwzięcia gminne, jak i przedsięwzięcia realizowane przez podmioty zewnętrzne z sektora publicznego, prywatnego oraz społecznego). Aktualnie trwa gromadzenie danych na potrzeby sporządzenia końcowego monitoringu ze stanu ich realizacji.

W ramach działań uzupełniających, od 2021 r. do 2023 r. realizowane było zadanie pn. *Prowadzenie działań rewitalizacyjnych należących do sfery społecznej procesu rewitalizacji w ramach realizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Rzeszów do roku 2023”*, w ramach którego co roku ogłaszane były otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty wskazane w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W związku z rozstrzygnięciem konkursu w 2023 r. udzielono dotacji w kwocie 19 640 zł na realizację zadania pn. *Wyciągarka III*, której beneficjentem była Fundacja Level Up.

W 2023 r. na bieżąco prowadzone były również działania mające na celu monitorowanie stanu wdrażania LPR. Zgodnie z zapisami „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Rzeszów do roku 2023”, monitoring LPR prowadzony jest na dwóch poziomach. Pierwszy poziom dotyczy stanu realizacji poszczególnych przedsięwzięć ujętych w LPR i prowadzony jest w cyklach rocznych (ostatni wykonano w 2023 r., według stanu na koniec 2022 r.), drugi jest zaś monitoringiem realizacji całego dokumentu i zgodnie z zapisami LPR jest wykonywany co dwa lata (ostatni wykonano w 2022 r., za lata 2020-2021).

ROZDZIAŁ IV. OCHRONA ZABYTEKÓW

1. GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTEKAMI MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2024 (ZWANY DALEJ: GPONZ)

UCHWAŁA NR LVI/1171/2021 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 14 GRUDNIA 2021 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTEKAMI MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2024”.

„Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Rzeszowa na lata 2021-2024” został sporządzony przez Prezydenta Miasta Rzeszowa na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.). Po uzyskaniu pozytywnej opinii Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 3 grudnia 2021 r., znak Rdz-RDZ.5120.13.2021.JK, został przyjęty Uchwałą Nr LVI/1171/2021 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta Rzeszowa na lata 2021-2024”.

GPONZ jest dokumentem strategicznym gminy w zakresie inicjowania, wspierania i koordynowania działań z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Przedmiotem GPONZ jest problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego Rzeszowa. Program określa kierunki działań w zakresie opieki nad zabytkami: wskazuje konieczne do wykonania zadania i sugeruje sposoby ich realizacji poprzez określenie podstawowych działań organizacyjnych, finansowych, promocyjnych i ochronnych. W GPONZ opisany został lokalny zasób zabytkowy Rzeszowa, jak również wskazane zostały założenia programowe, instrumentarium realizacji oraz sposoby monitorowania efektów jego wdrażania. Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, co 2 lata prezydent miasta przedkłada radzie sprawozdanie z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami. Szczegółowe sprawozdanie za pierwsze 2 lata wdrażania aktualnie obowiązującego GPONZ, tj. za lata 2021- 2022, przedstawione zostało Radzie Miasta Rzeszowa w 2023 r.

Założenia GPONZ są realizowane i wdrażane na bieżąco poprzez szereg działań podejmowanych przez Prezydenta Miasta Rzeszowa oraz jednostki mu podległe.

Prezydent Miasta Rzeszowa prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków Miasta Rzeszowa, przyjętą Zarządzeniem nr VII/168/2015 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 24 kwietnia 2015 roku w sprawie przyjęcia gminnej ewidencji zabytków, która jest na bieżąco aktualizowana.

W 2023 r. do Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa włączono 15 nowych kart adresowych zabytków, tj. kartę Zespołu pawilonów handlowo-usługowych zwanego „wiatą” przy ul. Hetmańskiej 25-39 oraz karty 14 stanowisk archeologicznych (Rzeszów – Bzianka 1, Rzeszów – Bzianka 2, Rzeszów – Bzianka 3, Rzeszów – Bzianka 4, Rzeszów – Bzianka 5, Rzeszów – Bzianka 6, Rzeszów – Pogwizdów Nowy 1, Rzeszów – Pogwizdów Nowy 2, Rzeszów – Matysówka 1, Rzeszów – Matysówka 2, Rzeszów – Matysówka 3, Rzeszów – Matysówka 4, Rzeszów – Matysówka 5, Rzeszów – Zwiężczyca 14. Ponadto, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, w 2023 r. z gminnej ewidencji zabytków wyłączono karty adresowe 5 obiektów, tj. nieruchomości przy ul. Polnej 8, Strzelniczej 3, Podmiejskiej 25, Zamenhoffa 7 i Niedzielskiego 4. Na koniec 2023 r. w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa ujętych było 1388 zabytków, w tym układy urbanistyczne, obiekty sakralne, nieruchomości, parki i cmentarze, kapliczki oraz stanowiska archeologiczne.

Troska o lokalne zasoby zabytkowe wyraża się również poprzez udzielane co roku z budżetu Gminy Miasto Rzeszów dotacje celowe na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na terenie Gminy Miasto Rzeszów (zgodnie z Uchwałą Nr XLVIII/1046/2017 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 29 sierpnia 2017 r. z późn. zm.). W 2023 r. z budżetu Gminy Miasto Rzeszowa udzielono jednej dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Gminy Miasto Rzeszów. Była to dotacja celowa w wysokości 50 000 zł dla Parafii pw. św. Huberta w Rzeszowie-Miłocinie na prace konserwatorskie polichromii ściennej w Kaplicy św. Huberta.

W 2023 r. realizowane było także zadanie pn. „Działania w zakresie ochrony zabytków, opieki nad zabytkami oraz promocji lokalnego zasobu zabytkowego”, w ramach którego ogłoszony został otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty wskazane w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach konkursu udzielono pięciu dotacji celowych na łączną kwotę w wysokości 60 000 zł. Dotacje przekazano wyłonionym w ramach otwartego konkursu ofert następującym podmiotom: Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Huberta w Rzeszowie na realizację zadania pn. *Działania promujące barokową kaplicę pw. św. Huberta w Rzeszowie*; Stowarzyszeniu Przyjaciół Staromieścia na realizację zadania pn. *Staromiejskie spacer historyczne*; Katolickiemu Stowarzyszeniu Tabor na realizację zadania pn. *Publikacja książki na 25-lecie otwarcia Muzeum Diecezjalnego w Rzeszowie*; Fundacji Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego na realizację zadania pn. *„Dawno temu w Rzeszowie” – posłuchaj o dawnym Rzeszowie. Archeologia i historia miasta w podcastach. Cykl podcastów internetowych*; Stowarzyszeniu Sokole Gniazdo na realizację zadania pn. *Spacerem po Rzeszowie 2023*. Podobne działania zaplanowane są na 2024 r.

ROZDZIAŁ V. KULTURA

1. STRATEGIA ROZWOJU KULTURY MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023 – 2030

UCHWAŁA NR LXXXIII/1795/2023 Z DNIA 11 LIPCA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „STRATEGII ROZWOJU KULTURY MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023 – 2030”.

Dokument zaczął obowiązywać w drugiej połowie 2023 r., stanowi on kontynuację strategicznego podejścia do zarządzania kulturą w mieście – do roku 2020 obowiązywała poprzednia Strategia Rozwoju Kultury Miasta Rzeszowa. Jej założenia realizowane były także w okresie przejściowym, pomiędzy rokiem 2021, a datą przyjęcia do realizacji nowej strategii. Całkowitą nowością, a zarazem innowacyjne podejście w skali kraju stanowi z kolei Strategia Rozwoju Publiczności Rzeszowskiego Sektora Kultury. Dokument opracowany został jako narzędzie wsparcia dla miejskich instytucji

kultury, które wspomagać je ma w budowaniu długotrwałych i pogłębionych relacji z odbiorcami realizowanych przez nie działań.

Strategia Rozwoju Kultury Miasta Rzeszowa na lata 2023 – 2030 wyznacza pięć kierunków strategicznych rozwoju rzeszowskiej kultury:

- 1) aspiracja Rzeszowa do bycia istotnym ośrodkiem kultury w Polsce i Europie,
- 2) określenie tożsamości Rzeszowa w oparciu o historię oraz obecne uwarunkowania zewnętrzne,
- 3) zwiększenie poziomu finansowania kultury,
- 4) rozwój infrastruktury kulturalnego obszaru miasta,
- 5) rozwój programu edukacji kulturalnej Miasta Rzeszowa.

W roku 2023 zrealizowano kolejną edycję sztandarowego przedsięwzięcia kulturalnego o wymiarze międzynarodowym w postaci festiwalu Wschód Kultury – Europejski Stadion Kultury. Wydarzenie to od lat wpisuje się w cele i kierunki strategiczne rozwoju rzeszowskiej kultury, jest również planowane do realizacji w kolejnych latach. Odpowiada ono bowiem wymaganiom atrakcyjnego pod względem kulturalnym, artystycznym, rozrywkowym i promocyjnym przedsięwzięcia, które zgodnie z założeniami dokumentu strategicznego pozwoli budować pozycję Rzeszowa jako ważnego punktu na kulturalnej mapie Polski i Europy.

W ramach realizacji drugiego kierunku strategicznego, tzn. określenia tożsamości Rzeszowa w oparciu o historię oraz obecne uwarunkowania zewnętrzne, w 2023 r. podjęto szereg działań o zróżnicowanym charakterze, mających na celu m.in. integrację uchodźców z Ukrainy. Rzeszowskie instytucje kultury w ramach realizowanych wydarzeń przewidywały zarówno takie, które prowadzone były w formie dwujęzycznej, jak i takie, w trakcie których przybliżana była mieszkańcom Rzeszowa kultura ukraińska. Jednocześnie bardzo duży nacisk położony został na realizację przedsięwzięć patriotycznych, upamiętniających najważniejsze wydarzenia z historii Polski. Wśród najważniejszych wymienić należy organizację obchodów Narodowego Święta Niepodległości 11 listopada, Święto Wojska Polskiego, rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, rocznicę wybuchu II wojny światowej, rocznicę śmierci płk. Leopolda Lisa-Kuli, rocznicę śmierci gen. Władysława Sikorskiego oraz Święto Narodowe Trzeciego Maja czy rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego. Przytoczony, niepełny katalog zrealizowanych wydarzeń patriotycznych, obejmuje zarówno święta obchodzone na terenie całego kraju, jak i związane wyłącznie z lokalną historią i jej upamiętnieniem. Określenie tożsamości Rzeszowa obejmuje również ogromny dorobek kulturalny osób związanych z miastem, mieszkających i tworzących na jego terenie. W celu uczczenia ich osiągnięć oraz przybliżenia ich twórczości szerokiemu gronu odbiorców zrealizowano w 2023 r. szereg imprez poświęconych lokalnym twórcom, którzy odnieśli zasłużony sukces na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. Wśród najważniejszych tego typu wydarzeń wymienić należy 11. edycję Festiwalu „Źródła Pamięci. Szajna-Grotowski-Kantor 2023”, Toast Urodzinowy dla Tomasza Stańko, Rzeszów Breakout Days oraz Rockową Noc, podczas której młodzi muzycy, rywalizując w konkursie o statuetkę Tadeusza Nalepy, w swoich prezentacjach konkursowych przygotowują własne interpretacje utworów najśłynniejszego rzeszowskiego bluesmana. W powyższy kierunek strategiczny wpisuje się również realizacja wydarzenia pn. Wokół rzeźby „Drabina do nieba” Józefa Szajny. Przedsięwzięcie to obejmowało odsłonięcie samej rzeźby, które poprzedzone było performatywnym przejściem na miejsce uroczystości, podczas której rzeszowscy aktorzy odgrywali scenki inspirowane twórczością prof. Szajny. Wydarzenie zakończyło spotkanie tematyczne, poświęcone postaci i twórczości artysty, które zrealizowano w jednym z jego ulubionych miejsc w Rzeszowie – klubie studenckim IQ Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Zwieńczeniem zrealizowanych w 2023 r. działań, które

wpisywały się w omawiany kierunek strategiczny, było wydarzenie pn. „Fred Zinnemann: z Rzeszowa do Hollywood”. Przedsięwzięcie miało na celu uczczenie wybitnego twórcy filmowego pochodzącego z Rzeszowa. W wydarzeniu wziął udział Tim Zinnemann – syn reżysera, który wraz z Prezydentem Miasta Rzeszowa odsłonił na Rynku w Rzeszowie tablicę pamiątkową, poświęconą Fredowi Zinnemannowi. Następnie przybyli goście wzięli udział w spotkaniu z gościem honorowym, które zorganizowano w sali Kina Zorza.

Kierunek strategiczny zwiększenia poziomu finansowania kultury realizowany jest konsekwentnie od kilku lat. Ogólny poziom środków przeznaczanych na kulturę wzrastał w ostatnich latach zgodnie z przedstawionymi poniżej danymi:

- 2021 – wydatkowano: 23 878 277,42 zł
- 2022 – wydatkowano: 27 583 321,36 zł
- 2023 – wydatkowano: 29 730 153,36 zł

Środki zapisane w budżecie Gminy i Miasta Rzeszowa na kulturę przeznaczane są na szereg różnych działań, w tym organizację imprez kulturalnych i wydarzeń patriotycznych (rocznic, świąt narodowych itp.). Ważną kategorię wydatków na kulturę corocznie stanowią środki przeznaczane na dotacje dla miejskich instytucji kultury, dotacje dla stowarzyszeń i fundacji na różne kategorie działań (całoroczna działalność kulturalna, realizacja przedsięwzięć kulturalnych) oraz stypendia w zakresie twórczości artystycznej i nagrody Prezydenta Miasta Rzeszowa w dziedzinie kultury.

1.1. DOTACJE

Zaangażowano środowiska kulturalne do planowania i realizacji polityki kulturalnej miasta, wpływania na budżet czy też jego podział w zakresie kultury: konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w 2023 roku - Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.

Przeprowadzono dwa konkursy ofert: na dofinansowanie całorocznej działalności kulturalnej w ramach, którego udzielono dotacji dla 7 organizacji pożytku publicznego, podpisano 7 umów na łączną kwotę 415 160 zł, oraz drugi konkurs ofert na zadania z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (festiwale, koncerty, wydawnictwa, wystawy, warsztaty itp.), w ramach którego udzielono dotacji dla 24 podmiotów, podpisano 24 umowy na łączną kwotę 654 840 zł. Udzielono również dotacji w trybie art. 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r., udzielono dotacji dla 11 podmiotów, podpisano 12 umów na łączną kwotę 70 000 zł. W sumie kwota przeznaczona na realizację powyższych zadań wyniosła 1 140 000,00 zł; Dla porównania w latach 2021 i 2022 kwota ta wyniosła odpowiednio: 595 000 zł oraz 1 140 000 zł, co wykazuje dużą tendencję wzrostową o blisko 50% w 2022 roku oraz jej utrzymanie w 2023 roku.

1.2. REALIZACJA PROGRAMU STYPENDIALNEGO DLA MŁODYCH TWÓRCÓW W ZAKRESIE TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ (UCHWAŁA NR X/226/2019 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 23 KWIETNIA 2019 R. Z PÓŹN.ZM).

Na realizację programu stypendialnego w 2023 roku zabezpieczono kwotę 220 000 zł, stypendia pobierało 48 stypendystów, podpisano 48 umów na łączną kwotę 172 000 zł. Dla porównania w latach 2021 i 2022 zabezpieczano taką samą kwotę 220 000 zł, natomiast realizacja wynosiła odpowiednio: 186,601 zł (48 umów) i 171 083 zł (44 umowy).

Środki przeznaczane w budżecie Miasta Rzeszowa na nagrody w dziedzinie kultury:

- 2021 – zaplanowano: 25 000,00 zł, wydatkowano: 9 000,00 zł
- 2022 – zaplanowano: 49 000,00 zł, wydatkowano: 24 000,00 zł
- 2023 – zaplanowano: 59 000,00 zł, wydatkowano: 59 000,00 zł

1.3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURALNEGO OBSZARU MIASTA.

Władze Miasta Rzeszowa prowadzą konsekwentnie politykę zwiększania liczby obiektów, w których prowadzona jest działalność kulturalna. W roku 2023 do użytku mieszkańców oddana została nowa, 20. filia Rzeszowskiego Domu Kultury, zlokalizowana przy al. Rejtana. Otwarcie filii nastąpiło w dniu 1 października 2023 r.

W listopadzie 2023 r. rozstrzygnięty został konkurs architektoniczny na koncepcję budowy Auli Miejskiej w Rzeszowie. Obiekt ten ma stać się miejscem organizacji m.in. wydarzeń artystycznych promujących miasto oraz eksponujących jego kulturę. Konkurs zrealizowany został we współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich (SARP) Oddział Rzeszów.

W 2023 r. rozpoczęły się również prace nad ogłoszeniem konkursu architektonicznego na koncepcję Biblioteki Nowej, która stanąć ma pomiędzy budynkiem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego a Zespołem Szkół nr 1 w Rzeszowie. Biblioteka Nowa stanowić będzie jeden z najważniejszych obiektów kulturalnych w Rzeszowie. Oprócz tradycyjnej funkcji bibliotecznej w obiekcie realizowana ma być również szersza działalność artystyczna i kulturalna. Budynek zawierać ma część audytoryjno-widowiskową, w której realizowane będą m.in. koncerty, spektakle muzyczne i baletowe, spotkania literackie oraz przedstawienia teatralne.

1.4. ROZWÓJ PROGRAMU EDUKACJI KULTURALNEJ MIASTA RZESZOWA.

Realizacja programu poprzedzona musi zostać opracowaniem konkretnych zasad i ram czasowych, ponieważ realizowany winien on być jako działanie długotrwałe przez cały okres realizacji dokumentu strategicznego. Założeniem programu jest budowanie świadomości kulturalnej młodego pokolenia, przyzwyczajanie go do obcowania z kulturą i wytworzenie potrzeby uczestniczenia w niej.

Działaniami, które wpisują się w powyższe wytyczne, zrealizowanymi w roku 2023, były między innymi spacer historyczny, realizowany przez pracowników Rzeszowskich Piwnic – Interaktywnej Instytucji Kultury, funkcjonującej w ramach Estrady Rzeszowskiej. Duży nacisk na przedsięwzięcia z zakresu edukacji kulturalnej uwidacznia się również w działalności prowadzonej przez Muzeum Dobranoczek ze zbiorów Wojciecha Jamy, Teatr „Maska”, Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Rzeszowie oraz Biuro Wystaw Artystycznych. Wśród najważniejszych wymienić należy spotkania z autorami, podróżnikami czy znawcami języka polskiego, wykłady o sztuce i oprowadzania kuratorskie, warsztaty teatralne i edukacyjne zajęcia muzealne. Profil działalności miejskich instytucji kultury pozwala na dotarcie z tego typu ofertą do szerokiego grona odbiorców w różnym, także bardzo młodym wieku. Ponadto na realizację powyższego kierunku strategicznego składają się również wspomniane wyżej wydarzenia kulturalne, które poświęcone są związanym z Rzeszowem twórcom – Rzeszów Breakout Days, Festiwal „Źródła Pamięci. Szajna-Grotowski-Kantor 2023”, Wokół rzeźby „Drabina do nieba” Józefa Szajny. Podobnie istotny aspekt edukacyjny posiadają każdorazowo realizowane w Rzeszowie premiery filmowe, w których udział biorą autorzy danych filmów oraz aktorzy w nich występujący, w związku ze wsparciem w realizacji poszczególnych obrazów, udzielonym przez Podkarpacką Komisję Filmową.

Zgodnie z wytycznymi nakreślonymi w Strategii Rozwoju Kultury Miasta Rzeszowa na lata 2023 – 2030, wydarzenia realizowane na terenie miasta przybierały formę tworzonych i organizowanych

wspólnie przez różne podmioty (Urząd Miasta Rzeszowa, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, miejskie instytucje kultury, stowarzyszenia, fundacje itp.). Powyższe podejście pozwala na budowanie długotrwałych kontaktów i więzi pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w realizację przedsięwzięć kulturalnych. Zdecydowana większość wydarzeń była ogólnodostępna i nieodpłatna. Dołożono starań, aby oferta kulturalna była możliwie szeroka i zarazem angażująca odbiorców w sposób aktywny. Poszczególne imprezy, które złożyły się na kalendarz wydarzeń kulturalnych 2023 r. w Rzeszowie, były również promowane wspólnie przez wiele podmiotów zaangażowanych w ich realizację. Zgodnie z zaleceniami dokumentu strategicznego w 2023 r. zorganizowano ponadto szereg spotkań i warsztatów roboczych.

2. STRATEGIA ROZWOJU PUBLICZNOŚCI RZESZOWSKIEGO SEKTORA KULTURY NA LATA 2023-2030

UCHWAŁA NR LXXXIV/1839/2023 Z DNIA 29 SIERPNIĄ 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „STRATEGII ROZWOJU PUBLICZNOŚCI RZESZOWSKIEGO SEKTORA KULTURY NA LATA 2023-2030”.

Strategia Rozwoju Publiczności Rzeszowskiego Sektora Kultury na lata 2023-2030 jest dokumentem, którego głównymi adresatami są miejskie instytucje kultury. Wynika to z faktu, że to ich działalność gromadzi odbiorców i uczestników. Dokument strategii stanowi specjalistyczne narzędzie, dzięki któremu instytucje kultury budować mogą długotrwałą, stabilną i niemal emocjonalną więź ze swoją publicznością. Jest to aspekt wysoce pożądaný, pozwala bowiem na zaszczepienie w odbiorcach zapotrzebowania na udział w kulturze. Baza odbiorców działań kulturalnych jest z kolei nieodzownym elementem prowadzenia przedmiotowej działalności przez instytucje kultury.

W 2023 r. położono duży nacisk na poprawę komunikacji z odbiorcami, w szczególności poprzez reaktywację i aktywne zasilanie treścią profilu „Kultura w Rzeszowie” na portalu Facebook. Utrzymano prowadzenie strony internetowej www.kultura.erzeszow.pl z jednoczesnym uatrakcyjnieniem publikowanych na nim treści, jak również (w niewielkim stopniu) publikowano informacje w kalendarzu wydarzeń na stronie www.erzeszow.pl. Dodatkowo utworzono dedykowany profil „Kultura w Rzeszowie” w serwisie Instagram oraz w aplikacji TikTok. Treści przygotowywane do powyższych mediów internetowych tworzono w sposób atrakcyjny pod względem przekazu oraz oprawy wizualnej. Ponadto przeprowadzono w Internecie kampanię wideo promującą z odpowiednim wyprzedzeniem wydarzenie Wokół rzeźby „Drabina do Nieba” Józefa Szajny oraz wystawę sztuki współczesnej ze zbiorów Książąt Lubomirskich. Treść poszczególnych komunikatów i ich forma wizualna dostosowywane były każdorazowo do danego portalu, na którym miały zostać opublikowane. Wiąże się to z faktem wykorzystywania różnych portali internetowych przez użytkowników w różnym wieku i o różnych zainteresowaniach. W dużym uproszczeniu można określić materiały do portali społecznościowych jako luźniejsze w formie niż te, które publikowane są na oficjalnych stronach internetowych Gminy Miasto Rzeszów (www.erzeszow.pl, www.kultura.erzeszow.pl).

ROZDZIAŁ VI. SPORT

W 2023 roku zrealizowano program nagród sportowych na podstawie Uchwały nr XLIV/964/2017 z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie określenia warunków i trybu przyznawania nagród dla osób fizycznych osiągających wysokie wyniki w międzynarodowym i krajowym współzawodnictwie sportowym. Budżet na realizację ww. zadania wynosił w 2023 roku 600 000,00 zł, beneficjentami programu było 232 rzeszowskich sportowców.

We współpracy z firmą InventUR udało się rozpocząć opracowywanie dokumentu programowego wyznaczającego kierunki rozwoju rzeszowskiego sportu pod nazwą „Strategia Rozwoju Sportu Miasta Rzeszowa na lata 2024-2030”. Zgodnie z umową na opracowanie ww. dokumentu, planowany odbiór strategii od wykonawcy przewidziany jest w terminie do końca I kwartału 2024 r.

We współpracy z firmą OPTeam udało się przygotować oraz uruchomić internetowy serwis pn. www.sportowyrzeszow.pl. Jest to multifunkcyjny serwis internetowy stworzony z myślą o mieszkańcach miasta Rzeszowa, za pośrednictwem którego można poznać ofertę sportową rzeszowskich klubów, sprawdzić aktualności sportowe, poznać ścieżkę administracyjną dla postępowań związanych z działalnością sportową (takich jak np. zezwolenie na masową imprezę sportową lub rejestrację klubu), a także dokonać rezerwacji oraz płatności za wynajem obiektów sportowych.

W 2023 r. zrealizowano na zasadzie samodzielnej organizacji lub współorganizacji z innymi podmiotami następujące wydarzenia i imprezy sportowe z zakresu sportu wyczynowego, jak również mające na celu upowszechnianie sportu masowego i promujące zdrowy styl życia poprzez uprawianie sportu:

- Maraton Fitnes - 4 marca 2023,
- gala boksu zawodowego z udziałem Łukasza Różańskiego - 18.03. 2023,
- półmaraton Rzeszowski - 2.04.2023,
- mistrzostwa Polski Par Klubowych na żużlu - 2.04.2023,
- międzynarodowy turniej w karate Karate Carpathia Cup - 27-28.05.2023,
- III Bieg Kolorowej Skarpetki – bieg dla niepełnosprawnych - 4.06.2023,
- I Finał Indywidualnych Mistrzostw Polski na Żużlu - 8.06.2023,
- puchar świata w akrobatyce sportowej- 9-11.06.2024,
- mistrzostwa Polski w fitnessie gimnastycznym dla dzieci FIT KID - 17-18.06.2023,
- finał ogólnopolskiej akcji „Rowerowy maj” – dzieci i młodzież - 18.06.2023,
- turniej Rugby na wózkach FLYING WING RZESZÓW - 19.06.2023,
- turniej siatkówki plażowej Żwirownia Cup - 24.06.2024,
- bieg z okazji Światowego Dnia Uchodźcy - 27.06.2023,
- mistrzostwa Polski w koszykówce 3X3 / Quest 2023 - 1.07.2023,
- AQUA FITNESS – wakacyjny otwarty cykl zajęć na basenie - lipiec-sierpień 2023,
- turniej debła i miksta w tenisie ziemnym dla mieszkańców Rzeszowa - 29-30.07.2023,
- Rzeszowski Festiwal Rowerowy – Rzeszów BIKE Festival - 4-5.08.2024,
- turniej plażowej piłki ręcznej Żwirownia Cup - 5.08.2023,
- 32. Rajd Rzeszowski – w ramach Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski 2023, w ramach FIA European Rally Trophy - 10-12.08.2023,
- turniej golfowy o Puchar Prezydenta Miasta Rzeszowa - 13.08.2023,
- turniej plażowej piłki siatkowej Żwirownia Cup - 19.08.2023,
- turniej koszykówki BASKET CHALLENGE 3x3 dla amatorów - 2.09.2023,
- turniej w tenisie ziemnym o Puchar Prezydenta Miasta Rzeszowa - 8-10.09.2023,
- cykl imprez w ramach NARODOWEGO DNIA SPORTU - 17.09.2023,
- rozgrywki Rzeszowskiej Ligi Amatorskiego Basketu MASTER LEAGUE - październik 2023 – luty 2024,
- festiwal Biegowy Pratt & Whitney - 1.10.2023,
- XI PKO Bieg Niepodległości - 11.11.2023,

- V Rodzinne Zawody Pływackie - 9.12.2023,
- inicjatywy sportowe związane z akcjami sezonowymi, tj. „Ferie w mieście” (16-29.01.2023) oraz „Atrakcje na wakacje” (lipiec- sierpień 2023) dedykowane m.in. podopiecznym Rzeszowskiego Domu Kultury oraz rzeszowskich Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych.

ROZDZIAŁ VII. EDUKACJA

1. PROGRAM STYPENDIALNY MIASTA RZESZOWA PN. PRIMUS INTER PARES

W okresie od 1 stycznia do 18 czerwca 2023 roku Program stypendialny był realizowany na podstawie UCHWAŁY NR VI/109/2019 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 29 stycznia 2019 r. w sprawie Programu Stypendialnego Miasta Rzeszowa pn. Primus inter pares (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 2019 r. poz. 1189 z późn. zm.) oraz UCHWAŁY LVI/1173/2021 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie utworzenia Programu Stypendialnego Miasta Rzeszowa pn. Primus inter pares oraz UCHWAŁY NR LVIII/1221/2022 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 25 stycznia 2022 r. zmieniającej uchwałę w sprawie utworzenia Programu Stypendialnego Miasta Rzeszowa pn. Primus inter pares. Natomiast w okresie od 19 czerwca do 31 grudnia 2023 roku Program stypendialny był realizowany na podstawie UCHWAŁY NR LXXVIII/1710/2023 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie zasad udzielania stypendiów w ramach Programu Stypendialnego Miasta Rzeszowa pn. Primus inter pares (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z dnia 18 maja 2023 r. poz. 2811). Wdrożono system elektronicznego składania i obsługi wniosków, który ma zdecydowanie ułatwić przyszłym stypendystom składanie wniosków. Umożliwi również bieżące monitorowanie etapów rozpatrywania wniosku.

O różne formy stypendiów mogą się ubiegać uczniowie w zależności od zdobytych wyników w nauce, wyników egzaminów, osiągnięć, jak również typu szkoły.

W ramach Programu wyróżnia się następujące formy stypendiów:

- Primus dla:
 - Ośmioklasisty,
 - Maturzysty,
 - Mistrz,
 - Młody inżynier,
 - Artysta,
 - Zdolny uczeń,
 - Zawodowiec.
- Stypendia Primus mogą być przyznane uczniom będącym absolwentami rzeszowskich szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych z wyjątkiem szkół policealnych i dla dorosłych, którzy w danym roku szkolnym przystąpili do egzaminu końcowego danego etapu nauki i osiągnęli następujące wyniki egzaminu:
- ósmoklasisty – na poziomie co najmniej 95 %, liczonych jako średnia z przedmiotów obowiązkowych,
 - maturalnego – na poziomie co najmniej 90 %, liczonych jako średnia z obowiązkowych przedmiotów na poziomie podstawowym oraz co najmniej 80 %, liczonych jako średnia z dwóch przedmiotów na poziomie rozszerzonym.
- Stypendia Zawodowiec (jest to nowa forma stypendium w ramach Programu, realizowana w okresie od 19 czerwca do 31 grudnia 2023 r.) mogą być przyznane uczniom, w tym będącym absolwentami, rzeszowskich ponadpodstawowych szkół publicznych i niepublicznych oraz szkół

artystycznych realizujących kształcenie ogólne z wyłączeniem szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych, którzy przystąpili po raz pierwszy do egzaminu:

- zawodowego dla konkretnej kwalifikacji i osiągnęli wynik co najmniej 95 % punktów możliwych do uzyskania,
- dyplomowego (w przypadku uczniów będących absolwentami liceum szkół plastycznych) i uzyskali wynik co najmniej 5,50, liczony jako średnia ocen z części praktycznej i teoretycznej egzaminu,
- dyplomowego (w przypadku uczniów będących absolwentami szkoły muzycznej II stopnia) i uzyskali łącznie wynik:
 - z części praktycznej – co najmniej 23 punkty,
 - z części teoretycznej na poziomie co najmniej 5,00, liczony jako średnia wyników z przedmiotów egzaminacyjnych.

WYSOKOŚĆ STYPENDIÓW PRZEDSTAWIAŁA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

1.1. STYPENDIA PRYZNANE I WYPŁACANE MIESIĘCZNIE UCZNIOM W OKRESIE OD 1 STYCZNIA DO 18 CZERWCA 2023 R.:

a) Stypendium Mistrz dla uczniów, z wyjątkiem absolwentów, w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2021/2022	Miesięczna wysokość Stypendium Mistrz w 2023 r. (w zł)
Szkoła podstawowa (klasa IV-VII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia (klasa IV-VII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa I- II),	250
Szkoła ponadpodstawowa, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa III-V), Liceum Sztuk Plastycznych, Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych (klasa IV-V)	400

b) Stypendium Młody inżynier dla uczniów, z wyjątkiem absolwentów, w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2021/2022	Miesięczna wysokość Stypendium Młody inżynier w 2023 r. (w zł)
Branżowa Szkoła I Stopnia	150
Liceum Ogólnokształcące	200
Technikum	250

c) Stypendium Artysta dla uczniów, z wyjątkiem absolwentów, w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2021/2022	Miesięczna wysokość Stypendium Artysta w 2023 r. (w zł)
Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia (klasa IV-V)	150

Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia (klasa VI-VII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa I– II)	200
Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa III-V), Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych (klasa IV-V), Liceum Sztuk Plastycznych	250

d) Stypendium Zdolny uczeń dla uczniów, z wyjątkiem absolwentów, w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2021/2022	Miesięczna wysokość Stypendium Zdolny uczeń w 2023 r. (w zł)
Szkoła podstawowa (klasa IV)	100
Szkoła podstawowa (klasa V – VII)	150
Szkoła ponadpodstawowa	200

1.2. STYPENDIA PRYZNAWANE I WYPŁACANE JEDNORAZOWO UCZNIOM W OKRESIE OD 19 CZERWCA DO 31 GRUDNIA 2023 R.:

a) Stypendium Primus dla absolwentów szkół w następującej wysokości:

Uczeń szkoły, który przystąpił do egzaminu końcowego danego etapu nauki w roku szkolnym 2022/2023	Jednorazowa wysokość Stypendium Primus w 2023 r. (w zł)
ósmoklasista	2500
maturzysta	3500

b) Stypendium Mistrz dla uczniów i absolwentów szkół w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2022/2023	Jednorazowa wysokość Stypendium Mistrz w 2023 r. (w zł)
Szkoła podstawowa (klasa IV - VIII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia (klasa IV - VIII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa I - II) – cykl 6-letni	2000
Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa III - VI) – cykl 6-letni, Liceum Sztuk Plastycznych, Branżowa Szkoła I stopnia (klasa I - III)	3000

c) Stypendium Młody inżynier dla uczniów i absolwentów szkół w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2022/2023	Jednorazowa wysokość Stypendium Młody inżynier w 2023 r. (w zł)
Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Branżowa Szkoła I stopnia	1500

d) Stypendium Artysta dla uczniów i absolwentów szkół w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2022/2023	Jednorazowa wysokość Stypendium Artysta w 2023 r. (w zł)
Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia (klasa IV - VIII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa I – II) – cykl 6-letni	1000
Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa III – VI) – cykl 6-letni, Liceum Sztuk Plastycznych	1500

e) Stypendium Zdolny uczeń dla uczniów i absolwentów szkół w następującej wysokości

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2022/2023	Jednorazowa wysokość Stypendium Zdolny uczeń w 2023 r. (w zł)
Szkoła podstawowa (klasa IV - VIII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia (klasa IV - VIII), Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa I - II) – cykl 6-letni	1000
Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia (klasa III - VI) – cykl 6-letni, Liceum Sztuk Plastycznych	1500

f) Stypendium Zawodowiec dla uczniów i absolwentów szkół w następującej wysokości:

Szkoła, do której uczęszczał uczeń w roku szkolnym 2022/2023	Jednorazowa wysokość Stypendium Zawodowiec w 2023 r. (w zł)
Technikum, Branżowa Szkoła I stopnia, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia, Liceum Sztuk Plastycznych	1200

W roku 2023 w ramach Programu Stypendialnego Miasta Rzeszowa pn. Primus inter pares przyznano i wypłacono:

- 374 Stypendiów Primus na kwotę 1 223 000,00 zł,
- 116 Stypendiów Mistrz na kwotę 314 100,00 zł,
- 1245 Stypendiów Młody Inżynier na kwotę 1 785 000,00 zł,
- 72 Stypendia Artysta na kwotę 90 400,00 zł,
- 638 Stypendiów Zdolny uczeń na kwotę 686 900,00 zł,
- 363 Stypendiów Zawodowiec na kwotę 435 600,00 zł.

W 2023 roku w ramach Programu wypłacono **2808** stypendiów na łączną **kwotę 4 535 000,00 zł**.

ROZDZIAŁ VIII. POLITYKA SPOŁECZNA

1. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2030

UCHWAŁA NR LXXVI/1662/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 28 MARCA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2030

Strategia została opracowana na zlecenie Gminy Miasto Rzeszów przez Inventur Sp. z o.o. i uwzględnia wszystkie elementy wynikające z art. 16b ustawy o pomocy społecznej, tj.:

- a) diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- b) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- c) określenie:
 - celów strategicznych projektowanych zmian,
 - kierunków niezbędnych działań,
 - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - wskaźników realizacji działań.

Dokument określa również usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1- 14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rzeszowa na lata 2023-2030 został poddany konsultacjom społecznym, przeprowadzonym na podstawie zarządzenia nr 0050/33/2023 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 20 stycznia 2023 r. w sprawie ogłoszenia konsultacji projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rzeszowa na lata 2023-2030. W trakcie konsultacji prowadzonych w dniach od 24 stycznia do 6 lutego 2023 r. za pośrednictwem formularza konsultacyjnego dostępnego w formie tradycyjnej i elektronicznej 6 osób – mieszkańców Rzeszowa złożyło 29 uwag. Raport z konsultacji zawierający informację o sposobie rozpatrzenia uwag zamieszczony został w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Rzeszowa. W 2024 zostanie przygotowany pierwszy raport z monitorowania postępów w realizacji poszczególnych działań Strategii.

2. MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025

UCHWAŁA NR LXI/1268/2022 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 29 MARCA 2022 R. W SPRAWIE UCHWALENIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025

2.1. SZKOLNE PROGRAMY PROFILAKTYCZNE UWZGLĘDNIAJĄCE ORGANIZACJĘ POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH ORAZ ZAJĘĆ KOREKCYJNO-KOMPENSACYJNYCH

W roku 2023 szkolne programy profilaktyczne uwzględniające prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo- rekreacyjnych, realizowane były na terenie 43 rzeszowskich szkół. Około 3 265 uczniów uczestniczyło w zajęciach dostosowanych do ich wieku, zainteresowań, zaangażowania oraz umiejętności. Ich głównym celem było promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów, a przede wszystkim kształtowanie nawyków i przyzwyczajzeń aktywnego oraz kulturalnego wypoczynku. Równocześnie 668 dzieci klas I, klas II z 23 szkół podstawowych brało udział w zajęciach z gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej. Miały one na celu podniesienie ogólnej sprawności fizycznej dzieci oraz korekcję wad postawy. W zawodach organizowanych w różnych dyscyplinach sportowych, w ramach programu „Współzawodnictwo sportowe w ramach Miejskich Igrzysk zmniejszeniem uzależnień młodzieży”, rywalizowało około 3 645 dziewcząt i chłopców. Natomiast 956 dzieci z publicznych przedszkoli uczestniczyło w programie „Aktywny przedszkolak”. W zajęciach w ramach programu „Rowerowy maj” wzięło udział 5 217 mieszkańców Rzeszowa. Zrealizowano 7 212 godzin pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, 1 913 godzin zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, 511 godzin w programie „Aktywny Przedszkolak” oraz 2 089 godzin w programie „Współzawodnictwo sportowe w ramach Miejskich Igrzysk zmniejszeniem uzależnień młodzieży”. Na realizację wszystkich programów profilaktycznych uwzględniających organizację 11 725 godzin pozalekcyjnych zajęć sportowych, korekcyjno-kompensacyjnych oraz zawodów, wraz z zakupem nagród dla ich uczestników, pokryciem kosztów transportu i opieki medycznej, szkoły wydatkowały 598 893,60 zł.

2.2. PROGRAMY Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH – PROMUJĄCE ORGANIZACJĘ IMPREZ BEZALKOHOLOWYCH REALIZOWANE PRZEZ URZĄD MIASTA I MIEJSKĄ KOMISJĘ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- Dofinansowanie szkół i przedszkoli realizujących wspólnie z Radami Osiedli programy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – promujące organizację imprez bezalkoholowych. Na terenie wszystkich Rad Osiedli realizowane były programy, których nadrzędnym celem była promocja alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, sportowa rywalizacja, propagowanie aktywnego wypoczynku, promocja rodzinnych imprez bezalkoholowych, jak również integracja mieszkańców osiedla. Na realizację programów zabezpieczono w budżecie kwotę 495 000,00 zł. W 2023 roku na realizację wymienionych programów przekazano 67 jednostkom oświatowym środki finansowe w wysokości 494 996,10 zł, z czego wydatkowały 477 942,09 zł.
- Zintegrowane działania profilaktyczno-edukacyjne, ukierunkowane na ograniczenie zjawisk patologicznych, organizowane przez Wydział Polityki Społecznej wspólnie z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W profilaktyce szkód związanych z piciem alkoholu oraz używaniem środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież duże znaczenie mają kampanie społeczne adresowane do ściśle określonych grup i środowisk społecznych, mające wsparcie medialne.
- Ogólnopolska kampania edukacyjno-profilaktyczna „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2023”, której towarzyszyły hasła „Rosną zdrowo” – konkurs literacko-plastyczny oraz „Mój pomysł na zdrowie” – konkurs na projekt plakatu profilaktycznego; w kampanii brało udział 13 rzeszowskich szkół. W ramach realizowanych konkursów nagrodzono 21 uczniów.

2.3. DOTACJE PODMIOTOWE

A. Dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie na realizację programów z zakresu: profilaktyki uzależnień uwzględniających profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, w szczególności dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin.

- W 2023 r. 135 mieszkańców miasta skorzystało z 598 świadczeń z zakresu diagnozy i psychoterapii dla osób uzależnionych i członków ich rodzin. Pracownicy Centrum Leczenia Uzależnień prowadzili zajęcia profilaktyczno-edukacyjne w 50 rzeszowskich szkołach, skorzystało z nich 14 930 uczniów. Ich celem było przeciwdziałanie uzależnieniom chemicznym (alkohol, narkotyki, dopalacze, nikotyna) oraz behawioralnym (uzależnienie od gier hazardowych, komputera, Internetu i innych technologii informacyjnych), jak również podnoszenie umiejętności w rozpoznawaniu i radzeniu sobie ze stresem oraz emocjami.
- Prowadzone były zajęcia dotyczące nawiązywania pozytywnych kontaktów z rówieśnikami, integracji zespołów klasowych, poczucia własnej wartości i świadomości swojej osoby oraz metod efektywnego uczenia się.
- Uczniowie uczestniczyli w warsztatach związanych z rozpoznawaniem i konstruktywnym reagowaniem w sytuacji przemocy oraz cyberprzemocy. Po zrealizowanych zajęciach przeprowadzono 135 godzin konsultacji psychoprofilaktycznych, z których skorzystało 46 pedagogów.
- Zrealizowano 26 godzin szkoleń dla rodziców, nauczycieli, wychowawców, żołnierzy oraz pracowników higieny szkolnej. Uczestniczyło w nich ogółem 459 osób.
- Na realizację powyższych działań zabezpieczono i przekazano środki finansowe w wysokości 611 000 zł.
- SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień rozliczył i wydatkował kwotę 602 189 zł. Środki finansowe w wysokości 8 811,00 zł zostały zwrócone do budżetu Gminy i Miasta Rzeszowa.

B. Dla Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Rzeszowie na realizację programów z zakresu: profilaktyki uzależnień, promocji zdrowego trybu życia i kształtowania zachowań korzystnych dla zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży wieku szkolnego.

Okres realizacji: 1.03.2023 r. - 15.12.2023 r.

Program adresowany do uczniów rzeszowskich szkół, realizowany był w dwóch etapach, w okresie od 1.03.2023 r. do 23.06.2023 r. i od 12.09.2023 r. do 15.12.2023 r., przez Dział Higieny Szkolnej SP ZOZ Nr 1 i składał się z trzech modułów tematycznych:

- I moduł: „Profilaktyka uzależnień - wpływ uzależnień na zdrowie człowieka”; uczestnicy: uczniowie klas II/III szkół podstawowych, klas VI/VII szkół podstawowych, klas I/II szkół ponadpodstawowych;
- II moduł: „Zdrowe odżywianie kształtuje umysł i ciało”; uczestnicy: uczniowie klas I/II szkół podstawowych, klas V/VI szkół podstawowych, klas II/III szkół ponadpodstawowych;
- III moduł: „Zagrożenia współczesnego świata, z jakimi borykają się uczniowie”; uczestnicy: uczniowie klas III/IV szkół podstawowych, klas VI/VII szkół podstawowych, klas III Branżowych I stopnia, IV LO i IV/V Technikum.

Program miał na celu przekazanie informacji o korzyściach płynących ze zdrowego stylu życia, wpływie alkoholu, środków psychoaktywnych, nikotyny, napojów energetyzujących i innych

uzależnień na zdrowie człowieka, zagrożeniach wywołanych przez nałogi oraz choroby szerzące się drogą płciową i inne, np. AIDS oraz przekazanie informacji, jak sobie radzić z problemem i gdzie szukać pomocy.

Uczestnicy zostali zapoznani z zasadami odżywiania opartymi o piramidę zdrowego żywienia i korzyściami wynikającymi z urozmaiconej diety, uzyskali również informacje o skutkach złych nawyków żywieniowych oraz o wpływie I i II śniadania na koncentrację i uczenie się.

Uświadomiono uczniom, z jakimi zagrożeniami mogą się spotkać w życiu codziennym (media elektroniczne, szkodliwe treści, przestępczość internetowa, niebezpieczne znajomości, cyberprzemoc, niebezpieczne pliki, uzależnienia – niekontrolowane przebywanie w sieci), wskazano alternatywne formy spędzania czasu wolnego, zwrócono uwagę na temat, czym jest przemoc i agresja, uświadomienia sobie konieczności auto-poznania swoich możliwości, samoakceptacji oraz konieczności podejmowania pracy nad rozwojem osobistym (asertywność, samoocena).

Zapoznano uczniów z negatywnymi skutkami zachowań ryzykownych (przygodny seks, środki psychoaktywne, grupy nieformalne, itp.), pokazano, jak radzić sobie ze stresem.

Odbyły się grupowe zajęcia edukacyjne mające na celu przekazanie uczniom powyższych informacji; prowadzone były one m.in. w formie pogadank, prezentacji multimedialnych, konkursów, paneli dyskusyjnych.

W ramach Programu przeprowadzono zajęcia edukacyjne. Wiodącą formą realizacji Programu były:

- pogadanki (45 minutowe) prowadzone w mniejszych grupach (klasy podzielone na dwie grupy),
- prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne, panele dyskusyjne, krzyżówki, plakaty, gazetki tematyczne,
- do zajęć wykorzystano materiały edukacyjne: tablice magnetyczne – talerz i piramidę zdrowego żywienia, książki, plakat dydaktyczny przedstawiający piramidę żywienia, filmy edukacyjne oraz narkogogle i alkogogle,
- przekazano materiały edukacyjne dla każdego uczestnika Programu.

Udzielone zostały również porady indywidualne w zakresie profilaktyki uzależnień, profilaktyki zdrowia psychicznego i w zakresie żywienia dla uczniów z całej populacji szkoły zainteresowanych tematem oraz wśród uczniów, u których zachodzi przypuszczenie o konieczności pomocy w omawianym zakresie.

Liczba uczniów objętych Programem: 23 157.

Liczba uczniów obecnych na zajęciach: 22 508.

Liczba uczniów, którym udzielono porad indywidualnych w szkolnych gabinetach profilaktyki: 6 359.

Wartość Programu: **400 000,00 zł.**

Ogólna wartość programów profilaktycznych ze środków Urzędu Miasta: **596 015,00 zł.**

3. PROGRAM WSPÓŁPRACY MIASTA RZESZOWA NA 2023 ROK Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 3 UST. 3 USTAWY Z DNIA 24 KWIETNIA 2003 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE

UCHWAŁA NR LXXI/1560/2022 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 13 GRUDNIA 2022 R. W SPRAWIE UCHWALENIA PROGRAMU WSPÓŁPRACY MIASTA RZESZOWA NA 2023 ROK Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 3 UST. 3 USTAWY Z DNIA 24 KWIETNIA 2003 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE

- W 2023 r. Prezydent Miasta Rzeszowa ogłosił 31 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, w tym 30 konkursów w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz 1 konkurs w trybie określonym uchwałą Nr LXV/1216/2013 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie określenia warunków oraz trybu finansowania rozwoju sportu przez Gminę Miasto Rzeszów.
- Organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, złożyły łącznie 531 ofert, w tym 326 ofert w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz 205 ofert w odpowiedzi na konkursy dotyczące finansowania rozwoju sportu przez Gminę Miasto Rzeszów. Prezydent Miasta Rzeszowa zawarł 293 umowy o dotacje, których celem było wsparcie 141 zadań publicznych, w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, 121 zadań z zakresu finansowania rozwoju sportu oraz 31 umów w związku z realizacją ofert z inicjatywy własnej organizacji pożytku publicznego na realizację zadań z zakresu tej działalności.
- Ogólna kwota dotacji udzielonych w trybie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz uchwały LXV/1216/2013 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie określenia warunków oraz trybu finansowania rozwoju sportu przez Gminę Miasto Rzeszów, wyniosła 10 598 756,12 zł, przy czym kwotę 8 930 063,83 zł przeznaczono na dofinansowanie realizacji zadań w trybie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zaś kwotę 1 668 692,29 zł na finansowanie rozwoju sportu w Rzeszowie.

4. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2022-2024

UCHWAŁA NR LXIII/1329/2022 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 24 MAJA 2022 ROKU W SPRAWIE UCHWALENIA „GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2022-2024”

Program przewiduje tworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez podjęcie działań profilaktycznych, działań obejmujących diagnozę, pomoc terapeutyczną, wychowawczą i socjalną oraz działań wspierających i wzmacniających rodzinę biologiczną.

W 2023 r. zrealizowano w MOPS wymienione poniżej działania:

- a) udzielono następujących świadczeń z systemu pomocy społecznej:

- zasiłki stałe wypłacono dla 491 osób, na kwotę 2 830 132 zł,
 - zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe przyznano dla 1038 osób, na kwotę 899 599 zł,
 - zasiłki okresowe przyznano dla 937 osób, na kwotę 2 697 710zł,
 - pomoc w formie pokrycia kosztów posiłków oraz w formie zasiłku celowego na zakup posiłku w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 została przyznana dla 2472 osób (łącznie koszt programu wyniósł 2 585 741 zł),
 - pomocą w formie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (1.500 zł) objęto 16 osób w związku z urodzeniem 16 dzieci, łączny koszt 24 000 zł,
 - pomocą w formie usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadania zlecone gminie) zostało objętych 60 osób (30 osób dorosłych + 30 dzieci), natomiast pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób bez zaburzeń psychicznych (zadania własne gminy) zostały objęte 2 osoby,
 - pomocą w formie usług opiekuńczych zostało objętych 975 osób.
- b) świadczenia rodzinne wypłacono 6 452 rodzinom, na łączną kwotę 44 096 139 zł, w tym:
- zasiłki rodzinne wypłacono dla 2 293 rodzin, na 4223 dzieci, na kwotę 4 262 114 zł,
 - dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego wypłacono na 474 dzieci, na kwotę 712 313 zł (w tym kwota 188 659 zł finansowana z budżetu Miasta Rzeszowa na podstawie uchwały nr XXXI/674/2016 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 27 września 2016 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2016 r., poz. 3245),
 - dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej wypłacono na 749 dzieci, na kwotę 862 141 zł (w tym kwota 179 652 zł finansowana z budżetu Miasta Rzeszowa na podstawie uchwały nr X/210/2011 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2011 r., poz. 1373),
 - dodatek z tytułu urodzenia dziecka wypłacono na 119 dzieci, na kwotę 115 930 zł,
 - dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego wypłacono na 82 dzieci, na kwotę 220 521 zł,
 - dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka wypłacono na 280 dzieci, na kwotę 535 043 zł,
 - dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego wypłacono na 2 256 dzieci, na kwotę 215 975 zł,
 - dodatek z tytułu podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania wypłacono na 38 dzieci, na kwotę 18 713 zł,
 - w ramach wsparcia rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem udzielono pomocy finansowej w formie świadczenia pielęgnacyjnego 848 rodzinom, na kwotę 23 403 490 zł, natomiast zasiłek pielęgnacyjny wypłacono dla 4235 osób, na kwotę 10 233 794 zł (w tym dla 1 683 dzieci, na kwotę 4 196 534 zł),
 - jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, przyznano 602 rodzinom, na 612 dzieci, na kwotę 612 000 zł,
 - świadczenie rodzicielskie wypłacono 457 rodzinom, a liczba dzieci nim objętych wynosiła 464, na kwotę 2 775 169 zł,
 - wypłacono specjalny zasiłek opiekuńczy dla 23 osób, na kwotę 128 936 zł,

- c) jednorazowe świadczenie „Za życiem” w wysokości 4 000 zł wypłacono 34 rodzinom, na łączną kwotę 136 000 zł,
- d) zasiłek dla opiekuna wypłacono dla 10 osób, na kwotę 52 120 zł,
- e) świadczenie wychowawcze wypłacono 7 rodzinom, na 10 dzieci, na kwotę 14 713 zł,
- f) świadczeniami z funduszu alimentacyjnego objęto 516 rodzin, na kwotę 3 247 675 zł,
- g) z Rzeszowskiego Bonu Żłobkowego skorzystało na 1100 dzieci, na kwotę 2 290 415 zł; wyprawka „Rzeszów to my” dla 123 dzieci o wartości 13 307 zł,
- h) dodatek mieszkaniowy wypłacono 2306 gospodarstwom domowym, na kwotę 7 529 381 zł; refundacja podatku VAT dla 292 rodzin na kwotę 119 368 zł,
- i) zryczałtowany dodatek energetyczny wypłacono 2 gospodarstwom domowym, na kwotę 84 zł.
- j) dodatek osłonowy wypłacono dla 25 gospodarstw domowych, na kwotę 15 343 zł,
- k) świadczenie pieniężne z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy przyznawane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023, poz. 103 tj.) wypłacono na podstawie 2 891 rozpatrzonych wniosków, dla 5652 obywateli Ukrainy, na kwotę 9 352 385 zł,
- l) świadczenia rodzinne przyznawane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583 z późn. zm.) wypłacono dla 389 rodzin, na kwotę 1 576 966 zł.

5. MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025

UCHWAŁA NR XLV/962/2021 Z DNIA 27 KWIETNIA 2021 ROKU W SPRAWIE PRZYJĘCIA „MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025”

W ramach realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie w roku 2023 zrealizował następujące działania:

- a) w zakresie zwiększenia dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym działania interwencyjne oraz podejmowane w ramach funkcjonowania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego:
 - odbyły się posiedzenia Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w liczbie – 13,
 - powołano grupy robocze w liczbie -166, powołano grupy diagnostyczno-pomocowe w liczbie – 77,
 - została wszczęta przez pracowników OPSiK w Rzeszowie procedura „Niebieskie Karty-A” w liczbie – 19,
 - współpracowano z organizacjami pozarządowymi, udział przedstawiciela organizacji pozarządowych w posiedzeniach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w liczbie 1 organizacja,
 - zapewniono osobom doświadczającym przemocy w rodzinie schronienia w pokojach interwencyjnych w liczbie – 14 osób,
 - funkcjonował całodobowy telefon interwencyjny Ośrodka Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej MOPOS w Rzeszowie nr (17) 863 53 89, (17) 851 25 00,

- udzielono osobom doświadczającym przemocy domowej wsparcia specjalistycznego w formie;
 - poradnictwa prawnego w liczbie – 7 osób,
 - poradnictwa psychologicznego w ramach interwencji kryzysowej w liczbie – 45 osób,
 - informowano na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy i wsparcia na stronach internetowych instytucji publicznych oraz rozpropagowano wizytówki i ulotki.
- b) w zakresie wzmocnienia kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
- zorganizowano i umożliwiono udział pracowników w cyklicznych superwizjach prowadzonych przez certyfikowanego superwizora w liczbie – 11 superwizji,
 - udział w szkoleniach podnoszących poziom wiedzy i kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 4 osoby wzięły udział w szkoleniach.
- c) monitorowanie realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbywa się w oparciu o sprawozdawczość (raporty) podmiotów zaangażowanych w jego realizację; sprawozdania są składane do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 31 marca każdego roku; czekamy na raporty za 2023 r.

6. MIEJSKI PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE NA ROK 2023

UCHWAŁA NR LXXVIII/1706/2023 Z DNIA 25 KWIETNIA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA MIEJSKIEGO PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE NA ROK 2023.

W ramach realizacji Miejskiego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób stosujących przemoc w rodzinie na rok 2023 MOPS zrealizował następujące działania:

- poinformowano instytucje pomocowe (9 podmiotów) o naborze uczestników chętnych do udziału w Programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2023 r.
- prowadzono zapisy uczestników chętnych do udziału w Programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, który stanowi integralny element kompleksowych działań realizowanych w oparciu o Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

7. POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2019–2023

UCHWAŁA NR X/223/2019 Z DNIA 23 KWIETNIA 2019 R. W SPRAWIE UCHWALENIA „POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2019 – 2023”

Konieczność opracowywania i realizacji powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych wynika z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 tj.).

„Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019 – 2023” został przygotowany przy szerokiej współpracy z różnymi Wydziałami Urzędu Miasta Rzeszowa (Wydział Zdrowia, Wydział Edukacji, Wydział Inwestycji, Wydział Pozyskiwania Funduszy), jednostkami

organizacyjnymi miasta (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1, Domy Pomocy Społecznej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, Miejski Zarząd Dróg) oraz licznymi organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Program przewidziany jest na okres 5 lat, obejmuje 265 zadań. Poszczególne zadania mają bardzo różne terminy realizacji – realizacja jednorazowa, coroczna lub rozłożona na poszczególne lata.

W ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w roku 2023 r. wypłacono środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na bieżącą działalność warsztatów terapii zajęciowej (2 654 640,00 zł), dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (900 681,20 zł – liczba osób 527), sprzęt rehabilitacyjny (39 140,96 zł – liczba osób 27), dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych (533 205,00 zł - liczba osób wraz z opiekunami 307), likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych (286 489,64 zł – liczba osób 101) oraz likwidację barier architektonicznych 418 112,28 zł – liczba osób 28).

8. PROGRAM MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ” – EDYCJA 2023

UCHWAŁA NR LXXIV/1626/2023 Z DNIA 31 STYCZNIA 2023 R. W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA GMINY MIASTO RZESZÓW DO REALIZACJI PROGRAMU MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ” – EDYCJA 2023

W ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023, zaplanowano objąć wsparciem 28 uczestników, w tym:

- 20 osób z orzeczeniem o znacznym st. niepełnosprawności
- 3 osoby z umiarkowanym st. niepełnosprawności
- 5 dzieci do 16 r. ż z orzeczoną niepełnosprawnością

Liczba przyznanych godzin dla 1 uczestnika na okres realizacji usługi asystencji wynosiła:

- 240 godzin dla osób z orzeczeniem o znacznym st. niepełnosprawności
- 120 godzin dla osób z umiarkowanym st. niepełnosprawności
- 120 godzin dla dzieci do 16 r. ż z orzeczoną niepełnosprawnością.

Łączna liczba zrealizowanych godzin dla wszystkich uczestników edycji wynosiła **4292**, w tym:

- 3549 godzin zrealizowanych dla osób z orzeczeniem o znacznym st. niepełnosprawności
- 246 godzin dla godzin dla osób z umiarkowanym st. niepełnosprawności
- 497 godzin dla dzieci do 16 r. ż z orzeczoną niepełnosprawnością

Wysokość dofinansowania (całkowita wartość) Programu ze środków Funduszu Solidarnościowego wyniosła **237 429,00 zł**. Z usług asystencji osobistej skorzystało łącznie 25 osób, w tym 5 dzieci do ukończenia 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, 12 osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne (w tym 5 osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi) oraz 3 osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne. Mniejsza liczba uczestników, którzy skorzystali z usług asystencji osobistej niż przyjęto we wniosku wynikała ze śmierci 1 osoby dorosłej oraz rezygnacji z uczestnictwa w Programie przez 2 osoby dorosłe.

Usługi asystencji osobistej w ramach ww. Programu realizowane były przez firmę poprzez dokonanie wyboru oferty wykonawcy w przetargu prowadzonym w trybie podstawowym – art. 275 pkt 1 w związku z art. 359 pkt 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U.2022, poz.1710 z późn. zm.) w dniu 3 października 2023 r. została podpisana umowa nr 24/23/ZP z firmą „Optima Care” Sp. z o. o., ul. Towarowa 36 w Bydgoszczy na realizację zadania.

9. PRZYJĘCIE DO REALIZACJI PROGRAMU MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „OPIEKA WYTCHNIENIOWA” – EDYCJA 2023

UCHWAŁA NR LXXIV//1627/2023 Z DNIA 31 STYCZNIA 2023 R. W SPRAWIE PRYZYSTĄPIENIA GMINY MIASTO RZESZÓW DO REALIZACJI PROGRAMU MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „OPIEKA WYTCHNIENIOWA” – EDYCJA 2023

Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 realizowany był w formie pobytu całodobowego, jak też pobytu dziennego.

W ramach pobytu całodobowego zaplanowano objąć pomocą 21 mieszkańców miasta Rzeszów, że znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi. Ustalono limit maksymalnie 14 dni opieki wytchnieniowej na jedną osobę, świadczonej w ramach całodobowego pobytu w placówce, z możliwością zmniejszenia liczby dni opieki wytchnieniowej w zależności od potrzeb uczestnika Programu.

Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 Pobyt całodobowy realizowany był w Donum Corde Centrum Rehabilitacji i Opieki Medycznej Budy Głogowskie 835 B. Do udziału w Programie wpłynęło 27 wniosków, z których 1 osoba wycofała Kartę zgłoszenia, 2 osoby zrezygnowały całkowicie po zakwalifikowaniu do Programu, 1 zmarła, 4 osoby nie wykorzystały pełnego limitu osobodni.

łącznie w Programie uczestniczyło 23 osoby, z których:

- 19 osób wykorzystało maksymalny limit opieki, tj. 14 dni,
- 1 osoba wykorzystała 12 dni opieki,
- 1 osoba wykorzystała 10 dni opieki,
- 1 osoba wykorzystała 5 dni opieki,
- 1 osoba wykorzystała 1 dzień opieki.

Uczestnicy Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 Pobyt całodobowy wykorzystali 294 osobodni.

Wysokość dofinansowania (całkowita wartość) Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 Pobyt całodobowy ze środków Funduszu Solidarnościowego wyniosła 171 231,00 zł.

W ramach Programu „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2023 Pobyt dzienny zaplanowano objąć pomocą 10 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności w wymiarze maksymalnie 20 godzin zegarowych miesięcznie dla jednego dziecka z orzeczeniem o niepełnosprawności, realizowanych w miejscu zamieszkania dziecka na terenie miasta Rzeszowa, jednak nie więcej niż 1200 godzin zegarowych dla wszystkich uczestników Programu, od dnia podpisania umowy.

Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 Pobyt dzienny realizowany był przez Centrum Usług Opiekuńczo Specjalistycznych Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością, Nisko ul. Świerkowa 1.

Z Programu skorzystało 10 rodzin, łączna liczba zrealizowanych godzin dla wszystkich uczestników Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 Pobyt dzienny wyniosła 902 godziny. Wysokość dofinansowania (całkowita wartość) Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 Pobyt dzienny ze środków Funduszu Solidarnościowego wyniosła 48 960,00zł.

Uczestnicy Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 Pobyt dzienny i całodobowy nie ponosili odpłatności za realizację usługi opieki wytchnieniowej.

10.PRZYJĘCIE DO REALIZACJI PROGRAMU MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” NA ROK 2023 I UCHWALENIA PROGRAMU OSŁONOWEGO „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” DLA GMINY MIASTO RZESZÓW NA ROK 2023

UCHWAŁA NR LXXIV/1625/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 31 STYCZNIA 2023 ROKU W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU MINISTERSTWA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” NA ROK 2023 I UCHWALENIA PROGRAMU OSŁONOWEGO „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” DLA GMINY MIASTO RZESZÓW NA ROK 2023

Uchwałą Rady Miasta Rzeszowa został przyjęty do realizacji Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023. Program miał na celu zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy, wpisujących się we wskazane w Programie obszary oraz poprawę poczucia bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Program podzielony był na dwa moduły:

Moduł I, którego celem było zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej poprzez zaangażowanie wolontariuszy w świadczenie pomocy osobom starszym, polegał na:

- diagnozie potrzeb seniora dokonanej przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie,
- ustaleniu planu wsparcia pracownika socjalnego wspólnie z seniorem,
- pomocy wolontariuszy.

W roku 2023 w ramach Programu Korpus Wsparcia Seniorów z pomocy wolontariusza skorzystało 5 seniorów z terenu miasta Rzeszowa. Ośrodek nawiązał współpracę z 1 wolontariuszem.

Moduł II, którego celem była poprawa bezpieczeństwa seniorów oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania, polegał na:

- wyposażeniu seniorów w opaski bezpieczeństwa;
- zapewnieniu łatwego dostępu do kontaktu ze służbami medycznymi;
- udzieleniu adekwatnego do potrzeb seniora wsparcia.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie dokonał zakupu łącznie 354 opasek bezpieczeństwa w ramach Modułu II Korpusu Wsparcia Seniorów.

Ośrodek zakwalifikował łącznie 375 seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy wyrazili chęć udziału w Programie. Z uwagi na fakt złożonych w trakcie trwania programu rezygnacji, ostatecznie z opasek bezpieczeństwa w 2023 r. korzystało 354 uczestników.

11. POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021 – 2023

UCHWAŁA NR XLIII/904/2021 Z DNIA 23 LUTEGO 2021 ROKU W SPRAWIE PRZYJĘCIA „POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021 – 2023”.

Głównym celem programu jest zapewnienie dzieciom optymalnych warunków rozwoju w instytucjonalnych i rodzinnych formach pieczy zastępczej. Cel ten jest realizowany poprzez cele szczegółowe.

Pracownicy Zespołu do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Instytucjonalnej Pomocy Dziecku MOPS w Rzeszowie realizują zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej dokonują diagnozy sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy, przygotowują we współpracy z rodzicami zastępczymi plan pomocy dziecku, a także oceniają jakość wykonywania obowiązków spoczywających na rodzicach zastępczych.

Zespół prowadzi działalność diagnostyczno-konsultacyjną, której celem jest pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ponadto Zespół przygotowuje rejestr rodzin zastępczych, udziela wsparcia rodzinom i dzieciom poprzez prowadzenie grupy wsparcia, grupy socjoterapeutycznej i pomoc wolontariuszy. Zapewnia także pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną, reedukacyjną i rehabilitacyjną. Przygotowuje rodziny zastępcze na przyjęcie dziecka m.in. poprzez zgromadzenie niezbędnych dokumentów dotyczących dziecka, jego rodziny i rodzeństwa. W przypadku, gdy rodzina zastępcza okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki, organizuje opiekę nad dzieckiem w formie rodzin pomocowych.

W 2023 r. Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Instytucjonalnej Pomocy Dziecku zrealizował następujące zadania:

1) Promowanie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej jako najlepszej formy opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców biologicznych. Prowadzenie naboru kandydatów do prowadzenia pieczy zastępczej poprzez:

- umieszczenie informacji na stronie internetowej,
- prowadzenie fanpage'a na facebooku.

2) Kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Zadanie to wymaga dogłębnej diagnozy pedagogicznej i psychologicznej w zakresie możliwości stworzenia właściwego środowiska życia rodzinnego dla przyjmowanego dziecka, motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kompetencji rodzicielskich. W 2023 r. wnioski o zakwalifikowanie na rodzinę zastępczą złożyło

15 rodzin, w tym dwie rodziny ubiegały się o zakwalifikowanie na rodziny wspierające proces usamodzielnienia wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. Diagnozą objęto 15 rodzin. Wystawiono 15 opinii o spełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym 3 opinie o spełnianiu warunków i oceny predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej. Wydano 8 skierowań dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe (w tym 3 małżeństwa).

3) Prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej) przeprowadzono jedno szkolenie, w którym wzięło udział 9 osób. Liczba godzin szkolenia – 52 godziny zgodnie z programem szkolenia kandydatów do prowadzenia rodzinnej pieczy zastępczej „Słońce świeci dla Wszystkich – otwórz swoje serce dla dzieci”. Program został sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 274, poz. 1620).

4) Wsparcie rodzin zastępczych przez objęcie pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej:

- organizowanie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego prawnego dla rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci, przeprowadzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczanych i przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- organizowanie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego dla rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci,
- zapewnienie wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w ramach grup wsparcia, superwizji,
- wsparcie rodzin zastępczych w uzyskaniu pomocy finansowej,
- organizowanie dla dzieci pomocy wolontariuszy,
- organizowanie dla dzieci pomocy w formie grup socjoterapeutycznych,
- integracja środowiska rodzin zastępczych, w tym m.in. organizacja pikniku z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, spotkania ze św. Mikołajem,
- zgłaszanie do Ośrodka Adopcyjnego dzieci z uregulowaną sytuacją prawną celem poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- zakwalifikowanie dzieci do przysposobienia.

5) Zorganizowanie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą poprzez:

- prowadzenie przez pracowników MOPS grupy wsparcia w ramach projektu „Bądźmy bliżej siebie” – kontynuacja grupy, 21 spotkań, łącznie 10 uczestników, spotkania odbywały się do grudnia 2023 r.,
- zorganizowanie dla wychowanków rodzin zastępczych prezentów z okazji mikołajek,
- wsparcie wolontariuszy – w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Study Buddy 10 dzieci objętych jest pomocą wolontariuszy,
- liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 7,
- liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora w ciągu roku 2023 – 95 rodziny,
- liczba udzielonych porad specjalistycznych - 56,
- liczba dzieci z rodzin zastępczych objętych poradnictwem – 24,
- liczba przeprowadzonych diagnoz dzieci 2 (OPSiIK) oraz 4 PPP,

- liczba rodzin objęta wsparciem finansowym – 94,
- liczba zorganizowanych imprez integracyjnych - ramach Projektu „Bądźmy bliżej siebie” zorganizowano warsztaty plenerowe, w których udział wzięło 86 osób, zorganizowano dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej spotkanie ze św. Mikołajem - udział wzięło 95 dzieci, zorganizowano event świąteczny dla rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych oraz dzieci biologicznych,
- liczba zgłoszonych do przysposobienia dzieci – 7,
- liczba zakwalifikowanych do przysposobienia dzieci – 3.

6) Rozwój profesjonalnych rodzinnych form pieczy zastępczej:

- zapewnienie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka rozwoju kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, jak również szkoleń dotyczących specyfiki pieczy zastępczej oraz wychowanków w nich przebywających,
- zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych z uwzględnieniem rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych i pełniących funkcję pogotowia rodzinnego,
- zatrudnienie osób do pomocy w sprawowaniu opieki i w pracach gospodarczych zawodowym rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka.
- zapewnienie zawodowym rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka zatrudnienia rodzin pomocowych w przypadku zaplanowanego wypoczynku.

7) Liczba rodzin potrzebujących wsparcia rodziny pomocowej - 3

- liczba rodzin pomocowych - 3
- liczba zawartych umów – 3

8) Liczba zawodowych rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta Rzeszowa:

- rodziny zawodowe - 2
- rodziny zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego-2
- rodzinny dom dziecka - 1

11.1. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA NA TERENIE MIASTA RZESZOWA. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG W ZAKRESIE POMOCY DZIECKU I RODZINIE

- Podnoszenie kwalifikacji pracowników pracujących na rzecz dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej i ich rodzin poprzez udział w szkoleniach, konferencjach.
 - Inicjowanie współpracy z jednostkami pomocy społecznej sądem rodzinnym, Kościołem katolickim i innymi Kościołami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
 - Podnoszenie kwalifikacji pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. dr. Henryka Hanasiewicza jest łączącą zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej, z regulaminową liczbą miejsc 14.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Marii Hanasiewicz, z regulaminową liczbą miejsc 12. Dwiema Placówkami kieruje jeden dyrektor przy pomocy wyznaczonych wychowawców.

11.2. DOMY DLA DZIECI

Domy dla Dzieci „Dobrawa” (14 miejsc), „Mieszko” (14 miejsc) oraz „Bolesław” (14 miejsc) dysponują łącznie 42 miejscami. W 2023 roku zapewniono opiekę 51 dzieciom.

Wychowankowie otrzymują wsparcie ze strony wychowawców i specjalistów, takich jak: pedagog, psycholog, pielęgniarka. Kontakty dzieci z rodziną biologiczną organizuje specjalista pracy socjalnej. Na terenie placówki organizowano:

- zajęcia socjoterapeutyczne, wyrównawcze i korekcyjno-kompensacyjne;
- programy profilaktyczne;
- zajęcia ogólnorozwojowe;
- zajęcia logopedyczne.

Kontynuowane były również porozumienia z wolontariuszami, na mocy których organizowano dla dzieci wsparcie z zakresu nauki matematyki, chemii, języków oraz zajęcia w czasie wolnym, takie jak: nauka tańca, nauka jazdy konnej, zajęcia plastyczne.

W placówkach realizowany jest program usamodzielnienia dla wychowanków w wieku od 15. do 18. roku życia. Objęto nim 9 wychowanków. Głównym celem programu jest wsparcie młodzieży wkraczającej w dorosłość, polegające na zmotywowaniu do działania pokazaniu mocnych stron oraz nabyciu umiejętności komunikacyjnych, praktycznych i zawodowych. Zajęcia organizowane są przez wychowawców, psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego na terenie placówek jak i poza nimi.

Dom dla Dzieci „Bolesław” to placówka opiekuńczo- wychowawcza typu socjalizacyjnego. Placówki „Mieszko”, „Bolesław” i „Dobrawa” skupione są w Centrum Administracyjnym do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, zapewniającym wspólną obsługę ekonomiczno administracyjną i organizacyjną. Pracą Centrum kieruje dyrektor, który jest zarazem dyrektorem trzech placówek i kieruje nimi przy pomocy wychowawców - koordynatorów. Placówki przeznaczone są dla dzieci powyżej 10 roku życia. W wyjątkowych przypadkach w placówce mogą być umieszczone dzieci poniżej 10 roku życia, szczególnie gdy przemawia za tym stan ich zdrowia lub dotyczy to rodzeństwa.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze Miasta Rzeszowa dysponują łącznie 68 miejscami. Ponadto w okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Rzeszowie przebywało 14 dzieci pochodzących z powiatu rzeszowskiego. W przypadku braku możliwości umieszczenia dzieci pochodzących z Rzeszowa w placówce na terenie miasta podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia ich w placówkach funkcjonujących na terenie innego powiatu. Na dzień 31 grudnia 2023 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie 3 powiatów przebywało 119 dzieci pochodzących z Rzeszowa.

ROZDZIAŁ IX. ZDROWIE

1. PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021 – 2025

UCHWAŁA NR LIV/1142/2021 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 23 LISTOPADA 2021 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA PROGRAMU PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021 – 2025

1.1. PROGRAM WYKRYWANIA ZAKAŻEŃ WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY TYPU C WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA

UCHWAŁA NR LXXV/1637/2023 Z DNIA 28 LUTEGO 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ „PROGRAM WYKRYWANIA ZAKAŻEŃ WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY TYPU C WŚRÓD MIESZKAŃCÓW RZESZOWA

Okres realizacji: 7.03.2023 r. - 30.11.2023 r.

Program przygotowany był dla osób w wieku od 18. Roku życia posiadających obywatelstwo polskie lub status uchodźcy z Ukrainy, zameldowanych na stałe lub czasowo na terenie miasta Rzeszowa, w szczególności z grup ryzyka, tj.: hospitalizowanych w ciągu ostatnich 15 lat minimum jeden raz, po przebytych drobnych zabiegach medycznych w ostatnich 15 latach, bezrobotnych. Programem nie mogły być objęte osoby, u których już wcześniej zdiagnozowano zakażenie wirusem HCV oraz leczące się z tego powodu w lecznictwie ambulatoryjnym lub/i zamkniętym oraz te, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy korzystały z tego typu Programu.

W ramach programu wykonano przesiewowe badanie w kierunku wykrycia wirusa HCV we krwi (test anty – HCV), wraz z edukacją prozdrowotną dotyczącą ryzyka zakażeń HCV i profilaktyką w tym zakresie.

Program realizowany był w:

- Przychodni Specjalistycznej Nr 1 przy ul. Hetmańskiej 21 – Punkt poboru krwi,
- Przychodni Specjalistycznej Nr 3 przy ul. ul. Hoffmanowej 8a – Punkt poboru krwi,
- Szpitalu Miejskim im. Jana Pawła II przy ul. Rycerskiej 4 – Punkt poboru krwi.

Nie była wymagana wcześniejsza rejestracja.

Liczba wykonanych badań **500 osób**.

Wartość programu: 39 675,00 zł.

1.2. PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA NOWOTWORÓW JELITA GRUBEGO WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2025

UCHWAŁA NR LXXV/1636/2023 Z DNIA 28 LUTEGO 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ „PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA NOWOTWORÓW JELITA GRUBEGO WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2025)

Okres realizacji: 7.03.2023 r. - 30.11.2023 r.

Adresaci programu – mieszkańcy Rzeszowa, którzy nie mieli wykonanej kolonoskopii w ciągu ostatnich 10 lat przed zgłoszeniem się do Programu, nieposiadający w ciągu 6 miesięcy imiennego zaproszenia do udziału w Ogólnopolskim Programie Badań Przesiewowych Raka Jelita Grubego, zameldowani czasowo lub na stałe w Rzeszowie, posiadający obywatelstwo polskie lub status uchodźcy z Ukrainy w wieku:

- od 25 do 49 lat w przypadku osób pochodzących z rodziny HNPC lub FAP, zgodnie z potwierdzeniem z poradni genetycznej,
- od 40 do 49 lat w przypadku osób, które miały w rodzinie przynajmniej jednego krewnego pierwszego stopnia (rodzice, rodzeństwo, dzieci) z rakiem jelita grubego,

- od 50 do 75 lat w przypadku niewymienionych wyżej osób, nieleczący się z powodu nowotworu jelita grubego.

W ramach programu wykonano:

- Etap I – konsultacje lekarskie realizowane przez lekarza specjalistę przy współudziale pielęgniarki, przekazanie preparatu do oczyszczania jelit i ulotkę edukacyjną dla uczestników programu – u 91 osób;
- Etap II – badanie przesiewowe:
 - kolonoskopie diagnostyczne, w znieczuleniu ogólnym z możliwością pobrania wycinków do badania histopatologicznego – u 49 osób;
 - kolonoskopie z biopsją w znieczuleniu ogólnym z możliwością pobrania wycinków do badania histopatologicznego – u 15 osób;
 - kolonoskopie z polipektomią jednego lub więcej polipów o średnicy do 1 cm, w znieczuleniu ogólnym z możliwością pobrania wycinków do badania histopatologicznego – u 27 osób.

Program realizowany był w Pracowni Endoskopii Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Rzeszowie przy ul. Rycerskiej 4.

Liczba uczestników: **91 osób**.

Wartość programu: 138 250,00 zł.

1.3. PROGRAM BADAŃ PRZESIEWOWYCH W KIERUNKU WCZESNEGO WYKRYWANIA I LECZENIA POWIKŁAŃ OCZNYCH CUKRZYCY DLA OSÓB Z CUKRZYCĄ TYPU 2 POWYŻEJ 45 ROKU ŻYCIA

UCHWAŁA NR LXXVI/1664/2023 Z DNIA 28 MARCA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ „PROGRAM BADAŃ PRZESIEWOWYCH W KIERUNKU WCZESNEGO WYKRYWANIA I LECZENIA POWIKŁAŃ OCZNYCH CUKRZYCY DLA OSÓB Z CUKRZYCĄ TYPU 2 POWYŻEJ 45 ROKU ŻYCIA”

Okres realizacji: 16.05.2023 r. - 30.11.2023 r.

W programie udział wzięły osoby w wieku od 45 roku życia, chorujące na cukrzycę typu 2, posiadające obywatelstwo polskie lub status cudzoziemca - uchodźcy z Ukrainy, zameldowane na stałe lub czasowo na terenie miasta Rzeszowa, które nigdy nie przechodziły badania dna oka pod kątem zmian cukrzycowych, bądź od ostatniego takiego badania upłynął ponad rok. Badaniami mogły być objęte również osoby, u których rozpoznano już objawy retinopatii cukrzycowej i zalecono dalszą obserwację bez leczenia.

W ramach programu wykonano:

- Etap wstępny:
 - badanie okulistyczne (zebranie wywiadu, badanie ostrości wzroku, badanie przedniego odcinka oka w lampie szczelinowej, pomiar ciśnienia wewnątrzgałkowego, badanie dna oka po rozszerzeniu źrenic) – u 69 osób,
 - fotografię dna oka – u 69 osób,
 - edukację prozdrowotną – u 69 osób.
- Etap pogłębiony:

- badanie optycznej koherentnej tomografii dna oka (OCT) – u 8 osób,
- badanie ultrasonograficzne oka – u 1 osoby.

Program realizowany był w Poradni Okulistycznej Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II przy ul. Rycerskiej 4.

Wartość programu: 18 090,00 zł.

1.4. PROGRAM „DOFINANSOWANIE DO LECZENIA NIEPŁODNOŚCI METODĄ ZAPŁODNIENIA POZAUSTROJOWEGO DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA NA LATA 2022-2025”

UCHWAŁA NR LXXV/1638/2023 Z DNIA 28 LUTEGO 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ „DOFINANSOWANIE DO LECZENIA NIEPŁODNOŚCI METODĄ ZAPŁODNIENIA POZAUSTROJOWEGO DLA MIESZKAŃCÓW RZESZOWA NA LATA 2022-2025”

- Populację docelową Programu stanowią pary (kobiety w wieku 20-40, warunkowo kobiety do 42 roku życia i mężczyźni, u których stwierdzono niepłodność),
- Wydatkowano kwotę: 36 072,00 zł,
- Liczba uczestników: 27 par, z tego 7 par zrezygnowało.

1.5. PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA RAKA PIERSI WŚRÓD MIESZKANEK MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2025

UCHWAŁA NR LXXXVI/1919/2023 Z DNIA 24 PAŹDZIERNIKA 2023 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ „PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA RAKA PIERSI WŚRÓD MIESZKANEK MIASTA RZESZOWA NA LATA 2021-2025”

Program skierowany jest do kobiet zamieszkałych i zameldowanych na pobyt stały lub tymczasowy w Rzeszowie oraz uchodźczyń z Ukrainy, w wieku od 40 do 49 lat oraz powyżej 70 lat.

W ramach programu bezpłatnie oferowane są:

- edukacja dotycząca profilaktyki raka piersi,
- instruktaż samobadania piersi (dla kobiet w wieku od 40 do 49 lat),
- kwalifikacja do przesiewowego badania mammograficznego (dla kobiet w wieku od 40 do 44 lat oraz 75 lat i więcej),
- badanie mammograficzne,
- kontrolna wizyta lekarska (w przypadku nieprawidłowego wyniku mammografii).

W ramach „Programu wczesnego wykrywania raka piersi wśród mieszkanek Miasta Rzeszowa na lata 2021-2025” w 2023 roku:

- promowano program, m.in. poprzez ulotki, w trakcie spotkań Prezydenta Miasta Rzeszowa z mieszkańcami,
- promowano profilaktykę raka piersi w ramach współpracy z NFZ poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej.

1.6. PROGRAM SZCZEPIEŃ PROFILAKTYCZNYCH PRZECIWKO GRYPIE DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ NA LATA 2020-2024 i PROGRAM SZCZEPIEŃ PROFILAKTYCZNYCH PRZECIWKO GRYPIE DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA RZESZOWA Z GRUP PODWYŻSZONEGO RYZYKA NA LATA 2020-2024

Zawieszenie programów polityki zdrowotnej pn.: „Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Rzeszowa w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2024” i „Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Rzeszowa z grup podwyższonego ryzyka na lata 2020-2024”

Rada Miasta Rzeszowa w 2023 r. przyjęła programy:

- „Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Rzeszowa w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2024” – [UCHWAŁA NR LXXXIII/1828/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 11 LIPCA 2023 R.](#),
- „Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Rzeszowa z grup podwyższonego ryzyka na lata 2020-2024” - [UCHWAŁA NR LXXXIII/1827/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 11 LIPCA 2023 R.](#)

W związku z ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1733), Minister Zdrowia wydał Obwieszczenie z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych. Stosownie do zapisów Obwieszczenia od 1 września 2023 r. świadczeniobiorcy chcący zaszczepić się przeciwko grypie mogą skorzystać z bezpłatnych szczepionek finansowanych przez budżet państwa. Bezpłatne szczepionki przysługują dzieciom powyżej 6 miesiąca życia do ukończenia 18 lat, osobom po ukończeniu 65 roku życia oraz kobietom w ciąży. Populacja docelowa, do której skierowane są ww. programy polityki zdrowotnej realizowane przez Gminę Miasto Rzeszów, wpisuje się w grupy pacjentów mogących skorzystać z refundowanych szczepionek w 2023 r.

Biorąc pod uwagę powyższe zapisy realizacja i finansowanie ww. programów polityki zdrowotnej w 2023 r. przez Gminę Miasto Rzeszów jest niecelowa. W budżecie Miasta Rzeszowa zabezpieczono środki na ww. programy, ale nie ogłoszono konkursów na wybór ich realizatora. Wydatkowanie tych środków zarówno z budżetu Miasta, jak i innych źródeł będzie podwójnym finansowaniem takich samych świadczeń zdrowotnych.

Gmina Miasto Rzeszów w 2022 r. złożyła wnioski o dofinansowanie ww. programów polityki zdrowotnej ze środków NFZ. W dniu 1 grudnia 2022 r. została podpisana Umowa Nr 3/PPZ/2023 o dofinansowanie w roku 2023 programów polityki zdrowotnej pn.: „Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Rzeszowa w wieku 65 lat i więcej oraz z grup podwyższonego ryzyka na lata 2020-2024”.

Gmina Miasto Rzeszów rozwiązała 2 października 2023 r. umowę z NFZ na realizację „Programu szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Rzeszowa w wieku 65 lat i więcej oraz z grup podwyższonego ryzyka na lata 2020-2024”.

W związku z powyższym podjęto decyzję o zawieszeniu programów polityki zdrowotnej pn.: „Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Rzeszowa

w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2024” i „Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Rzeszowa z grup podwyższonego ryzyka na lata 2020-2024”.

ROZDZIAŁ X. OCHRONA ZWIERZĄT

1. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY MIASTO RZESZÓW W 2023 R.

UCHWAŁA NR LXXVI/1683/2023 Z DNIA 28 MARCA 2023R.

Głównym celem założonym w Programie jest zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz przeciwdziałania bezdomności zwierząt domowych.

W 2023 r. Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami został zrealizowany zgodnie z podjętą uchwałą w następującym zakresie:

➤ ZAPEWNIENIE BEZDOMNYM ZWIERZĘTOM MIEJSCA W SCHRONISKU DLA ZWIERZĄT I POSZUKIWANIE NOWYCH WŁAŚCICIELI DLA BEZDOMNYCH ZWIERZĄT.

Zadanie to wykonywane było przez Rzeszowskie Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt w ramach zawartej umowy nr GK-K.7021.4.61.2020 z dnia 18 stycznia 2021 r. „Ochrona Zwierząt” obejmującej - Kompleksowe prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Ciepłowniczej 3 w Rzeszowie, interwencyjne odławianie i transport zwierząt bezdomnych z terenu miasta Rzeszowa.

Do schroniska dla bezdomnych zwierząt „Kundelek” przy ul. Ciepłowniczej 3 w Rzeszowie przyjęto w 2023 r. 363 psy i 339 kotów. Nowy dom lub prawowitego właściciela znalazły 344 psy i 241 kotów. W schronisku na dzień 31.12.2023 r. przebywały 83 psy i 39 kotów.

➤ SPRAWOWANIE OPIEKI NAD KOTAMI WOLNO ŻYJĄCYMI, W TYM ICH DOKARMIANIE.

Dokarmianie w 2023 r. w miesiącach od stycznia do kwietnia oraz od września do grudnia w miejscach publicznych na terenie Miasta Rzeszowa wolno żyjących kotów wykonywane było w oparciu o umowę nr GK-K.7021.4.20.2023 przez Rzeszowskie Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt.

W 2023 r. Gmina Miasto Rzeszów na podstawie zawartej umowy nr GK-K.7031.6.4.2022m realizowała sterylizację i kastrację wolno żyjących kotów. Zabiegi wykonywane były w dwóch gabinetach weterynaryjnych zlokalizowanych przy al. Wyzwolenia 11 i al. Rejtana 33. W 2023 r. wykonano 346 zabiegów sterylizacji i kastracji wolno żyjących kotów, w tym wysterylizowano 294 kotek i wykastrowano 52 kocurów.

➤ ODŁAWIANIE BEZDOMNYCH ZWIERZĄT.

Odławianie bezdomnych zwierząt domowych w 2023 r. wykonywane było przez Rzeszowskie Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt w ramach zawartej umowy nr: GK-K.7021.4.61.2020 z dnia 18 stycznia 2021 r. pn. „Ochrona zwierząt obejmująca: kompleksowe prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Ciepłowniczej 3 w Rzeszowie, interwencyjne odławianie i transport zwierząt bezdomnych z terenu miasta Rzeszowa”. W zakresie bezdomnych zwierząt gospodarskich odławianie w 2023 r. wykonywane było przez Pana Roberta Sączawę, prowadzącego działalność gospodarczą usługi weterynaryjne, który zgodnie z zawartą umową wykonywał usługi w zakresie wyłapywania i przetransportowania bezdomnych zwierząt gospodarskich do gospodarstwa rolnego, znajdującego się w Rzeszowie, przy ul. Rzecha 8.

➤ STERYLIZACJA I KASTRACJA ZWIERZĄT W SCHRONISKU.

Ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt w 2023 realizowane było przez podmiot prowadzący schronisko, zgodnie z zawartą umową nr: GK-K.7021.4.61.2020 z dnia 18 stycznia 2021 r. pn. „Ochrona zwierząt obejmująca: kompleksowe prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Ciepłowniczej 3 w Rzeszowie, interwencyjne odławianie i transport zwierząt bezdomnych z terenu miasta Rzeszowa”.

➤ USYPANIE ŚLEPYCH MIOTÓW ZWIERZĄT.

Usypianie ślepych miotów zwierząt w 2023 r. dokonywane było w Schronisku dla bezdomnych zwierząt zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt.

➤ ZAPEWNIENIE MIEJSC DLA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH WE WSKAZANYM GOSPODARSTWIE ROLNYM.

Gmina Miasto Rzeszów w 2023 r. zapewnia miejsca bezdomnym zwierzętom gospodarskim w gospodarstwie rolnym Pana Roberta Hurkały, zlokalizowanym przy ul. Rzecha 8 w Rzeszowie na podstawie umowy zlecenie. Przyjmujący zlecenie utrzymuje w gotowości odpowiednie pomieszczenia przeznaczone do przetrzymywania bezdomnych zwierząt gospodarskich lub odebranych, jest gotowy do utrzymania poszczególnych gatunków i grup technologicznych zwierząt gospodarskich oraz zapewnienia czasowej opieki nad odebranymi w wyniku interwencji zwierzętami gospodarskimi, traktowanymi w sposób określony w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt z terenu Miasta Rzeszowa, w dni robocze oraz wolne od pracy i święta. W 2023 r. nie zanotowano żadnej interwencji.

➤ ZAPEWNIENIE CAŁODOBOWEJ OPIEKI WETERYNARYJNEJ W PRZYPADKU ZDARZEŃ DROGOWYCH Z UDZIAŁEM ZWIERZĄT.

Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem bezdomnych zwierząt domowych w ubiegłym roku realizowane było przez podmiot prowadzący schronisko w ramach zawartej umowy z lekarzem weterynarii. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej kotom wolno żyjącym chorym, rannym lub poszkodowanym w zdarzeniach drogowych mających miejsce na terenie Gminy Miasto Rzeszów w ubiegłym roku realizowane było przez podmiot prowadzący schronisko w ramach zawartej umowy z lekarzem weterynarii.

Natomiast w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem dzikich zwierząt oraz bezdomnych zwierząt gospodarskich w 2023 r. zapewniono opiekę weterynaryjną.

ROZDZIAŁ XI. GOSPODAROWANIE MIENIEM MIASTA RZESZOWA

1. PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY MIASTO RZESZÓW NA LATA 2021-2025

UCHWAŁA NR XLIII/899/2021 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 23 LUTEGO 2021 R. W SPRAWIE UCHWALENIA WIELOLETNIEGO PROGRAMU GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY MIASTO RZESZÓW NA LATA 2021 – 2025.

Program jest dokumentem strategicznym, określającym zasady oraz cele prowadzonej przez gminę polityki mieszkaniowej.

Gmina Miasto Rzeszów posiada i tworzy mieszkaniowy zasób w celu zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej.

Plan określa:

- prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego w poszczególnych latach,
- analizę potrzeb oraz planów remontów i modernizacji wynikających ze stanu technicznego budynków i lokali z podziałem na kolejne lata,
- planowaną sprzedaż lokali,
- zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu,
- sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach,
- źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach.
- wartość kosztów w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także koszty inwestycyjne,
- opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Opisane w programie zadania i kierunki działań realizowane były zgodnie z przyjętymi założeniami.

W 2023 roku wykonano liczne remonty w budynkach komunalnych oraz w budynkach wspólnot mieszkaniowych, z których najważniejsze to:

• remonty elewacji	6	budynków
• budowa wind	1	budynek
• budowa fotowoltaiki	2	budynki
• remonty pokryć dachowych	13	budynków
• malowanie klatek schodowych	16	budynków
• wymiana drzwi wejściowych	5	budynków
• remont instalacji wodno-kanalizacyjnych	29	budynków
• wymiana wewn. elektrycznych linii zasilania WLZ	6	budynków
• remont instalacji c.o.	2	budynki
• wprowadzenie instalacji c.c.w.	5	budynków
• wykonanie izolacji pionowej ścian fundamentowych	4	budynki
• remont balkonów	2	budynki
• wymiana opraw oświetleniowych na klatkach schodowych	12	budynków
• remont instalacji gazowej	40	budynków
• wprowadzenie instalacji c.o.	5	budynków
• remont lokali mieszkalnych	100	mieszkań

W 2023 roku kontynuowano działania poprawiające wygląd naszego miasta. W budynkach przy ul. Broniewskiego 11, Kr. Augusta 33, Langiewicza 10, Okulickiego 5, Staszica 31 wyremontowano elewacje na łączną kwotę 341 tys. zł.

W budynku przy ul. Hetmańskiej 43/I wykonano dobudowę 6 zewnętrznych wind osobowych.

W budynkach przy ul. Krakowskiej 18 G i przy ul. Mikołajczyka 1 wykonano instalacje fotowoltaiczną.

Na bieżąco wykonywane były remonty w komunalnych lokalach mieszkalnych, m.in. wyremontowano 100 pustostanów w ramach „Programu bezzwrotnego wsparcia budownictwa z Funduszu Dopłat”, udzielanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego, którego celem jest zwiększenie zasobu lokali mieszkalnych oraz lokali i pomieszczeń z zakresu pomocy społecznej, służących zaspokajaniu potrzeb osób o niskich i przeciętnych dochodach.

Łączna wartość wykonanych w 2023 r. remontów i inwestycji w zasobach administrowanych przez MZBM wyniosła 14.273,0 tys. zł.

Zmiana nastąpiła jedynie co do zakładanej kontynuacji sprzedaży mieszkań komunalnych. Uchwałą Nr LXIII/1342/2022 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie uchylenia uchwał w sprawie zasad sprzedaży lokali mieszkalnych zakończono ciągłą sprzedaż lokali mieszkalnych w celu zachowania zasobu mieszkaniowego, który jest niezbędny do realizacji zadań Gminy.

ROZDZIAŁ XII. STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA

UCHWAŁA NR XVIII/372/2015 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 17 LISTOPADA 2015 ROKU W SPRAWIE USTANOWIENIA NA DROGACH PUBLICZNYCH MIASTA RZESZOWA STREFY PŁATNEGO PARKOWANIA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH ORAZ WPROWADZENIA WYSOKOŚCI OPŁAT ZA POSTÓJ POJAZDÓW, WYSOKOŚCI OPŁATY DODATKOWEJ I SPOSOBU ICH POBORU.

Strefa Płatnego Parkowania funkcjonuje od 1 stycznia 2016 roku. Celem jej wprowadzenia była regulacja liczby pojazdów w mieście, zmierzająca do zwiększenia rotacji pojazdów poprzez skrócenie postoju oraz zmianę przyzwyczajień komunikacyjnych mieszkańców, do większego wykorzystania środków transportu drogowego. W momencie powstania obejmowała dwie podstrefy I – „Niebieską” oraz II – „Pomarańczową”. Od października 2020 r. poszerzono Strefę Płatnego Parkowania o kolejne dwie podstrefy III – „Zieloną”, obejmującą osiedle 1000-Lecia, oraz IV – „Czerwoną”, obejmującą osiedle gen. Grota Roweckiego. W chwili obecnej kierowcy mogą skorzystać z 217 parkomatów umożliwiających transakcje gotówkowe, jak i bezgotówkowe. Ponadto do opłacenia postoju w Strefie Płatnego Parkowania wykorzystać można z jednego z siedmiu operatorów aplikacji mobilnych, a to: ePARK, moBILET, mPAY, AnyPark, SkyCash, CityParkApp i FlowBird.

W celu efektywnego zarządzania wykorzystaniem miejsc parkingowych zamontowanych jest 22 tablic zmiennej treści (VMS), które informują w czasie zbliżonym do rzeczywistego, o liczbie wolnych miejsc parkingowych w poszczególnych częściach strefy. Do nadzorowania właściwego wykorzystania Strefy Płatnego Parkowania służy system opomiarowania miejsc parkingowych zainstalowany w obszarze dwóch podstref SPP (I – „Niebieska” i II – „Pomarańczowa”). System wykorzystuje 338 sztuk kamer zamontowanych na 232 wsporczych słupach kamerowych oraz 305 sztuk czujników montowanych w podłożu. Uruchomiono także aplikację mobilną E-PARKING, umożliwiającą naprowadzanie kierowcy do wolnego miejsca postojowego.

22 listopada 2022 r. Rada Miasta Rzeszowa podjęła Uchwałą Nr LXIX/1416/2022 zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia na drogach publicznych miasta Rzeszowa strefy płatnego parkowania pojazdów samochodowych oraz wprowadzenia wysokości opłat za postój pojazdów, wysokości opłaty dodatkowej i sposobu ich poboru. Od dnia 1 stycznia 2023 roku zmianie uległy opłaty za postój pojazdów oraz wydłużono okres obowiązywania opłat za postój pojazdów od 8.00 do 20.00.

Ustawą z dnia 29 października 2021 r. o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników (Dz. U. 2021 poz. 2290) ustawodawca wprowadził od 2022 r. nowe rozwiązania prawne mające na celu ułatwienie prowadzenia handlu przez ww. grupę. Wprowadzone regulacje miały propagować w miastach sprzedaż bezpośrednią oraz zwiększyć dochody gospodarstw rolnych. W odpowiedzi na obowiązek ustawy Rada Miasta Rzeszowa podjęła w 2022 r. uchwałę Nr LXII/1316/2022 z dnia 26 kwietnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników, wskazując tego typu miejsce do handlu na części targowiska przy ul. Dworaka w Rzeszowie. W kolejnym 2023 r., wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców Rzeszowa, podjęto starania o organizowanie w jedną sobotę miesiąca, tzw. bazarków ze zdrową żywnością. Z uwagi na dogodną komunikację, obszerny parking oraz bliską odległość do centrum miasta Rzeszowa wskazano lokalizację tego bazarku na części Parku Papieskiego przy Al. Armii Krajowej w Rzeszowie. Uchwałą Nr LXXXIV/1870/2023 z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia miejsc do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz wprowadzenia regulaminów określających zasady tego handlu na wyznaczonych miejscach wskazano to miejsce jako kolejne do prowadzenia handlu przez ww. grupę. W 2023 r. bazarki ze zdrową żywnością odbyły się w Parku Papieskim w dniach 21 października oraz 2 grudnia 2023 r. i cieszyły się ogromną popularnością wśród mieszkańców Rzeszowa i okolic.

ROZDZIAŁ XIII. OCHRONA ŚRODOWISKA

1. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA RZESZOWA

UCHWAŁA NR XLIV/933/2021 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 30 MARCA 2021 R. W SPRAWIE UCHWALENIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA RZESZOWA

Realizując politykę ochrony środowiska, zgodnie z ustawą POŚ, Prezydent Miasta Rzeszowa sporządził Program ochrony środowiska Miasta Rzeszowa, dokument ten określa cele i kierunki działań na rzecz poprawy stanu środowiska w obrębie analizowanych obszarów interwencji w przyjętej perspektywie czasowej, tj. w latach 2021 – 2024. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.), Prezydent Miasta Rzeszowa sporządza co 2 lata raporty z wykonania Programu, które przedstawia Radzie Miasta Rzeszowa, a następnie na podstawie art. 18 ust. 3 ww. ustawy przekazuje do Zarządu Województwa Podkarpackiego. Pierwszy raport z realizacji Programu za lata 2021-2022 został opracowany w 2023 r.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację L (+ jednostki włączone)	Wskaźniki			Koszty realizacji zadania [tys. zł/rok]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
					Nazwa	Wartość bazowa	Wartość osiągnięta w roku sprawozdawczym			
	B	C	D	E	F	G	H	I	N	O
	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Poprawa jakości powietrza oraz efektywne zarządzanie energią.	Budowa systemu monitorowania parametrów i zarządzania energią w jednostkach organizacyjnych miasta Rzeszowa.	Gmina Miasto Rzeszów (KŚ-E)	Budynek	71	73	298,7	Środki własne, dotacja Fundusz Solidarnościowy, dotacja PFRON	
			Poprawa efektywności energetycznej budynków poprzez eliminację zużycia energii biernej.	Gmina Miasto Rzeszów (Zarządca budynku)	Budynek	11	5	92	Gmina Miasto Rzeszów	
			Rozbudowa instalacji PV na budynkach miejskich.	Gmina Miasto Rzeszów (WI, KŚ-E)	Instalacja PV	71	73	298,7	Środki własne, dotacja Fundusz Solidarnościowy, dotacja PFRON	*
		Wdrażanie zadań mających na celu poprawę ochronę klimatu i jakości powietrza	Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na obiektach MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	Instalacja PV	3	0 (wartość 14 szt. osiągnięta w 2022 r.)	0		
			Zmniejszenie emisji spalin taboru samochodowego przeznaczonego do odbioru odpadów komunalnych	MPGK Rzeszów Sp. z o.o.	Samochody niskoemisyjne	2	2	500	Środki własne	
	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu na mieszkańców miasta Rzeszowa oraz środowisko naturalne.	Sieć wypożyczalni rowerów, skuterów i hulajnóg miejskich.	GMINA MIASTO RZESZÓW (ZTM w Rzeszowie)	Liczba dostępnych rowerów, skuterów, hulajnóg miejskich	10 rowerów elektrycznych, 50 skuterów elektrycznych	10 rowerów elektrycznych, 50 skuterów elektrycznych	123 000,00 zł	Środki własne	Zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu poprzez przechodzenie na ekologiczne formy transportu
	GOSP. WODNO-ŚCIEK.	Modernizacja i rozwój	Budowa i modernizacja sieci kanalizacji	MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	Długość wybudowanej /zmodernizowanej	611,4 km	635,9 km (7,6 km 2023 r.)	7 200,1	MPWiK	

		infrastruktury wodno - kanalizacyjnej miasta Rzeszowa jako element działań na rzecz poprawy stanu wód podziemnych i powierzchniowych.	sanitarnej na terenie Miasta Rzeszowa		wanej sieci kanalizacji sanitarnej					
			Budowa i modernizacja sieci kanalizacji deszczowej na terenie miasta Rzeszowa.	GMINA MIASTO RZESZÓW (WI)	Długość wybudowanej / zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej	972,36 km	1,37 km	2 380,1	Środki własne, pożyczka Spółdzielni Mieszkaniowa Projektanta	**
			Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie Miasta Rzeszowa	MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	Długość wybudowanej /zmodernizowanej sieci wodociągowej	569,2 km	608,0 km (13,7 km w 2023 r.)	6 843,8	MPWiK	
			Monitoring sieci wodno-kanalizacyjnej	MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	Inteligentny system zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi	0	0 (wartość docelowa 1 szt. osiągnięta w 2022 r.)	0	-	
			Rozbudowa zbiorników wody pitnej na osiedlu Pobitno w Rzeszowie	MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie	Zwiększenie pojemności sieciowej zbiorników wodociągowych Miasta Rzeszowa z 38 000m ³ do 53 000m ³	38 000 m ³	0 (wartość docelowa 53 000 m ³ osiągnięta w 2022 r.)	0	-	
	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Wdrażanie działań mających na celu poprawę systemu gospodarowania odpadami	Przebudowa instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych w celu przystosowania jej do rozsortowania (doczyszczania) selektywnie zbieranych odpadów.	MPGK - Rzeszów Sp. z o.o.	Poziom recyklingu i przygotowanie do ponownego użycia odpadów komunalnych	35%	26,1%	0	Środki własne, środki UE	Planuje się wymianę wyeksploatowanych urządzeń na nowoczesne zautomatyzowane linie do segregacji odpadów, przebudowę lub budowę nowej hali
			Rozbudowa i modernizacja kompostowni odpadów biodegradowalnych ¹	MPGK - Rzeszów Sp. z o.o.	Moc przerobowa kompostowni [Mg/rok]	4000 Mg/rok	4000 Mg	350,46	Środki własne, środki WFOŚiGW	Planuje się budowę hermetycznych bioreaktorów z systemem usuwania substancji odorowych
			Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest.	GMINA MIASTO RZESZÓW (KŚ)	Masa nieszkodliwych odpadów zawierających azbest	439,30	114,408 Mg	73,15	NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne	
			Prowadzenie i aktualizacja rejestru wyrobów zawierających azbest.	GMINA MIASTO RZESZÓW (KŚ)	Masa nieszkodliwych odpadów zawierających azbest [Mg]		2841,183 Mg	-	środki własne	

			Budowa instalacji do termicznego przetwarzania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, z odzyskiem energii	GMINA MIASTO RZESZÓW (WI)	Liczba miejskich instalacji termicznego przetwarzania odpadów	0	0	0	-	Brak zadania w budżecie
			Działania informacyjno - edukacyjne dotyczące systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.	GMINA MIASTO RZESZÓW (WGK)	Działanie edukacyjne przeprowadzone na rzecz Gminy mające na celu podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie prawidłowej segregacji odpadów komunalnych	1 raz w roku	1 raz w roku	169,13	Środki własne	***
	ZASOBY PRZYRODNICZE	Zachowanie bogactwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych przestrzeni miejskiej.	Nasadzenia zieleni na terenach obiektów użyteczności publicznej.	GMINA MIASTO RZESZÓW (KŚ)	Liczba nasadzonych drzew i krzewów	200 drzew/ rok 1 000 krzewów w/ rok	154 szt. drzew 503 szt. krzewów 381 szt. bylin	99, 53	Z opłat i kar za korzystanie z środowiska (środki własne KŚ)	
			Zwiększenie ilości i jakości zieleni miejskiej.	ZZM w Rzeszowie	Nasadzenie zieleni i wykonanie nowych trawników na terenach zielonych i w parkach na terenie miasta.	300 drzew/ rok 2 000 krzewów w/rok	1030szt. drzew 3405 szt. krzewów 2230szt. traw 2495 szt. bylin 492 szt. pnączy Łąka kwietna oraz trawniki 1900 m2	1 846,71	Budżet Miasta, Rzeszowski Budżet Obywatelski	

* Zadania zakończone w 2023 r. w ramach, których były zrealizowane instalacje PV:

- 1) Modernizacja budynku Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rzeszowie, ul. Załęska 7a, etap III – 94 095,00 zł brutto.
 - 2) Budowa centrum opiekuńczo-mieszkalnego przy ul. Sucharskiego 1 – 204 576,39 zł brutto.
- Razem: 298 671,39 zł

**Zadania realizowane w 2023 r. związane z budową / modernizacją sieci kanalizacji deszczowej:

Uzbrojenie terenu w rejonie ul. Bł. Karoliny i terenów przyległych, etap II – 261,50 m, 407 800,00 zł

- 1) Uzbrojenie terenu w rejonie ul. Iwoniczkiej – 656,50 m, 1 244 170,00 zł
 - 2) Odprowadzenie wód opadowych z terenów w rejonie ulic: Kwiatkowskiego, Makuszyńskiego, Gościnnej, Podmiejskiej oraz Koło – 450 m, 728100,21 zł
- Razem: 1 368 m, 2 380 070,21 zł

*** Zrealizowano 4 zadania jeden raz w roku

1) Na podstawie umowy zawartej pomiędzy Stowarzyszeniem Ekoskop a Gminą Miasto Rzeszów zorganizowano w dniu 27 maja 2023r na osiedlu Miłocin piknik ekologiczny, podczas którego utworzono stoisko informacyjno-edukacyjne w formie stacjonarnej, dotyczące prawidłowej segregacji odpadów.

2) Na podstawie umowy zawartej pomiędzy Business Communication Group Sp. z o.o. a Gminą Miasto Rzeszów zrealizowano na rzecz Gminy kampanię edukacyjną, w ramach której zrealizowano następujące działania:

- przygotowano i przekazano Zamawiającemu wyszukiwarkę w wersji elektronicznej dotyczącą prawidłowej segregacji odpadów komunalnych,
- zaprojektowano w porozumieniu z Zamawiającym 5 plakatów na temat prawidłowej segregacji odpadów komunalnych,
- w dniu 16 września 2023 r. w Parku Jedności Polonii z Macierzą w godz.10:00-15:00 zorganizowano Happening Ekologiczny,

3) Na podstawie umowy Wykonawca wykonał usługę zalaminowania 1 500 sztuk informatorów dotyczących prawidłowej segregacji odpadów komunalnych.

4) Na podstawie umowy zawartej pomiędzy konsorcjum firm, którego liderem jest Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej – Rzeszów Sp. z o.o. a Gminą Miasto Rzeszów, przeprowadzono na rzecz Gminy następujące działania:

- przeprowadzony został konkurs z nagrodami dla szkół za zebranie największej ilości odpadów z makulatury i butelek PET,
- zostały przygotowane i przeprowadzone zajęcia dydaktyczne w każdej szkole w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz gospodarki o obiegu zamkniętym,
- przekazano każdej ze szkół co najmniej 100 szt. ulotek w formacie A5 oraz co najmniej 10 szt. plakatów w formacie A3 o tematyce dotyczącej gospodarowania odpadami.

2. PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ MIASTA RZESZOWA

UCHWAŁA NR XLVIII/1031/2017 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 29 SIERPNIĄ 2017 R. W SPRAWIE UCHWALENIA PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA RZESZOWA

➤ MIEJSKI ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH SP. Z O.O.

- „Wprowadzenie instalacji c.o. i c.w.u. do budynków zarządzanych przez MZBM, wraz z wymianą źródeł ciepła”. Wymieniono 64 piece w 9 budynkach. Koszt 2,6 mln zł. Efekt ekologiczny: zmniejszenie PM10 - 1,4 ton/rok, PM2,5 - 1,1 ton/rok, CO2 - 178 Mg/rok.

- „Wprowadzenie instalacji centralnej ciepłej wody użytkowej z sieci miejskiej, wraz z likwidacją indywidualnych piecyków gazowych, opcjonalnie z modernizacją centralnego ogrzewania

w budynkach zarządzanych i administrowanych przez MZBM Sp. z o.o. (lokalizacja rozproszona, 80 budynków)". Zlikwidowano 51 pieców gazowych w 5 budynkach. Koszt 250 000 zł.

- „Budowa instalacji fotowoltaicznej na budynku MZBM Sp. z o.o. przy ul. Lisa Kuli 13a (w ramach przedsięwzięcia ZIT pn. „Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie ROF)”. Zrealizowano budowę instalacji fotowoltaicznej. Oprócz przedmiotowego zadania zrealizowano dodatkowe instalacje na pięciu budynkach. Koszt 155 000 zł. Efekt ekologiczny: zmniejszenie CO₂ - 24,87 Mg/rok, produkcja energii - 31,84 MWh/rok.

- „Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła oraz wprowadzenie instalacji c.o. i/lub c.w.u. do budynków - projekty parasolowy.” Zadanie zostało zrealizowane w 2023 r. – wyłączono z eksploatacji ostatnie 3 piece będące w zasobach MZBM.

➤ SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „METALOWIEC”

- „Przeprowadzenie szeroko pojętej termomodernizacji oraz likwidacji indywidualnych sposobów ogrzewania na podłączenie do sieci ciepłowniczej w budynkach należących do spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot”. W ramach tego zadania docieplona została ściana budynku wielorodzinnego przy ul. Siennej 6 (koszt 391 000 zł) oraz wybudowano instalację c.c.w.u. wraz z likwidacją piecyków gazowych w czterech budynkach.

➤ SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „ZODIAK”

- „Przeprowadzenie szeroko pojętej termomodernizacji oraz likwidacji indywidualnych sposobów ogrzewania na podłączenie do sieci ciepłowniczej w budynkach należących do spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot”. Spółdzielnia wykonała: docieplenie stropów piwnic o pow. 6942 m²; docieplenie stropodachów o pow. 9460 m²; izolacje pionów c.w.u. i cyrkulacji 4365 m.b.; 30 instalacji fotowoltaiczne na budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.

➤ SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „NOWE MIASTO”

- „Przeprowadzenie szeroko pojętej termomodernizacji oraz likwidacji indywidualnych sposobów ogrzewania na podłączenie do sieci ciepłowniczej w budynkach należących do spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot”. Wykonano termomodernizację w 4 budynkach mieszkalnych wielorodzinnych (łącznie koszt: 1 056 129,34 zł). Ponadto zainstalowano panele fotowoltaiczne na dachach pięciu budynków.

➤ RZESZOWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA

- „Przeprowadzenie szeroko pojętej termomodernizacji oraz likwidacji indywidualnych sposobów ogrzewania na podłączenie do sieci ciepłowniczej w budynkach należących do spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot”.

W 2023 roku wykonano:

- docieplenia stropodachów w 20 budynkach mieszkalnych wielorodzinnych,
- docieplenia dachów w 3 budynkach wielorodzinnych,
- docieplenia stropów piwnic w 18 budynkach wielorodzinnych,
- docieplania ścian zewnętrznych w dwóch budynkach wielorodzinnych,
- likwidacji dwóch piecyków gazowych oraz wprowadzono c.c.w.,
- zastąpiono 156 szt. podgrzewaczy gazowych centralną ciepłą wodą użytkową,

- wykonano docieplenie stropów piwnic w siedmiu budynkach mieszkalnych wielorodzinnych o powierzchni użytkowej 12 885,26 m² na łączną kwotę 1 460 990,67zł.

➤ MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ SP. Z O.O. W RZESZOWIE

- „Poprawa efektywności energetycznej przesyłu ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczych – etap 1”. Spółka przebudowała/wybudowała sieć ciepłowniczą o długości 0,21 km (koszt: 464 450 zł).

- „Budowa sieci ciepłowniczych w systemie rur preizolowanych, racjonalne wykorzystanie energii cieplnej oraz zwiększenie efektywności energetycznej poprzez modernizację i rozwój sieci ciepłowniczych umożliwiających podłączenie nowych odbiorców – budowa nowych sieci, przyłączy i węzłów do nowych obiektów”. Wybudowano nową sieć o długości 0,90 km (koszt: 1 886 200 zł).

➤ MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ – RZESZÓW SP. Z O.O.

„Modernizacja taboru samochodowego do odbioru odpadów komunalnych”. Zakupiono dwa pojazdy niskoemisyjne CNG o wartości 648 000 zł oraz cztery pojazdy spełniające normę emisji spalin EURO 6 o wartości 3 133 000 zł.

➤ MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE RZESZÓW SP. Z O.O.

W 2023 r. zrealizowana została inwestycja wpisująca się charakterem w zakres PGN, tj. „Budowa myjni autobusowej z instalacją fotowoltaiczną o mocy 25 KW” wraz z zamkniętym układem obiegu wody myjącej.

➤ WYDZIAŁ INWESTYCJI URZĘDU MIASTA RZESZOWA

„Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej w Rzeszowie”. W ramach zadania w 2023 r. zrealizowano termomodernizację sześciu budynków za łączną kwotę 9 134 450,56 zł. Ponadto zrealizowane zostały zadania wpisujące się charakterem w zakres PGN, tj. w ramach „Wymiany źródeł ciepła na terenie ROF” wymieniono 183 kotły węglowe na kotły gazowe kondensacyjne (wartość: 3 741 859,74 zł), wymieniono 15 pieców węglowych na kotły na biomasę (wartość: 405 063,20 zł).

➤ BIURO ROZWOJU MIASTA RZESZOWA

„Stosowanie odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłów i benzo(a)pirenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z wymaganiami zawartymi w POP dla strefy miasto Rzeszów”.

Zarówno w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Rzeszowa, jak i w planach miejscowych jednym z celów ochrony środowiska jest zachowanie jak najlepszego stanu powietrza atmosferycznego. Dlatego też w uchwałach, a także w Studium jako źródła ciepła dopuszcza się ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej oraz z indywidualnych niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych źródeł ciepła, z wykorzystaniem gazu, instalacji odnawialnych źródeł energii lub energii elektrycznej. Przestrzeganie i realizowanie wyłącznie dopuszczonych źródeł ciepła przyniesie odpowiedni efekt ekologiczny w zakresie poprawy jakości powietrza.

➤ MIEJSKI ZARZĄD DRÓG

W 2023 r. wybudowane zostało oświetlenie drogowe, w ramach którego zostały zamontowane 349 sztuki energooszczędnych opraw oświetleniowych LED (koszt: 5 977 348 zł). Zastosowanie tych opraw oświetleniowych pozwoli obniżyć zużycie energii elektrycznej o około 53% w odniesieniu do poprzednich opraw oświetleniowych z wysokoprężnymi źródłami światła.

➤ ZARZĄD TRANSPORTU MIEJSKIEGO W RZESZOWIE

„Promowanie strategii niskoemisyjnych, w tym wspieranie rozwoju miejskiego transportu multimodalnego. Wzrost konkurencyjności ofert transportu zbiorowego. Zastosowanie źródeł OZE dla wiat przystankowych”. W 2023 r. realizowane były działania takie jak:

1) budowa/przebudowa sieci autobusowych poprzez podniesienie atrakcyjności oferty przewozowej w wyniku jej optymalizacji oraz zwiększenie efektywności realizowanych przewozów, lepsze gospodarowanie taborem poprzez maksymalne wykorzystanie autobusów zero- i niskoemisyjnych,

2) zakup nowego taboru o napędzie niskoemisyjnym: w 2023 r. dokonano odbioru nowoczesnego i ekologicznego taboru autobusowego, tj. 30 szt. autobusów zasilanych CNG, 8 szt. autobusów zasilanych energią elektryczną, wraz z wykonaniem infrastruktury do postoju i ładowania. Dostawy 20 szt. ekologicznego taboru autobusowego wraz z infrastrukturą w 2023 r. opiewała na kwotę 52 440 497,88 zł brutto,

3) budowa/przebudowa niezbędnej infrastruktura na potrzeby transportu publicznego: w 2023 r. dokonano odbioru łącznie 84 wiat przystankowych na kwotę 6 204 346,00 zł brutto, z czego 65 wiat zostało wyposażonych w instalację fotowoltaiczną o wartości 4 986 205,97 zł brutto,

4) kampanie informacyjne i promocyjne: dzień zrównoważonego transportu – dzień bez samochodu, wizyty w szkołach z pogadankami edukacyjnymi,

5) alternatywny, ekologiczny transport publiczny – Monorail – zadanie jest w zawieszeniu.

➤ WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE

„Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej (PKA)”.

Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w 2023 r. kontynuował realizację projektu pn. „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA: Budowa i modernizacja linii kolejowych oraz infrastruktury przystankowej”. W ramach projektu rozbudowana została infrastruktura kolejowa na liniach 71 od Rzeszowa do Kolbuszowej, 91 od Dębicy do Przeworska, 106 od Rzeszowa do Strzyżowa oraz powstała nowa linia kolejowa 626 z Rzeszowa do lotniska w Jasionce o długości ok 5km. PKP PLK S.A. wybudowało nowe przystanki, w Rzeszowie powstały nowe przystanki w lokalizacjach: Rzeszów Dworzysko, Rzeszów Baranówka, Rzeszów Staromieście, Rzeszów Pobitno, Rzeszów Centrum, Rzeszów Politechnika. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach POIiŚ 2014-2020. Całkowita wartość projektu 481 844 323,48 zł. Okres realizacji 2016-2024.

W ramach innego projektu pn. „Zakup taboru kolejowego do wykonywania przewozów pasażerskich na terenie Województwa Podkarpackiego – etap II”, finansowanego z RPO, w 2023 r. zostało oddanych do eksploatacji 12 nowych pojazdów kolejowych. Pojazdy te eksploatowane są między innymi na tych samych trasach kolejowych co PKA oraz zatrzymują się również na przystankach kolejowych PKA, przez co mają pośredni wpływ na odciążenie transportu kołowego w mieście i obniżenie emisji spalin na terenie miasta Rzeszowa.

➤ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO:

- Podkarpackie Centrum Innowacji

W 2023 r. zakończyło realizację zadania, jakim było zainwestowanie w odnawialne źródła energii. Zadanie polegało na montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej o mocy 49,81, kW, zlokalizowanej na fasadzie zewnętrznej budynku (strona wschodnia oraz południowa) przy ul. Lenartowicza 6 wraz z montażem magazynu energii oraz powietrznymi pompami ciepła, które wykorzystywane są jako zamienne źródła ciepła. Parametry budynku poddanego termomodernizacji (łącznie powierzchnia wszystkich pomieszczeń) 2 207,97 m². Parametry paneli fotowoltaicznych: Moduły fotowoltaiczne typu szkło – szkło; łączna moc zainstalowana 49,81 kW; Liczba: 169 paneli fotowoltaicznych zlokalizowanych na wschodniej oraz południowej fasadzie budynku. Wartość inwestycji: 1 800 000 złotych brutto.

- Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie

W latach 2022-2023 opracował kompleksową wielobranżową dokumentację projektową, dotyczącą budowy Nowej Sceny Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie, wraz ze świadczeniem nadzoru autorskiego. Na podstawie opracowanej dokumentacji w latach 2024-2026 planowana jest budowa Nowej Sceny Teatru.

- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie (ROPS)

Przeprowadził działanie naprawcze pn. „Realizacja termomodernizacji budynku użyteczności publicznej”. W ramach ww. działania w 2023 r. ROPS przeprowadził następujące zadania w budynku przy ul. Hetmańskiej 9 w Rzeszowie: termomodernizacja dachu (remont przegrody zewnętrznej dachu o powierzchni 653 m kw. w postaci wymiany ocieplenia, pokrycia całości dachu membraną PCV, obróbek blacharskich oraz orynnowania); termomodernizacja budynku – instalacja grzewcza (modernizacja instalacji centralnego ogrzewania – założenie rurek impulsowych i zaworów spustowych, płukanie pionów instalacji wraz z jej ponownym napełnieniem, wykonanie wstępnej nastawy zaworów równoważących i przygotowanie do eksploatacji oraz przeprowadzenie płynnej

regulacji na pionach i grzejnikach w okresie grzewczym); termomodernizacja budynku - rozdzielanie i odpowietrzenie każdego z istniejących nieczynnych pionów c.o. (demontaż starych niedrożnych zaworów, rozdzielanie pionów metodą połączenia spawania gazowego lub metodą gwintową, wyprowadzenie pionów ze ścian na zewnątrz w celu odpowietrzenia i wymiany zaworów, założenia zaworów odcinających zawór odpowietrzający każdego z 16 pionów z osobna, wykonanie niezbędnych prób szczelności, regulacje wynikające z modernizacji c.o.); termomodernizacja budynku – wykonanie izolacji części ściany fundamentowej (rozebranie fragmentu muru oporowego, wykonanie odprowadzenia wód opadowych, izolacji fragmentu ściany fundamentowej oraz muru oporowego, wykonanie podbudowy pod kostkę brukową i ułożenie nawierzchni z kostki brukowej). Celem podjętych w 2023 r. prac było podniesienie efektywności energetycznej budynku, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcja gazów cieplarnianych. Wartość brutto wyszczególnionych robót wyniosła łącznie 665 755,96 zł.

3. PLAN ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2030

UCHWAŁA NR XVII/332/2019 RADY MIASTA RZESZÓW Z DNIA 27 SIERPNI 2019 R. W SPRAWIE UCHWALENIA PLANU ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU MIASTA RZESZOWA DO ROKU 2030

W dniu 27 czerwca 2019 r., w ramach projektu Ministerstwa Środowiska „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” został przekazany Miejski Plan Adaptacji dla miasta Rzeszowa. Projekt jest realizacją wskazań Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu (SPA 2020), pierwszego rządowego dokumentu będącego odpowiedzią na wyzwania w zakresie adaptacji do zmian klimatu.

Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Rzeszowa do roku 2030 powstał w odpowiedzi na jeden z najważniejszych problemów ochrony środowiska, jakim są zmiany klimatu i potrzeba adaptacji do skutków tych zmian.

Plan wskazuje wizję, cel nadrzędny oraz cele szczegółowe adaptacji miasta do zmian klimatu, jakie powinny zostać osiągnięte poprzez realizację wybranych działań adaptacyjnych w czterech najbardziej wrażliwych sektorach/obszarach miasta, to jest w zakresie zdrowia publicznego/grup wrażliwych, gospodarki wodnej, transportu oraz turystyki w rozumieniu terenów rekreacyjnych w mieście.

Plan adaptacji ma na celu przystosowanie miasta do zmian klimatu, zmniejszenie jego podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych.

Plan zawiera działania organizacyjne, edukacyjno-informacyjne oraz działania techniczne mające na celu zwiększenie gotowości i zdolności do reagowania na skutki zmian klimatu.

3.1. DZIAŁANIA ADAPTACYJNE

- Stworzenie lokalnej bazy wiedzy o zagrożeniach i konsekwencjach tych zagrożeń (w tym o stratach w mieniu publicznym i prywatnym), związanych ze zmianami klimatu na terenie miasta Rzeszowa.

Działanie o charakterze organizacyjnym. Zagadnienia związane ze zmianami klimatycznymi znajdują odzwierciedlenie w planach i procedurach działań nadzorowanych przez Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Rzeszowa. Mówi o nich „Plan zarządzania kryzysowego dla Miasta Rzeszowa”, „Plan ochrony przeciwpowodziowej”, jak również

różne procedury powiadamiania i alarmowania. W „Planie zarządzania kryzysowego dla Miasta Rzeszowa” rozpisano procedury i schematy działania w przypadkach wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych, dla poszczególnych faz kryzysu – od prognozowania, poprzez działania prewencyjne, doraźne, po usuwanie skutków. Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Rzeszowa posiada mapy podtopień i zagrożeń ze strony wód stuletnich i tysiącletnich.

Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Rzeszowa prowadzi także stały monitoring zdarzeń na terenie miasta Rzeszowa – zadanie to wykonują pracownicy Wydziału w godzinach pracy, dyżurni poza godzinami pracy oraz dyżurny Straży Miejskiej w Rzeszowie. Pośród wielu opcji, stworzonych grup powiadamiania i podmiotów zawiadamianych w razie wystąpienia określonego zagrożenia – są również komunikaty i ostrzeżenia meteorologiczne. Te działania bazują w całości na systemie eBOM. Operator dysponuje określonymi schematami działania i grupami powiadomień, przekazując stosowne komunikaty do właściwej grupy podmiotów.

Niezależnie od powyższego, regularnie i stale przekazywane są ostrzeżenia i komunikaty, które otrzymywane są drogą e-mailową z Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, w tym te na temat zagrożenia silnymi opadami, podtopieniami, możliwością wezbrania rzek z przekroczeniem stanów ostrzegawczych oraz inne ostrzeżenia meteorologiczne – na temat zamieci śnieżnych, silnego wiatru czy wystąpienia upałów zagrażających życiu i zdrowiu. Komunikaty te przekazywane są bezzwłocznie ustalonym podmiotom i podawane do publicznej wiadomości (publikacja na stronach internetowych, komunikaty medialne, Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rzeszowa).

Wyznaczeni pracownicy Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Rzeszowa mają dostęp do Centralnej Aplikacji Raportującej (CAR), gdzie również zamieszczane są informacje o zdarzeniach o charakterze sytuacji kryzysowej.

Obecnie brak jest jednego, spójnego systemu powiadamiania, a tym samym lokalnej bazy wiedzy o zagrożeniach i konsekwencjach zagrożeń związanych ze zmianami klimatu na terenie miasta Rzeszowa.

- [Rozbudowa systemu prognozowania podtopień i zarządzania retencją kanałową w Rzeszowie](#)

Na terenie miasta Rzeszowa prowadzony jest stały monitoring rzek, za pomocą systemu monitoringu MARIKO (System monitoringu i ostrzegania powodziowego miasta Rzeszowa). Program opiera się na systemie wodowskazów, pokazujących aktualny stan wysokości rzeki/potoku wraz z podaniem prognozy ostrzegawczej i alarmowej. Po ich przekroczeniu wdrażane są określone procedury – uruchomienie (w drodze Zarządzenia Prezydenta Miasta Rzeszowa) pogotowia przeciwpowodziowego lub alarmu powodziowego dla miasta Rzeszowa (trwa od uruchomienia Zarządzeniem, do odwołania w ten sam sposób, po ustąpieniu zagrożenia, nieprzerwanie w systemie 24/7). Monitoring rzek prowadzony jest na bieżąco, podobnie jak przekazywanie sygnałów o konieczności podejmowania określonych działań i interwencji, dysponowanie sił i środków, dystrybucja worków i piasku w miejsca szczególnie zagrożone, organizowanie ich transportu i depozytu.

Do w/w systemu ma wgląd każdy (również z poziomu Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rzeszowa), natomiast jedynie administrator (Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Rzeszowa) może dokonywać zestawień i wydruków za określone przedziały czasowe.

- [Likwidacja pieców węglowych oraz zastąpienie ich podłączeniem do sieci ciepłowniczej w mieście Rzeszowie.](#)

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Rzeszów Sp. z o.o. podłączyło 2 obiekty do miejskiej sieci ciepłowniczej. W obiektach tych wyeliminowano źródła ciepła na paliwo stałe. Łączny koszt prowadzonych działań – 168 934 zł.

- Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę kotłów, zgodnie z tzw. uchwałą antysmogową Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz tworzące je gminy, w tym Gmina Miasto Rzeszów, realizują projekt pn.: „Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF”. Projekt objęty dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Przedmiotem projektu była wymiana nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe na przyłącz do miejskiej sieci ciepłowniczej, kotły gazowe oraz kotły na biomasę. Projekt został podzielony na dwie części:

- część 1 Dostawa i montaż urządzeń grzewczych w ramach projektu „Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF” – kotły gazowe kondensacyjne,
- część 2 Dostawa i montaż urządzeń grzewczych w ramach projektu „Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF” – kotły na biomasę.

W ramach projektu pn.: „Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF” w 2023 roku wykonano:

–wymianę kotłów węglowych na kotły gazowe kondensacyjne, liczba 183 szt., wartość 3 741 859,74 zł w tym: dofinansowanie ze środków UE – 2 909 233,80 zł, wkład własny mieszkańców – 832 625,94 zł,

–wymianę pieców węglowych na kotły na biomasę, liczba 15 szt., wartość 405 063,20 zł w tym: dofinansowanie ze środków UE – 315 617,75 zł, wkład własny mieszkańców – 89 445,45 zł

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie realizuje Program „Czyste powietrze”, w ramach którego można uzyskać dofinansowanie, m.in. na likwidację źródeł ciepła na paliwo stałe oraz wymianę na ekologiczne źródła ogrzewania. W okresie sprawozdawczym w ramach w/w Programu wymieniono na terenie miasta 139 kotłów na paliwo stałe. Koszty: 3 169 709,25 zł.

3.2. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ (TERMOMODERNIZACJA) BUDYNKÓW NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA.

W ramach projektu pn.: „Poprawa efektywności energetycznej budynków przedszkolnych i szkolnych w Rzeszowie” w 2023 r. zostały zrealizowane następujące zadania:

- SP nr 16 w Rzeszowie - termomodernizacja budynku sali gimnastycznej i zaplecza sanitarno-szatniowego i wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskaniem ciepła. Koszt: 1 554 534,57 zł, w tym: dotacja Polski Ład: 656 450,00 zł, środki własne: 898 084,57 zł,

- PP nr 11 w Rzeszowie - termomodernizacja budynku. Koszt: 992 120,76 zł, w tym: dotacja Polski Ład: 561 612,00 zł, środki własne: 430 508,76 zł

- PP nr 17 w Rzeszowie - termomodernizacja budynku wraz z adaptacją pralni i prasowni na pomieszczenia dla grupy przedszkolnej. Koszt: 2 296 606,07 zł, w tym: dotacja Polski Ład: 1 457 214,00 zł, środki własne: 839 392,07 zł.

- PP nr 23 w Rzeszowie - termomodernizacja budynku. Koszt: 1 012 450,32 zł, w tym: dotacja Polski Ład: 760 801,00 zł, środki własne: 251 649,32 zł.

- PP nr 36 w Rzeszowie - termomodernizacja budynku. Wykonanie 2023 r.: 779 778,50 zł, w tym: dotacja Polski Ład: 555 253,00 zł, środki własne: 224 525,50 zł
- Zespół Szkół Gospodarczych w Rzeszowie - termomodernizacja budynku internatu. Koszt: 2 498 960,34 zł, w tym: dotacja Polski Ład: 1 008 670,00 zł, środki własne: 1 490 290,34 zł

Łącznie wykonano termomodernizację 6 budynków na kwotę 9 134 450,56 zł, w tym: dotacja Polski Ład: 5 000 000,00 zł, środki własne: 4 134 450,56 zł.

W 2023 r. zakończone zostały zadania, w ramach których wykonano instalacje PV:

- modernizacja budynku Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rzeszowie, ul. Załęska 7a, etap III – (wartość instalacji PV - 94 095,00 zł), zadanie dofinansowane w ramach dotacji z PFRON,
- budowa centrum opiekuńczo-mieszkalnego przy ul. Sucharskiego 1 – (wartość instalacji PV - 204 576,39 zł), zadanie dofinansowane w ramach dotacji z Funduszu Solidarnościowego.

3.3. ROZWÓJ SIECI ŚCIEŻEK ROWEROWYCH

W 2023 r. zostało wybudowanych 3,711 km nowych ścieżek rowerowych. Realizacja ścieżek rowerowych związana była z budową/rozbudową dróg na terenie miasta oraz z zadaniami z zakresu poprawy infrastruktury rowerowej – budowy ścieżek rowerowych na obiektach mostowych. Łączny koszt realizacji zadań: 3 278 691 zł.

3.4. REKREACYJNO-SPORTOWE ZAGOSPODAROWYWANIE TERENÓW NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM AKWENÓW I TERENÓW PRZYBRZEŻNYCH ZALEWU RZESZOWSKIEGO I RZEKI WISŁOK

W 2023 r. zostały zrealizowane 2 zadania:

- Lisia Góra – budowa systemów zagospodarowania wody deszczowej na terenach zieleni miejskiej: kwota wydatkowana w 2023 r. – 66 123,00 zł. W ramach zadania wykonane zostały nasadzenia roślin na żwirowych warstwach chłonnych, „żywa altana” z wierzby, zamontowany został „domek dla owadów”.
- Lisia Góra – opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu w ramach zadania: „Ochrona, rozwój i promowanie walorów turystycznych i edukacyjnych rezerwatu Lisia Góra wraz z otuliną” - kwota wydatkowana w 2023 r. – 30 000,00 zł.

3.5. ROZWÓJ SYSTEMU BŁĘKITNO-ZIELONEJ INFRASTRUKTURY NA OBSZARZE MIASTA RZESZOWA.

- „Urządzenie parku miejskiego w rejonie Szkoły Podstawowej nr 18 przy ul. Bł. Karoliny”: kwota wydatkowana w 2023 r. – 774 178,81 zł. W ramach realizacji zadania wybudowano oświetlenie terenu, dokonano odwodnienia terenu, zamontowano ławki i zagospodarowana została część edukacyjna obiektu, całość uzupełniono nasadzeniami roślinnymi,
- Teren rekreacyjny przy ul. Staszica – Park dla seniorów: kwota wydatkowana w 2023 r. – 587 000,00. W ramach zadania wybudowano siłownię z urządzeniami dla osób starszych, oświetlenie terenu, ławki i parklety uzupełniono nasadzeniami roślin ozdobnych,
- „Rewitalizacja parku przy ul. Wieniawskiego”: kwota wydatkowana w 2023 r. – 609 197,19 zł. W ramach zadania odnowione zostało ogrodzenie wraz z budową bram i bramek wejściowych, wybudowano ścieżki i oświetlenie parku oraz doposażono plac zabaw,

- Teren rekreacyjno-sportowy przy ul. Stadionowej: kwota wydatkowana w 2023 r. – 165 000,00 zł. W ramach realizacji zadania wykonane zostało boisko o nawierzchni trawiastej, wraz z zamontowanymi bramkami i piłkochwydami,
- Minipark rodzinny przy ul. Dębickiej: kwota wydatkowana w 2023 r. – 298 758,39 zł. W ramach realizacji zadania wykonana została tzw. „sucha rzeka”, wraz ze żwirowo-piaskową powierzchnią chłonną do gromadzenia wody deszczowej, zainstalowano elementy tzw. małej architektury do wypoczynku, urządzenia zabawowe dla dzieci, oświetlenie solarne oraz dokonano nasadzeń roślinnych,
- Teren rekreacyjny przy ul. Myśliwskiej: kwota wydatkowana w 2023 r. -356 285,49 zł. W ramach realizacji zadania zamontowane zostały urządzenia zabawowe dla dzieci na strefie z piasku, ławki oraz wykonano nasadzenia roślin i założono trawniki,
- Teren rekreacyjny przy ul. Starzyńskiego: kwota wydatkowana w 2023 r. – 366 392,40 zł. W ramach zadania zamontowane zostały nowe urządzenia zabawowe oraz wykonane nasadzenia roślinności,
- Zielona strefa wypoczynku przy ul. Sportowej: kwota wydatkowana w 2023 r. – 272 415,00 zł. W ramach realizacji zadania zamontowane zostały elementy do wypoczynku, oświetlenie oraz nasadzona została roślinność ozdobna.
- Program „Mała retencja” oraz program „Mała retencja 2.0”.

W 2022 r. Urząd Miasta Rzeszowa – Wydział Klimatu i Środowiska rozpoczął pilotażowy program dotacyjny dla osób fizycznych na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych z małą retencją, czyli wykonaniem systemu do gromadzenia i wykorzystywania wód deszczowych. Wszelkie informacje zostały określone w uchwale Rady Miasta Rzeszowa nr LIV/1153/2022 z 23 listopada 2021 roku. Projekt zakłada możliwość realizacji przez mieszkańców miasta takich inwestycji jak: ogród deszczowy, oczko wodne, zakup i montaż zbiornika naziemnego lub zbiornika podziemnego na deszczówkę. W 2023 roku program cieszył się dużym zainteresowaniem mieszkańców (267 wszystkich złożonych wniosków, 150 podpisanych umów, w ramach dotacji łącznie wypłacono 121 574,78 zł.), w związku z czym będzie kontynuowany. Ponadto, w ramach działań promujących program, został wydany poradnik „Jak wykorzystać deszczówkę”, w którym w zwięzły i przejrzysty sposób opisano rolę małej retencji, przedstawiono rodzaje inwestycji podlegające dofinansowaniu, wyszczególniono co warto sprawdzić przed rozpoczęciem realizacji inwestycji oraz na jakich zasadach będzie przyznawana dotacja – w 2023 r. poradnik został dodrukowany bezpłatnie w ramach pracy Urzędu w liczbie 500 szt. Poradnik dostępny jest w formie papierowej w Wydziale Klimatu i Środowiska oraz w formie elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rzeszowa.

Od 15 czerwca 2023 roku obowiązuje [Uchwała Nr LXXIX/1745/2023 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 23 maja 2023 r.](#) w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na realizację zadań związanych z retencją wód opadowych na terenie Gminy Miasto Rzeszów pn. „Mała retencja 2.0”. Uchwała rozszerzyła katalog podmiotów mogących ubiegać się o dofinansowanie o pozostałe podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych, w szczególności: wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, przedsiębiorców oraz jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi. O otrzymanie dotacji w 2023 r. wnioskowało 6 podmiotów, umowę podpisano z 5 podmiotami. Dotacja w wysokości 8125,84 została przeznaczona na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych z wykorzystaniem systemów do gromadzenia wody deszczowej poprzez montaż 3 zbiorników naziemnych, studni chłonnej i zbiornika podziemnego.

Realizowane programy w perspektywie wielu lat będą miały ogromne znaczenie dla zachodzących zmian środowiskowych. Jest to działanie lokalne skierowane na konkretne, praktyczne rozwiązania mające duże znaczenie dla poprawy jakości życia oraz bezpieczeństwa ludzi i łagodzenia postępujących zmian klimatu, takich jak niekorzystne zjawiska meteorologiczne, tj. fale upałów i częste, gwałtowne ulewy. Ponadto realizacja inwestycji z zakresu małej retencji wpłynie pozytywnie na utrzymanie naturalnego poziomu wód gruntowych, poprawę lokalnego mikroklimatu czy ograniczenie wykorzystania wody pitnej do podlewania i celów gospodarczych.

W ramach działań z zakresu małej retencji już w poprzednich latach Urząd Miasta Rzeszowa zakupił 24 zbiorniki retencyjne naziemne na wody deszczowe, które następnie zostały zamontowane przy jednostkach oświatowych na terenie miasta – dziewięć zbiorników w żłobkach Miejskiego Zarządu Żłobków w Rzeszowie, dziewięć zbiorników przy przedszkolach oraz pięć zbiorników przy szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Ponadto na terenie Zespołu Szkół Agropredsiębiorczości sfinansowano wykonanie ogrodu deszczowego. Zadanie dot. zakupu zbiorników dla jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta, w tym m.in. dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, domów pomocy społecznej jest kontynuowane przy współfinansowaniu przez WFOŚiGW w Rzeszowie w ramach realizacji zadania z zakresu edukacji ekologicznej pn. „Program edukacji ekologicznej w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu”. Dzięki współpracy z Funduszem w latach 2022-2023 udało się zakupić i zamontować zbiorniki i tablice edukacyjne w 25 placówkach objętych wnioskiem (12 w 2022 r., 13 w 2023 r.). Program skierowany jest do uczniów, mieszkańców oraz pracowników, którzy mogą zapoznać się z treścią tablicy oraz wykorzystać zgromadzoną w zbiorniku wodę m.in. do podlewania istniejących przestrzeni zielonych (zieleńców, nasadzeń, ogrodów itp.). Program będzie kontynuowany również w bieżącym roku.

Wprowadzenie infrastruktury do gromadzenia i wykorzystywania wód deszczowych przy jednostkach organizacyjnych ma szczególne znaczenie ze względu na realizowane w tych miejscach coroczne nasadzenia zieleni. Działania te wzajemnie się uzupełniają i wpisują w miejską sieć zielononiebieskiej infrastruktury, tworząc kompleksowy system działający jak gąbka, która wykorzystuje wody opadowe w miejscach, w których tworzone są przestrzenie zielone – poprawiające jakość powietrza, łagodzące zjawisko miejskiej wyspy ciepła oraz stanowiące miejsca rekreacji i odpoczynku dla mieszkańców.

3.6. POPRAWA STANU TECHNICZNEGO ROWÓW, POTOKÓW I RZEK, POD KĄTEM KONIECZNOŚCI ICH ODBUDOWY I PRZEBUDOWY, W CELU POPRAWY ICH NATURALNEJ RETENCJI

- Bieżąca konserwacja i utrzymanie rowów odwadniających będących w utrzymaniu Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Rzeszowa zlokalizowanych na terenie miasta Rzeszowa”. Długość otwartego systemu kanalizacji – 21,952 km. Koszt realizacji – 319 000,00 zł (w całości z budżetu własnego). W ramach umowy prowadzone były prace utrzymaniowe polegające na koszeniu traw ze skarp i dna rowów, przycinaniu skarp, odmulaniu dna rowów oraz zbieraniu zanieczyszczeń z koryt, a w razie potrzeby pełnienie dyżurów w czasie burzy i deszczów nawalnych. Powyższe działania były zaplanowane i wykonywane na bieżąco zgodnie z harmonogramem. Działania związane z konserwacją i bieżącym utrzymaniem rowów odwadniających zwiększają atrakcyjność Rzeszowa poprzez poprawę stanu środowiska i podniesienie potencjału adaptacyjnego, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju w warunkach zmieniającego się klimatu.

- Wydział Klimatu i Środowiska Urzędu Miasta Rzeszowa zajmuje się konserwacją rowów melioracyjnych będących własnością Gminy Miasto Rzeszów w ramach zadania pn.: „Usługa polegająca na bieżącej konserwacji rowów melioracyjnych na terenie miasta Rzeszowa”. Do

konserwacji bieżącej w 2023 r. ujęto 20,1 km rowów za kwotę 170 680,80 zł (w całości budżet własny).

Prace polegały na koszeniu traw i porostów na skarpach rowów, odmulaniu dna rowów i przepustów, hakowaniu roślin korzeniących się w dnie, wycince drzew i zakrzaczeń, zbieraniu odpadów komunalnych, usuwaniu tam bobrowych, usuwaniu z koryt rowów zatorów, gałęzi i różnych odpadów. Roboty te wykonywał Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Rzeszowie z/s Trzebownisko 989, wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego. Prace zostały odebrane w dniu 05.10.2023 r.

Dodatkowo Miejska Spółka Wodna Rzeszów otrzymała dotację w wysokości 70 tys. zł na bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych na terenie miasta Rzeszowa. W ramach dotacji Miejska Spółka Wodna Rzeszów utrzymywała dodatkowo w okresie sprawozdawczym 11,2 km rowów.

• Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie w okresie objętym sprawozdaniem wykonał prace na łączną kwotę 508 812,47 zł (środki z budżetu Państwa), które obejmowały zadania:

- „Konserwacja bieżąca potoku Przyrwa” – dwukrotne koszenie, rozdrobnienie skoszonej trawy,
- „Konserwacja bieżąca potoku Młynówka” – dwukrotne koszenie, rozdrobnienie skoszonej trawy,
- „Konserwacja potoku Strug” – dwukrotne koszenie, rozdrobnienie skoszonej trawy,
- „Konserwacja i roboty remontowe na ciekach wodnych na terenie miasta Rzeszowa rz. Wisłok, pot. Paryja, Matysówka, Czekał” – dwukrotne koszenie, rozdrobnienie skoszonej trawy, odcinkowe oczyszczanie betonowego umocnienia z naniesionego mułu, rozbiórka zatorów, wycinka zakrzaczeń,
- „Usuwanie szkód powodziowych” -zasypanie wyrwy, na potoku Strug w km 1+380 – 1+430 – zasypanie wyrwy, ubezpieczenie skarpy.

• Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Rzeszowa w roku 2023 zakończył realizację poniższych zadań:

- Przebudowa rowu w rejonie ul. ks. Jana Stączka 48a – zakończono opracowywanie dokumentacji projektowej, wykonanie za 2023 r. to 14 600 zł (środki własne),
- Przebudowa rowu odwadniającego W-2-8 w rejonie ul. Porąbki – trwa opracowywanie dokumentacji projektowej, wykonanie za 2023 r. to 13 468,50 zł (środki własne).

3.7. KONTYNUACJA ZAKUPU EKOLOGICZNEGO TABORU AUTOBUSOWEGO.

Zarząd Transportu Miejskiego w Rzeszowie w 2023 r. odebrał łącznie 20 autobusów: 10 autobusów CNG 12m (Autosan M12LF), 2 autobusy CNG 18m (Solaris Urbino 18 Hybrid), 2 autobusy elektryczne 18m (Solaris Urbino 18 electric) oraz 6 autobusów elektrycznych (Solaris Urbino 9LE electric) wraz z infrastrukturą do ładowania i placem postojowym. W latach 2020-2021 odebrano 60 autobusów zasilanych CNG 12m (Autostan Sancity 12LF CNG). W 2019 roku odebrano 10 autobusów elektrycznych 12m (SOLARIS Urbino 12) z infrastrukturą do ich ładowania. W latach 2013-2014 odebrano 30 autobusów CNG 12m (Mercedes-Benz). Łączny koszt prowadzonych działań – 297 898 154, w tym koszty poniesione z własnego budżetu – 92 033 576 zł i koszty pozyskane ze źródeł zewnętrznych – 205 864 578 zł.

3.8. PRZYSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY „PRZYSTANKOWEJ” DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATU

W latach 2016-2023 wymieniono 308 wiat przystankowych. W perspektywie finansowej 2021-2027 planowane jest podjęcie działań polegających na przystosowaniu infrastruktury przystankowej

w Rzeszowie do skutków zmian klimatu poprzez wymianę 150 wiat przystankowych na wiaty zawierające m.in. elementy zacieniające.

3.9. BUDOWA/MODERNIZACJA ISTNIEJĄCEJ KANALIZACJI DESZCZOWEJ W CELU PRZYSTOSOWANIA JEJ DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATU

W roku objętym sprawozdaniem Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Rzeszowa zrealizował następujące zadania, wpisujące się w charakter działania:

- a) Uzbrojenie terenu w rejonie ul. Bł. Karoliny i terenów przyległych, etap II – wykonanie 2023 r.: 261,5 m, koszt - 407 800,00 zł (pożyczka ze Spółdzielni Mieszkaniowej Projektant),
- b) Uzbrojenie terenu w rejonie ul. Iwonickiej – wykonanie 2023 r.: 656,50 m, koszt - 1 244 170,00 zł (pożyczka ze Spółdzielni Mieszkaniowej Projektant), w ramach zadania wykonano 2 szt. zbiorników retencyjnych,
- c) Odprowadzenie wód opadowych z terenów w rejonie ulic: Kwiatkowskiego, Makuszyńskiego, Gościnniej, Podmiejskiej oraz Koło – wykonanie 2023 r.: 450 m, koszt - 728 100,21 zł (środki własne)

3.10. UZBROJENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH RZESZÓW – DWORZYSKO

W okresie sprawozdawczym opracowana została analiza możliwości odprowadzenia wód deszczowych strefy Dworzysko wraz z wykonaniem modelu hydraulicznego. Wykonanie za 2023 r.: koszt - 67 650,00 zł (środki własne).

4. PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY MIASTO RZESZÓW NA LATA 2011-2032

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Miasto Rzeszów na lata 2011-2032” został przyjęty uchwałą nr VIII/136/2011 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 29 marca 2011 r., a następnie zmieniony uchwałą Nr XI/240/2011 Rady Miasta Rzeszowa z 31 maja 2011 r., uchwałą Nr XXIII/485/2011 Rady Miasta Rzeszowa z 28 grudnia 2011 r., uchwałą Nr XLIV/842/2012 Rady Miasta Rzeszowa z 18 grudnia 2012 r., uchwałą Nr XLVIII/1265/2014 z 28 stycznia 2014 r., uchwałą Nr IX/171/2015 z 28 kwietnia 2015 r., uchwałą Nr XXV/554/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 r., uchwałą Nr XLI/885/2017 z dnia 28 marca 2017 r., uchwałą Nr LXV/1542/2018 z dnia 25 września 2018 r., uchwałą Nr XV/276/2019 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 18 czerwca 2019 r., uchwałą Nr XXXI/626/2020 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 28 kwietnia 2020 r., uchwałą Nr XLV/968/2021 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 27 kwietnia 2021 r., uchwałą Nr LXII/1318/2022 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 26 kwietnia 2022 r. oraz [uchwałą Nr LXXIX/1746/2023 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 23 maja 2023 r.](#)

Podstawą do opracowania Programu była przeprowadzona w roku 2010 na terenie miasta Rzeszowa inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest. Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest określona w w/w Programie, która przeznaczona jest do usunięcia to 5 968,652 ton (Mg). W ramach realizacji Programu, od 2011 r. na terenie miasta Rzeszowa prowadzone są prace związane z demontażem azbestu z budynków oraz odbiorem odpadów azbestowych zgromadzonych luzem na posesjach. Mieszkańcy nie ponoszą kosztów związanych z realizacją w/w prac. Całkowita ilość azbestu przekazana do unieszkodliwienia na składowisko odpadów niebezpiecznych w latach 2011-2023 wyniosła 2 763,102 Mg.

W 2023 r. zdemontowano z budynków i usunięto łącznie 114,408 Mg wyrobów azbestowych. Stopień wykonania uchwały z dnia 29 marca 2011 r. Nr VIII/136/2011 z późn. zmianami wynosi ok. 46%.

5. AKTUALIZACJA ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2026

„Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Rzeszowa” została przyjęta [UCHWAŁĄ RADY MIASTA RZESZOWA NR XC/1974/2023 Z DNIA 12.12.2023 R.](#) W celu opracowania „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Rzeszowa” zwanego dalej Planem zostały podjęte następujące działania:

a) W wyniku konkursu wykonanie zadania polegającego na opracowaniu Planu zlecono Pomorskiej Grupie Konsultingowej, zawierając umowę nr KŚ.2512.166.2023 w dniu 24.05.2023 r.

b) W celu uzyskania aktualnych informacji do opracowywanego Planu zwrócono się do podmiotów zajmujących się produkcją i dystrybucją energii na obszarze Podkarpacia, znaczących podmiotów przemysłowych zlokalizowanych w Rzeszowie oraz do sąsiadujących z Rzeszowem gmin o ich plany rozwojowe.

c) Uzyskano pozytywną opinię Samorządu Województwa Podkarpackiego w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.

d) Wyłożono projekt aktualizacji założeń do publicznego wglądu w terminie 21 dni, tj. od 17 października 2023r do 7 listopada 2023 r., umieszczając go także na stronach internetowych miasta.

e) Opracowany projekt „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Rzeszowa” został odebrany protokołem zdawczo-odbiorczym w dniu 21 listopada 2023 r.

f) Opracowanie „Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Rzeszowa” zaprezentowano podczas obrad Komisji Ochrony Środowiska Rady Miasta oraz podczas obrad Rady Miasta Rzeszowa w dniu 12 grudnia 2023 r.

6. AGLOMERACJA RZESZÓW

WYZNACZONA W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ KRAJOWEGO PROGRAMU OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH, NA PODSTAWIE USTAWY PRAWO WODNE - UCHWAŁA NR LXXXIII/1798/2023 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 11 LIPCA 2023 R. ZMIENIAJĄCA UCHWAŁĘ W SPRAWIE WYZNACZENIA AGLOMERACJI RZESZÓW, ZOSTAŁA OPUBLIKOWANA W DZIENNIKU URZĘDOWYM WOJ. PODKARPACKIEGO Z 19 LIPCA 2023 R. POZ. 3629.

Aglomeracja Rzeszów została wyznaczona uchwałą Rady Miasta Rzeszowa Nr XLI/851/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Rzeszów (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z dnia 13 stycznia 2021 r. poz. 186). Swoim zasięgiem obejmuje Rzeszów, część gminy Krasne, część gminy Trzebownisko oraz część gminy Tyczyn. Zgodnie z definicją zawartą w art. 86 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne aglomeracja to teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków. W przypadku aglomeracji Rzeszów, ścieki z całego obszaru są odprowadzane do oczyszczalni ścieków komunalnych w Rzeszowie. Zgodnie z art. 92 ustawy Prawo wodne, prezydent miasta, dokonuje przeglądu granic aglomeracji co dwa lata. W wyniku przeglądu dokonanego w 2022 r. ustalono, że z uwagi na zmianę granic administracyjnych miasta Rzeszowa, która dokonała się w styczniu 2021 r., konieczna jest zmiana granic aglomeracji. Zasadnym było włączenie obszaru przyłączonego sołectwa Pogwizdów

Nowy w granice aglomeracji. Ścieki komunalne z obszaru aktualnie osiedla Pogwizdów przekierowane zostały do oczyszczalni ścieków w Rzeszowie. Jednocześnie skorygowano granice aglomeracji na terenie gminy Krasne i gminy Tyczyn, gdzie wyłączono zostały tereny nieobsługiwane zbiorczym systemem odprowadzania ścieków komunalnych, wyposażone w zbiorniki bezodpływowe, na których nie ma sieci kanalizacji sanitarnej i nie jest ona planowana do budowy. Konsekwencją tych zmian było także określenie wskaźnika RLM (równoważnej liczby mieszkańców) dla całej aglomeracji.

Zgodnie z art. 87 ust. 3 ustawy Prawo wodne, zmiana obszaru i granic aglomeracji Rzeszów została poprzedzona zawarciem w dniu 1 czerwca 2023 r. porozumienia międzygminnego, opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Woj. Podkarpackiego z dnia 26.06.2023 r. poz. 3230, którego treść stanowi załącznik do Uchwały Nr LXXIX/1742/2023 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie zawarcia Porozumienia międzygminnego dotyczącego współdziałania gmin wchodzących w skład aglomeracji Rzeszów przy realizacji zadania polegającego na zmianie obszaru i granic aglomeracji Rzeszów. Zgodnie z art. 87 ust. 4 ustawy Prawo wodne, projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyznaczenia aglomeracji Rzeszów uzyskał pozytywne uzgodnienie przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z siedzibą w Rzeszowie oraz Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Prace prowadzone były przez Biuro Rozwoju Miasta Rzeszowa.

ROZDZIAŁ XIV. TRANSPORT ZBIOROWY I ELEKTROMOBILNOŚĆ

1. PLAN ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO NA LATA 2021-2030 Z ELEMENTAMI STRATEGII ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI DLA MIASTA RZESZOWA I GMIN OŚCIENNYCH, KTÓRE ZAWARŁY Z GMINĄ MIASTO RZESZÓW POROZUMIENIA W ZAKRESIE ORGANIZACJI TRANSPORTU PUBLICZNEGO

UCHWAŁA NR XLIII/901/2021 Z DNIA 23 LUTEGO 2021 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA „PLANU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO NA LATA 2021-2030 Z ELEMENTAMI STRATEGII ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI DLA MIASTA RZESZOWA I GMIN OŚCIENNYCH, KTÓRE ZAWARŁY Z GMINĄ MIASTO RZESZÓW POROZUMIENIA W ZAKRESIE ORGANIZACJI TRANSPORTU PUBLICZNEGO”.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. 2011 nr 5 poz. 13), miasta spełniające określone kryteria demograficzne zostały zobowiązane do przyjęcia w drodze uchwały planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, obejmującego sieć komunikacyjną, której są organizatorem. Rada Miasta Rzeszowa zobligowana została więc do uchwalenia planu transportowego (i konsekwentnie jego aktualizacji), dotyczącego komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Transportu Miejskiego w Rzeszowie. Plan transportowy sporządzony został dla obszaru Gminy Miasto Rzeszów oraz gmin, które na mocy porozumień dwustronnych powierzyły zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego Gminie Miasto Rzeszów. Miasto podpisało takie porozumienia z gminami Lubenia, Łańcut, Tyczyn i Świlcza. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego został przygotowany zgodnie ze strategią zrównoważonego rozwoju transportu, której podstawą jest uznanie istotnego znaczenia mobilności dla rozwoju społeczno-gospodarczego i dążenie do ograniczenia negatywnych następstw rozwoju motoryzacji indywidualnej. Plan wskazuje na konieczność sukcesywnej przebudowy transportu zbiorowego w kierunku dalszego dostosowania oferty przewozowej w

zakresie podaży usług przewozowych do popytu. Zmiana zachowań komunikacyjnych rzeszowian to jeden z głównych aspektów działalności organizatora transportu w Gminie Miasto Rzeszów. Znalazła ona odbicie w ww. Planie, który określił zasady funkcjonowania oraz rozwoju nowoczesnego i proekologicznego transportu zbiorowego, spełniającego oczekiwania pasażerów w sposób tworzący z tego transportu realną alternatywę dla podróży realizowanych własnym samochodem osobowym. W planie sprecyzowano główne kierunki działań ZTM, obejmujące funkcjonowanie przyjaznych dla środowiska form zbiorowego transportu publicznego oraz integracji komunikacji miejskiej w ramach całego systemu mobilności miejskiej. Uwzględniając, że spaliny samochodowe są bardziej szkodliwe dla mieszkańców niż zanieczyszczenia przemysłowe ze względu na fakt ich dużych stężeń na niewielkich wysokościach, Zarząd Transportu Miejskiego kontynuuje odnowę taboru miejskiej komunikacji. Zmierzamy do dalszej poprawy komfortu podróży pasażerów poprzez:

- podniesienie atrakcyjności oferty przewozowej poprzez jej optymalizację – dostosowanie do wielkości popytu,
- zwiększenie efektywności realizowanych przewozów,
- lepsze gospodarowanie taborem poprzez maksymalne wykorzystanie autobusów zero- i niskoemisyjnych,
- zwiększenie liczby wiat, których w 2023 r. zgodnie z harmonogramem ustawiono 84 szt.

Realizowane są zasady rozwoju i funkcjonowania infrastruktury paliw alternatywnych w Polsce, nałożone na jednostki samorządu terytorialnego Ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 317 z późn. zm.), transponującą do polskiego systemu prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE z dnia 22 października 2014 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych (Dz. Urz. UE z dnia 28 października 2014 r., poz. L. 307/1), która wprowadziła wymóg zlecenia świadczenia usług komunikacji miejskiej wyłącznie podmiotom, u których udział autobusów zeroemisyjnych we flocie użytkowanych pojazdów w tym transporcie wyniesie co najmniej 10% - od 1 stycznia 2023 r., a docelowo – co najmniej 30% od dnia 1 stycznia 2028 r. Funkcjonujące w taborze miejskiego operatora 18 szt. autobusów elektrycznych (spośród 228), stanowi 8% ogółu floty pojazdów, co oznacza minimalny brak spełnienia kryterium udziału pojazdów zeroemisyjnych na 2023 r. W perspektywie wycofywania wyeksploatowanych jednostek autobusów w roku 2024 wskaźnik ten ulegnie zwiększeniu.

W 2023 r. dokonano odbioru 20 pojazdów, zwiększając tym samym liczbę nowoczesnego i ekologicznego taboru autobusowego, a w tym:

- 10 szt. autobusów 12m zasilanych CNG,
- 2 szt. autobusów 18m zasilanych CNG,
- 2 szt. autobusów 18m zasilanych energią elektryczną,
- 6 szt. autobusów 9,3m zasilanych energią elektryczną, wraz z wykonaniem infrastruktury do postoju i ładowania.

W 2023 r. wykonana przez operatora – Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne - Rzeszów Sp. z o.o. w Rzeszowie – praca przewozowa wyniosła 10 951 804 wzkm.

Od realizującego na rzecz miasta zleconą pracę przewozową operatora wymagane jest dopasowanie oferty przewozowej pod względem dysponowania spośród posiadanego taboru pojazdów do obsługi danych linii z uwzględnieniem potrzeb, co do wielkości istniejących na tych liniach potoków podróżnych, przystosowania autobusów do przewozu osób niepełnosprawnych oraz, co niemniej ważne, wykorzystania do przewozów jak największej liczby autobusów o napędzie niskoemisyjnym.

ROZDZIAŁ XV. STRATEGIA ZIT RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

UCHWAŁA NR LXVI/1571/2018 RADY MIASTA RZESZOWA Z DNIA 16 PAŹDZIERNIKA 2018 R. W SPRAWIE PRZYJĘCIA DO REALIZACJI STRATEGII ZIT RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO.

Przyjęta Strategia ZIT stanowi aktualizację dokumentu uchwalonego w sierpniu 2017 r. (sporządzoną z uwagi m.in. na zmiany w przepisach prawnych, zmiany granic miasta czy rozszerzenie katalogu projektów przewidzianych do realizacji) i umożliwia ubieganie się oraz uzyskanie dofinansowania dla projektów realizowanych z udziałem Gminy Miasto Rzeszów na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W 2023 r. trwała realizacja i/lub rozliczanie projektów rozpoczętych wcześniej (rewitalizacja, transport publiczny, ciepłownictwo i wymiana źródeł ciepła).

1. SPRAWOZDANIE

W 2023 r. do budżetu miasta Rzeszowa wpłynęło **209 mln zł** środków zewnętrznych, w tym ponad **127 mln zł** dofinansowania z UE. Ponadto podpisano kolejnych 35 umów o wartości całkowitej projektów **338 mln zł** i dofinansowaniu **318 mln zł**, które stanowi aż 94% całkowitych nakładów finansowych na te zadania. Wszystkie informacje dotyczące realizowanych projektów znajdują się na stronie miasta Rzeszowa: www.erzeszow.pl pod zakładką Projekty Gminy Miasto Rzeszów.

Przykładowe zadania wychodzące naprzeciw potrzebom mieszkańców, dofinansowane ze środków zewnętrznych, zakończone w 2023 r.:

- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa na drogach w Rzeszowie poprzez doposażenie szkół w narzędzia edukacyjne i tworzenie przejść dla pieszych – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
- Rozbudowa drogi powiatowej na przedłużeniu ul. Warszawskiej w Rzeszowie – Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych Program Operacyjny Polska Wschodnia
- Poprawa efektywności energetycznej budynków przedszkolnych i szkolnych w Rzeszowie – Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
- Budowa Centrum opiekuńczo-mieszkalnego przy ul. Sucharskiego w Rzeszowie – Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
- Integracja różnych form publicznego transportu zbiorowego w Rzeszowie – Program Operacyjny Polska Wschodnia
- Rozbudowa systemu transportu publicznego w Rzeszowie – Program Operacyjny Polska Wschodnia

ROZDZIAŁ XVI. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY

1. PROGRAM ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ PORZĄDKU PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI DLA MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2025

UCHWAŁA NR LXXIX/1740/2023 Z DNIA 23 MAJA 2023 R. RADY MIASTA RZESZOWA W SPRAWIE UCHWALENIA „PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ PORZĄDKU PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI MIASTA RZESZOWA NA LATA 2023-2025

Program został opracowany na podstawie zbadania stanu bezpieczeństwa miasta i oceny realizacji zadań oraz w oparciu o doświadczenia i efekty działań z lat poprzednich w tym zakresie, a

także na podstawie analizy aktualnych potrzeb. Wskazano również nowe kierunki działań, gdyż wraz z postępem techniki powstały nowe zagrożenia. Obecnie mamy do czynienia z nowym rodzajem przestępstw związanych z Internetem i cyberprzestrzenią, elektroniczną bankowością i elektronicznymi środkami płatniczymi. Może również nastąpić przejmowanie tożsamości elektronicznej i kradzież danych osobowych lub elektronicznych baz danych. W związku z tym w Programie wskazano nowy obszar pn. „Bezpieczeństwo w sieci” oraz propozycje działań w tym zakresie. Program ma również na celu integrację instytucji oraz organizacji odpowiedzialnych za szeroko pojęte bezpieczeństwo, nie ingerując w ich suwerenność, dążąc do osiągnięcia pożądanego skutku poprzez działania skoordynowane i realizowane w sposób kompleksowy.

Głównym celem Programu jest poprawa stanu i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz stworzenie optymalnego miejskiego systemu monitorowania, planowania i koordynacji działań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez:

- realizację programów edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej,
- zapobieganie przestępczości i wykroczeniom w szkołach; podniesienie bezpieczeństwa uczniów,
- ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń w miejscach publicznych,
- podniesienie gotowości jednostek PSP i OSP z terenu miasta w celu skuteczniejszej ochrony życia i mienia obywateli,
- poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- kształtowanie bezpiecznych form zachowania młodzieży w miejscach publicznych,
- wzrost poziomu bezpieczeństwa obywateli w miejscu zamieszkania,
- popularyzację problematyki ochrony przeciwpożarowej wśród uczniów szkół podstawowych i średnich,
- kształtowanie umiejętności prawidłowego postępowania w przypadku zagrożeń spowodowanych klęskami żywiołowymi,
- ograniczenie ryzyka stania się ofiarą przestępstwa,
- zapobieganie szerzeniu się patologii wśród dzieci i młodzieży.

2. KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU DLA MIASTA RZESZOWA NA KADENCJĘ 2023-2025

ZARZĄDZENIE NR 0050/121/2023 PREZYDENTA MIASTA RZESZOWA Z DNIA 22 MARCA 2023 R. W SPRAWIE UTWORZENIA KOMISJI BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU DLA MIASTA RZESZOWA NA KADENCJĘ 2023-2025.

2.1. CHARAKTERYSTYKA SKŁADU OSOBOWEGO, KOMPETENCJI I ZAKRESU DZIAŁANIA CZŁONKÓW KOMISJI I ZAPROSZONYCH GOŚCI

Komisja jest powołana na 3-letnią kadencję spośród osób cieszących się autorytetem i zaufaniem miejscowej społeczności. Osoby zasiadające w komisji powinny posiadać specjalistyczną wiedzę oraz doświadczenie. Dzięki zaangażowaniu powołanych osób, Komisja podczas posiedzeń w roku 2023 miała możliwość obradowania i zbierania informacji na tematy związane z szeroko pojętym bezpieczeństwem. Przedstawiciele służb mundurowych, prokuratury oraz specjaliści jednostek podległych dzielili się w szczególności wiedzą z zakresu przestępczości, zdarzeń kryminalnych,

demoralizacji nieletnich, patologii społecznych, uzależnień, klęsk żywiołowych, katastrof budowlanych i drogowych czy zagrożeń epidemiologicznych.

2.2. MIEJSCE I CZĘSTOTLIWOŚĆ POSIEDZEŃ

W roku 2023, posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla Miasta Rzeszowa odbywały stacjonarnie w Sali sesyjnej rzeszowskiego Ratusza. W 2023 r. odbyły się dwa posiedzenia członków Komisji (10 maja i 8 listopada). Ze względu na oszczędność czasu i obłożenie wieloma obowiązkami osób funkcyjnych posiedzenia łączone były z posiedzeniami członków Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Rzeszowa. Wartym podkreślenia jest tu fakt, że spora część członków Komisji to jednocześnie członkowie Zespołu Zarządzania Kryzysowego (ZZK) Miasta Rzeszowa, co miało kluczowe znaczenie w czasie zagrożenia bakterią legionella pneumophila, gdy Prezydent do chwili usunięcia zagrożenia zwoływał cykliczne, codzienne posiedzenia ZZK, w które zaangażowani byli niektórzy członkowie Komisji.

2.3. GŁÓWNE PRZEDSIĘWZIĘCIA KOMISJI W 2023 R.

10 maja 2023 r. Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla Miasta Rzeszowa przyjęła projekt „Programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli Miasta Rzeszowa na lata 2023-2025”.

Ocena przygotowań do działań w sezonie letnim, w tym ocena wypoczynku i organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży:

- organizacja opieki oraz zabezpieczenie potrzeb dla osób samotnych, ubogich i bezdomnych w okresie letnim 2023 r.,
- ocena możliwych zagrożeń w 2023 r., przygotowanie do działań w sezonie letnim,
- ocena stanu ochrony przeciwpożarowej, zagrożeń pożarowych i powodziowych,
- ocena zaangażowania strażaków PSP i strażaków ochotników,
- zabezpieczenie zapasów wody pitnej na potrzeby Miasta Rzeszowa,
- organizacja w ramach kolonii i obozów letniego wypoczynku dzieci i młodzieży pozostających w mieście,
- przygotowanie i funkcjonowanie w sezonie letnim 2023 r. obiektów sportowych, w tym basenów i kąpielisk na terenie miasta,
- ocena poziomu opieki i zabezpieczenia czasu wolnego oraz letniego wypoczynku dzieci i młodzieży pozostałych w mieście w filiach RDK.

Podsumowanie akcji „Lato” na posiedzeniu w dniu 8 listopada 2023 r. oraz ocena przygotowań jednostek miejskich i służb do akcji „Zima”:

- ocena wypoczynku letniego,
- analiza w zakresie skutków fal upałów i suszy,
- ocena stanu rezerw wody pitnej na obszarze miasta przy jednoczesnym wystąpieniu suszy,
- ocena przygotowań jednostek miejskich i służb do akcji „Zima”, możliwości w zakresie sprzętu, stanu osobowego, zgromadzonych środków i zasobów,
- zapewnienie przejezdności dróg, przyczepności na chodnikach,
- zabezpieczenie dostaw ciepła, prądu i gazu, pomoc dla osób potrzebujących,
- ocena przygotowań miasta na wypadek wystąpienia kolejnych zakażeń bakterią legionella.

Sezon letni w 2023 r. był okresem wyjątkowej pracy Policji na rzecz zapewnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa osobom korzystającym z wypoczynku i przemieszczającym się w tym celu po Polsce, w tym po drogach miasta Rzeszowa. Jak również wszystkim, którzy w tym czasie pozostawali w miejscu zamieszkania. Policjanci podczas pełnienia służby dbali o szeroko rozumiane bezpieczeństwo na drogach, nadzorem obejmowane były miejsca, w których odbywały się imprezy artystyczno-rozrywkowe i sportowe oraz zgromadzenia publiczne. Policjanci dbali o bezpieczeństwo i porządek publiczny podczas wszystkich imprez o charakterze masowym, w myśl ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, jak również tych mniejszych (lokalnych), jak np. dni osiedla czy pikniki rodzinne. Pełnili służbę wspólnie ze Strażą Pożarną na terenach kąpielisk, gdzie prowadzili wspólnie akcje o charakterze informacyjno-edukacyjnym, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa na wodach jak i terenach przywodnych. Dużą uwagę skupiono na zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku publicznego w miejscach wypoczynku, takich jak parki, skwery czy bulwary nad Wisłokiem.

W sezonie jesienno-zimowym funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie realizowali szereg działań adekwatnych do przewidywanych oraz identyfikowanych zagrożeń. W głównej mierze policjanci skupiali się na osobach bezdomnych, nieporadnych życiowo oraz znajdujących się w stanie upojenia alkoholowego, w związku z zagrożeniem życia, zwłaszcza nocą, kiedy temperatura powietrza spada poniżej zera stopnia Celsjusza. W ramach pełnionej służby obchodowej dzielnicowi sprawdzali pustostany oraz miejsca gromadzenia się bezdomnych. W ramach zadań doraźnych kontrolowali ogródki działkowe, w tym, jeśli była techniczna możliwość, sprawdzali domki i altany pod kątem grupowania się osób bezdomnych. Funkcjonariusze rozpytywali oraz identyfikowali grupy osób wysokiego ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska bezdomności, na bieżąco monitorowali jego skalę m.in. z wykorzystaniem narzędzia Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, gdzie jedną z kategorii zagrożeń jest „**osoba bezdomna potrzebująca pomocy**”.

Ponadto policjanci Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie realizowali wśród osób nieporadnych życiowo, a także bezdomnych działania informacyjne dotyczące możliwości i zakresu uzyskania pomocy.

W okresie letnim miasto – w tym wszystkie jego podmioty, służby, jednostki współpracujące – postawione zostało przed nowym wyzwaniem, związanym z zarażeniami bakterią legionella pneumophila.